

WÓJT GMINY CZERWONKA

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY CZERWONKA**

**Przyjęte uchwałą nr III/12/2002 Rady Gminy Czerwonka z dnia 09 grudnia 2002r.
Zmienione uchwałą nr XXIII/189/2013 Rady Gminy Czerwonka z dnia 19 lipca 2013r.**

(TEKST UJEDNOLICONY)

Załącznik nr 1 do Uchwały nr XXIII/189/2013 Rady Gminy Czerwonka z dnia 19 lipca 2013r.
w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Czerwonka.

**Uchwała Nr V/28/2011
Rady Gminy w Czerwonce
z dnia 10 marca 2011 r.**

**w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium Uwarunkowań I Kierunków
Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czerwonka**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zmianami) oraz art. 9 ust.1 i 3 w związku z art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. Nr 80, poz. 717 ze zmianami) Rada Gminy w Czerwonce uchwala, co następuje:

§ 1

Przystępuje się do sporządzenia zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czerwonka przyjętego Uchwałą Nr III/12/2002 Rady Gminy Czerwonka z dnia 9 grudnia 2002r. w sprawie uchwalenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czerwonka.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czerwonka.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

SPIS TREŚCI:	str.
Uchwała Rady Gminy Czerwonka o zmianie Studium	2
Sporządzający Studium i jednostki autorskie	5
Wprowadzenie – zakres zmiany studium	7
1. Wstęp	7
2. Zakres studium	7
3. Podstawy prawne	10
4. Materiały wyjściowe	11
Część I – UWARUNKOWANIA ROZWOJU	13
1. Uwarunkowania zewnętrzne	13
1.1. Strategia rozwoju województwa mazowieckiego	13
1.2. Wnioski zgłoszone przez organy i instytucje do "Studium..."	20
1.3. Uwarunkowania wynikające z położenia gminy	23
2. Uwarunkowania wewnętrzne	26
2.1. Uwarunkowania prawne	26
2.1.1. Strategia rozwoju gminy Czerwonka	27
2.1.2. Prawo miejscowe	27
2.1.3. Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych	27
2.2. Uwarunkowania wynikające z sieci osadniczej	28
2.3. Uwarunkowania wynikające ze sfery przyrodniczej	29
2.4. Uwarunkowania wynikające ze sfery społecznej	35
2.4.1. Procesy demograficzne	35
2.4.2. Infrastruktura społeczna	37
2.5. Uwarunkowania wynikające ze sfery kulturowej	39
2.6. Uwarunkowania wynikające ze sfery produkcyjnej	44
2.6.1. Stan prawny gruntów	44
2.6.2. Rolnictwo	45
2.6.3. Działalność produkcyjna	48
2.6.4. Turystyka	48
2.7. Uwarunkowania wynikające z infrastruktury technicznej	50
2.7.1. Komunikacja	50
2.7.2. Infrastruktura komunalna	51
3. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia	52
3.1. Zagrożenia spowodowane siłami natury	52
3.2. Pozostałe zagrożenia	53
4. Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych	54
5. Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych	54
6. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych	55
7. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej	55
8. Synteza uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego - potrzeby i możliwości rozwoju gminy oraz wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego	56

Część II -- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	58
1. Kierunki rozwoju obszarów zainwestowanych lub preferowanych do zainwestowania	58
2. Wskaźniki urbanistyczne	59
3. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	60
4. Kierunki ochrony wartości i zasobów środowiska przyrodniczego	61
5. Kierunki ochrony środowiska kulturowego	63
6. Kierunki i zasady rozwoju turystyki	65
7. Kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej	66
8. Obszary przewidziane do realizacji zadań zawartych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego w tym obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym	69
9. Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	70
10. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m ² oraz obszary przestrzeni publicznej	71
11. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	71
12. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych	72
13. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	73
14. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych	73
15. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji	73
16. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne	73
17. Inne obszary problemowe	73
18. Uzasadnienie oraz synteza ustaleń studium	75
Przypisy końcowe	78

SPORZĄDAJĄCY STUDIUM W 2002 r.:

Wójt Gminy Czerwonka

Opracował zespół w składzie:

mgr inż. Halina Gloza – Musiał

mgr inż. Hanna Pikosz

inż. Maria Kotowska

mgr Andrzej Lewandowski

mgr Ewa Kawalek

Jakub Dębek

SPORZĄDZAJĄCY ZMIANĘ STUDIUM W 2011 r.:

Wójt Gminy Czerwonka

JEDNOSTKA PROJEKTOWA:

Pracownia ekoART

siedziba firmy: ul. W. Pola 2 lok.13; 40-596 Katowice

pracownia: ul. Dukt Kabacki 7 lok.6; 02-798 Warszawa

ZESPÓŁ AUTORSKI:

uzbrojenie terenu

- mgr inż. arch. Mirosława Kotwica

środowisko przyrodnicze

- mgr inż. arch. kraj. Bożena Kaźmierczak

zagospodarowanie przestrzenne

- mgr inż. arch. Mirosława Kotwica - główny projektant;

(nr upr. 63/110/76, Nr czł. WAOIU — WA-287)

- mgr Krzysztof Modzelewski

komunikacja

- mgr inż. Leszek Rzeczkowski

krajobraz kulturowy

- mgr inż. arch. kraj. urbanista Adam Zawadzki (upr.

Kons. Zab. Nr 368/99)

**UJEDNOLICENIA CZĘŚCI TEKSTOWEJ „STUDIUM” DOKONANO NA
DOKUMENCIE BĘDĄCYM ZŁOŻENIEM:**

- „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czerwonka” tekst Studium - uchwalonego uchwałą nr III/12/2002 Rady Gminy w Czerwonce z dnia 09 grudnia 2002r.
- Projektu „Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czerwonka” sporządzonego na podstawie uchwały nr V/28/2011 Rady Gminy w Czerwonce z dnia 10 marca 2011 r.

Treść zmian uwidoczniono w tekście niebieską czcionką. Wszelkie zmiany tekstu zaopatrzone przypisami, w których przytoczono pierwotne brzmienie tekstu lub usunięte fragmenty tekstu. Ze względu na bardzo mały format załączników graficznych do studium z 2002r. które zostały opracowane w skali ok. 1:50000 a tym samym bardzo małą szczegółowość załączniki graficzne do zmiany studium przedstawiające uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego zostały wykonane od podstaw.

WPROWADZENIE - ZAKRES ZMIANY STUDIUM

1. Wstęp

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest obok strategii jednym z dwóch podstawowych dokumentów planowania strategicznego, służącym określeniu polityki przestrzennej gminy. Stosownie do wymagań określonych w obowiązującej ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, studium stanowi wykładnię tej polityki w odniesieniu do całego obszaru gminy, wypracowaną na podstawie zidentyfikowanych uwarunkowań, celów oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, określonych na tle jej powiązań z otoczeniem. Studium nie jest przepisem gminnym i stanowi akt kierownictwa wewnętrznego władz samorządowych gminy. Oznacza to, że uchwalenie studium a także jego zmiany zobowiązują władze gminy do działania w sposób określony w odpowiednich uchwałach. Nie stwarza to bezpośrednich skutków prawnych dla mieszkańców, właścicieli nieruchomości, czy też inwestorów, wywiera jednak istotne skutki pośrednie, przede wszystkim w sferze zagospodarowania przestrzennego poprzez sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wydawanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenów. Studium wiąże władze gminy przy:

- 1) sporządzania planów miejscowych,
- 2) wydawaniu w/w decyzji administracyjnych,
- 3) prowadzenia analiz zgodności planów miejscowych ze studium,
- 4) wykorzystania ustaleń studium do opracowania programów branżowych i koncepcji rozwojowych oraz działań promocyjnych.

2. W związku z wejściem w życie ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i koniecznością uwzględnienia nowych potrzeb rozwojowych oraz podniesieniem atrakcyjności i ożywienia gospodarczego gminy poprzez zwiększenie obszarów przeznaczonych pod inwestycje, a także wypracowania zaktualizowanych podstaw opracowania nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego niezbędnym stało się opracowanie zmian w „Studium”. W związku z tym Rada Gminy Czerwonka podjęła uchwałę nr V/28/11 z dnia 10 marca 2011 r. o przystąpieniu do sporządzenia jego zmiany zgodnie z regulacjami w/w ustawy. Pod względem obszarowym opracowanie obejmuje teren gminy w granicach administracyjnych. Niniejsza dokumentacja „Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czerwonka”, jest zgodna z wymaganym

zakresem określonym w art. 10 ust. 1 i 2 w/w ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2012 poz. 647). Aktualizacja dokumentacji polegała na zmianie treści Studium oraz jego uzupełnieniu o nowe dane oraz podstawy prawne. Niektóre fragmenty tekstu jako nieaktualne, zostały usunięte. Zmiany te wprowadzono we wszystkich rozdziałach, w związku z tym nie wyróżniano tych fragmentów tekstu, w których dokonano zmian lub uzupełnień.

W zakresie zagospodarowania przestrzennego, o których jest mowa w art. 10 ust. 2 w/w ustawy, ze względu na brak na terenie gminy niektórych obiektów i obszarów, w dokumentacji „Zmiana studium ...” nie określono:

1. uzdrowisk, o których jest mowa w pkt. 3 art. 10 ust. 2 w/w ustawy,
2. obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m², oraz obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości o których jest mowa w pkt. 8 art. 10 ust. 2 w/w ustawy,
3. pomników zagłady i ich stref ochronnych, o których jest mowa w pkt. 13 art. 10 ust. 2 w/w ustawy,
4. granic terenów zamkniętych i ich stref ochronnych, o których jest mowa w pkt. 15 art. 10 ust. 2 w/w ustawy,

2. Zakres studium

Zmiana Studium obejmuje swym zakresem cały obszar gminy Czerwonka. W swojej I edycji uchwalonej uchwałą nr III/12/2002 Rady Gminy Czerwonka z dnia 9 grudnia 2002r. Studium obejmowało:

A. Część tekstową, złożoną z:

1. uchwały Rady Gminy w sprawie uchwalenia studium,
2. tekstu Studium, zawierającej następujące rozdziały:
 - I. Wprowadzenie
 - II. Uwarunkowania rozwoju
 - 1 .Uwarunkowania zewnętrzne
 - 1.1 Strategia rozwoju województwa mazowieckiego
 - 1.2 Wnioski zgłoszone do Studium

1.3 Uwarunkowania wynikające z położenia gminy

2 .Uwarunkowania wewnętrzne

2.1.Uwarunkowania prawne

2.1.1. Strategia rozwoju gminy Czerwonka

2.1.2.Prawo miejscowe

2.2.Uwarunkowania wynikające z sieci osadniczej

2.3. Uwarunkowania wynikające ze sfery przyrodniczej

2.4. Uwarunkowania wynikające ze sfery społecznej

2.4.1 .Procesy demograficzne i rynek pracy

2.4.2.Infrastruktura społeczna

2.5 .Uwarunkowania wynikające ze sfery kulturowej

2.6. Uwarunkowania wynikające ze sfery produkcyjnej

2.6.1 .Rolnictwo

2.6.2.Działalność produkcyjna

2.6.3.Turystyka

2.7. Uwarunkowania wynikające z infrastruktury technicznej

2.7.1 Komunikacja

2.7.2.Infrastruktura komunalna

III. Główne problemy wymagające rozwiązania

IV. Kierunki zagospodarowania przestrzennego

1. Kierunki rozwoju obszarów zainwestowanych lub preferowanych do zainwestowania
2. Kierunki ochrony wartości i zasobów środowiska przyrodniczego
3. Kierunki ochrony środowiska kulturowego
4. Kierunki i zasady rozwoju turystyki
5. Kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej
6. Obszary przewidziane do realizacji zadań zawartych w Strategii rozwoju województwa mazowieckiego zawarte w koncepcji planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego

V. Tereny wskazane do objęcia sporządzeniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

B. załączniki graficzne: rysunki „Studium”, wykonane w skali ok. 1:50 000,

Niniejsza zmiana studium stanowi jego II edycję i obejmuje:

- 1) część tekstową, w której skład wchodzi następujące części:
 - Wprowadzenie — zakres zmiany studium, zawierające następujące rozdziały:
 - wstęp,
 - zakres studium,
 - podstawy prawne,
 - materiały wyjściowe,

cz. I ----- Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

cz. II ----- Kierunki zagospodarowania przestrzennego

- 2) załączniki graficzne: Rysunki Studium - „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego”, oraz „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” wykonane w skali 1: 10000

3. Podstawy prawne

- 1) Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2012 poz. 647),
- 2) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. 2004 nr 118, poz. 1233, z późn. zm.),
- 3) Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227, z późn. zm.),
- 4) Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2009 nr 151 poz. 1220),
- 5) Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. prawo wodne (Dz.U. 2012 poz. 145),
- 6) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. 2011 nr 163 poz. 981),
- 7) Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane (Dz.U. 2010 nr 243 poz. 1623),
- 8) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2002 nr 75 poz. 690 z późn. zm. ; Dz.U. 2003 nr 33 poz. 270; Dz.U. 2004 nr 109 poz. 1156; Dz.U. 2008 nr 201 poz. 1238; Dz.U. 2008 nr 228 poz. 1514; Dz.U. 2009 nr 56 poz. 461; Dz.U. 2010 nr 239 poz. 1597),
- 9) Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. 2004 nr 121

poz. 1266),

10) Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. 2008 nr 237 poz. 1657, z późn. zm.),

11) Ustawa z dnia 25 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. 2009 nr 115 poz. 967, z późn. zm.),

12) Ustawa z dnia 12 czerwca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2003 nr 162 poz. 1568 z późn. zm.),

13) Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U. 2013 poz. 260),

14) Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U. 1999 nr 43 poz. 430),

15) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 1 kwietnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U. 2010 nr 65 poz. 407),

16) Ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. 2004 nr 171, poz. 1800 z późn. zm.),

17) Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz.U. 2010 nr 106 poz. 675),

18) Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. 2011 nr 12 poz. 59),

19) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2011 nr 25, poz. 133)

4. Materiały wyjściowe

- 1) Opracowania planistyczne:
 - Uchwała nr III/12/2002 Rady Gminy Czerwonka z dnia 9 grudnia 2002r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czerwonka,
 - Uchwała Nr XX/78/2004 Rady Gminy w Czerwonce z dnia 12 listopada 2004 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czerwonka,
 - Uchwała Nr XII/45/07 Rady Gminy w Czerwonce z dnia 26 listopada 2007 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszar

- działek nr. 522,540,543 obręb geodezyjny Ulaski,
 - Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego – 2004.
- 2) Programy i opracowania branżowe:
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020,
 - Raport - stan środowiska w województwie mazowieckim w roku 2009/2010,
 - Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 r.
 - Strategia Rozwoju Powiatu Makowskiego,
 - Plan rozwoju lokalnego powiatu makowskiego na lata 2007-2013,
 - Programu opieki nad zabytkami powiatu makowskiego na lata 2010-2013,
 - Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Makowskiego na lata 2004 – 2011
 - Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Makowskiego na lata 2004 – 2011,
 - Program Ochrony Środowiska Gminy Czerwonka na lata 2006-2011,
 - Plan Gospodarowania Odpadami dla Powiatu Makowskiego na lata 2004 – 2011,
 - Program gospodarki wodno-ściekowej dla Gminy Czerwonka na lata 2007-2013,
 - Lokalna Strategia Rozwoju Obszaru Orzyc – Narew, na lata 2009 – 2015,
 - Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej dla rzeki Orzyc,
 - Gminna Ewidencja Zabytków.
- 3) Opracowania kartograficzno-geodezyjne:
- mapy topograficzne w skali 1:25000,
 - mapy ewidencji gruntów 1:5 000,
 - mapy zasadnicze 1:2 000,
- 4) Inne:
- dane statystyczne i dokumenty GUS,
 - Raporty Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska. ¹

I. UWARUNKOWANIA ROZWOJU

Uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy są pochodną uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych.

Uwarunkowania zewnętrzne wynikają z czynników ponadlokalnych, m.in. zagospodarowania i zamierzeń rozwojowych gmin sąsiednich, województwa, kraju, działań i zamierzeń inwestycyjnych w zakresie realizacji celów ponadlokalnych różnych podmiotów gospodarczych.

Uwarunkowania wewnętrzne wynikają ze stanu zagospodarowania przestrzennego gminy, zasobów wewnętrznych gminy w tym m.in. stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego, rolniczej przestrzeni produkcyjnej, istniejących trendów i możliwości przekształceń.

1. Uwarunkowania zewnętrzne

1.1 „Strategia rozwoju województwa mazowieckiego”

„Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego uchwalona została przez Sejmik Województwa Mazowieckiego w dniu w dniu 29 maja 2006 roku uchwałą Nr 78/06 (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 139, poz. 4590). Ze Strategii można wyczytać że „Dotychczasowa Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego, stanowiąca spójną koncepcję działań na rzecz długotrwałego rozwoju regionu, została uchwalona w 2001 roku. Określiła w sposób kompleksowy kierunki i cele rozwoju Mazowsza w perspektywie 10–15 lat. Strategia została przyjęta z założeniem, że jej realizacja będzie stale monitorowana w ramach ciągłego procesu planowania strategicznego, a jej treść w miarę potrzeb aktualizowana. Niesie on ze sobą także zmianę dotychczasowych zasad polityki regionalnej kraju i województwa. Stymuluje również do poszukiwania rozwiązań ukierunkowanych na wykorzystanie funduszy unijnych w kreowaniu rozwoju regionalnego, z uwzględnieniem zasad programowania, wynikających z polityki spójności UE. Wśród czynników uzasadniających podjęcie aktualizacji obecnej Strategii należy wymienić potrzebę uwzględnienia aktualnej wiedzy o uwarunkowaniach rozwoju regionalnego, zgromadzonej w przyjętych i uchwalonych w ostatnich latach dokumentach programowych oraz w opracowaniach prognostyczno-analitycznych. Należy tu wymienić m.in. priorytety odnowionej Strategii Lizbońskiej, Strategiczne Wytyczne Wspólnoty (2007–2013), stanowiące istotny europejski kontekst polityki regionalnej. Zasady polityki regionalnej Unii Europejskiej na lata 2007–2013 determinują także procesy programowania na poziomie krajowym. Powstające na szczeblu rządowym dokumenty stwarzają nowy ważny układ odniesienia dla programowania rozwoju województw. Dlatego też aktualizując Strategię starano się zachować jak najpełniejszą

jej spójność z kierunkami strategicznymi, określonymi w dokumentach wspólnotowych i rządowych. Dzięki czemu jej treść wpisuje się w opracowane przez rząd Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013 oraz założenia ramowe Strategii Rozwoju Kraju 2007–2015. Ponadto ważny kontekst dla polityki regionalnej, a zwłaszcza zakresu Strategii, wyznaczają narodowe strategie sektorowe, wojewódzkie dokumenty planistyczne, takie jak: plan zagospodarowania przestrzennego oraz program ochrony środowiska.”

W Strategii wyznaczono następujące cele nadrzędne których realizacja może lub będzie miała wpływ na rozwój gminy Czerwonka:

- *wzrost konkurencyjności gospodarki i równoważenie rozwoju społeczno - gospodarczego w regionie jako podstawę poprawy jakości życia mieszkańców;*
- *budowa społeczeństwa informacyjnego i poprawa jakości życia mieszkańców województwa;*
- *zwiększanie konkurencyjności regionu w układzie międzynarodowym;*
- *poprawa spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej regionu w warunkach zrównoważonego rozwoju;*

oraz cele pośrednie:

- *Rozwój kapitału społecznego - kierunki działań:*
 - *rozwój społeczeństwa informacyjnego i teleinformatyzacji;*
 - *wzrost poziomu wykształcenia i poprawa jakości kadr;*
 - *wzrost zatrudnienia w regionie i przeciwdziałanie bezrobociu;*
 - *podniesienie standardów ochrony zdrowia i zmniejszenie różnic w dostępie do świadczeń zdrowotnych;*
 - *dążenie do poprawy warunków i zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych;*
 - *intensyfikacja działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych;*
 - *poprawa bezpieczeństwa publicznego;*
- *Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu – kierunki działań:*
 - *rozwój MSP oraz wzrost ich innowacyjności i konkurencyjności;*
 - *wspieranie instytucji otoczenia biznesu;*
 - *rozwój nowoczesnych technologii z wykorzystaniem własnego potencjału B+R;*
 - *rozwój regionalnych sieci kooperacyjnych i przepływu nowoczesnych technologii;*

- budowa systemu innowacyjnego w regionie;

- Stymulowanie rozwoju funkcji metropolitalnych Warszawy – kierunki działań:

- wzmocnienie powiązań Warszawy z otoczeniem regionalnym, krajowym i międzynarodowym;

- rozwój i poprawa standardów infrastruktury technicznej;

- przeciwdziałanie degradacji krajobrazu i środowiska przyrodniczego;

- stymulowanie rozwoju m. st. Warszawy i obszaru metropolitalnego poprzez policentryczny rozwój przestrzenny i ożywianie funkcji centrotwórczych;

- Aktywizacja i modernizacja obszarów pozametropolitalnych – kierunki działań:

- poprawa dostępności komunikacyjnej i transportu w regionie;

- poprawa dostępności komunikacyjnej i transportu w regionie, w tym lotnictwa cywilnego;

- wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich;

działania:

■ wykorzystywanie przewag komparatywnych względem większości krajów Wspólnot Europejskich, poprzez promowanie (marketing) i rozszerzanie produkcji tzw. zdrowej żywności (uprawa roślin niemodyfikowanych genetycznie, niska chemizacja i tradycyjne metody produkcji na znacznych obszarach Mazowsza), a także kierunków produkcji wymagających wysokich nakładów pracy i ziemi (tj. czynników, w które obfitują obszary wiejskie Mazowsza) oraz niełatwo poddających się procesom mechanizacji – jak np. owoce, warzywa, uprawy szklarniowe, nasiennictwo – w których województwo mazowieckie już wykształciło znaczną specjalizację;

■ tworzenie i rozwój klastrów wiejskich w celu poprawy konkurencyjności obszarów wiejskich poprzez zmniejszenie zależności obszarów wiejskich od rolnictwa oraz poprawę atrakcyjności i konkurencyjności różnorodności produkcji;

■ rozwój ponadlokalnej i lokalnej infrastruktury transportowej oraz technicznej, a w szczególności: rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, modernizację i budowę lokalnych oczyszczalni ścieków, przydomowych oczyszczalni ścieków, modernizację i rozbudowę przesyłowych oraz dystrybucyjnych sieci elektroenergetycznych i gazowych;

■ tworzenie warunków materialnych i organizacyjnych służących wyrównywaniu szans edukacyjnych młodzieży wiejskiej oraz rozwojowi różnorodnych form kształcenia ustawicznego na terenach wiejskich;

■ wzmacnianie konkurencyjności gospodarstw rolnych poprzez wspieranie ich modernizacji (w

tym działań dostosowawczych do wymagań wspólnotowych) i przekształceń strukturalnych a także tworzenia różnorodnych form powiązań i kooperacji zarówno w układzie poziomym (grupy producenckie, spółki celowe itp.), jak i pionowym (pomiędzy producentami, odbiorcami, przetwórcami itp.);

- inicjowanie działań na rzecz wdrażania w rolnictwie nowoczesnych, innowacyjnych metod produkcji, wykorzystujących postęp biotechnologiczny oraz wspieranie na obszarach o cennych walorach przyrodniczo-krajobrazowych ekologizacji rolnictwa i prośrodowiskowych metod produkcji rolnej;

- wdrażanie w wyznaczonych strefach priorytetowych (Bugu, Narwi i Liwca, Wisły i Pilicy, środkowej Wisły i Pojezierza Gostynińskiego-Płockiego) programów rolnośrodowiskowych;

- inicjowanie i wspieranie współpracy naukowych jednostek badawczych i wyższych uczelni z rolnikami (np. w formie centrów wystawienniczo-szkoleniowych) w celu wprowadzania rozwiązań innowacyjnych w rolnictwie;

- wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy, zwłaszcza samozatrudnienia, poprzez rozwój działalności pozarolniczej na terenach wiejskich (obsługa rolnictwa, agroturystyka, turystyka, konserwacja przyrody, utrzymywanie infrastruktury technicznej, usługi, rzemiosło artystyczne) w celu ograniczenia bezrobocia na wsi;

- wykorzystanie walorów i usług turystycznych jako potencjalnego czynnika zrównoważonego rozwoju wsi i małych miast, poprzez wspieranie na obszarach wiejskich budowy różnorodnych elementów infrastruktury służącej jako baza dla rozwoju turystyki.

- *Budowa i rozwój infrastruktury społecznej;*

- *Ochrona i rewaloryzacja środowiska przyrodniczego dla zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju;*

działania:

- kontynuację prac zmierzających do doskonalenia systemu monitoringu zanieczyszczeń środowiska, dostosowanego do standardów UE;

- współpracę regionu w ramach porozumienia „Zielone Płuca Polski”;

- zwiększenie lesistości regionu i ochronę lasów przez planowane zalesienie 75 tys. ha gruntów porolnych, szczególnie w południowej i zachodniej części województwa, uzupełniając system powiązań przyrodniczych;

- poprawę jakości wód powierzchniowych, a także ochronę wód podziemnych (szczególnie w centralnej części Niecki Warszawskiej) oraz zasobów kopalin;

- uporządkowanie gospodarki odpadami poprzez realizację działań ujętych w wojewódzkim, powiatowych i gminnych planach gospodarki odpadami;
 - utworzenie (w tym budowę i rozbudowę obiektów) zintegrowanego systemu gospodarki odpadami opartego na segregacji, recyklingu i innych formach odzysku odpadów zgodnie z ustaleniami „Wojewódzkiego planu gospodarki odpadami”;
 - ochronę bioróżnorodności środowiska naturalnego i zachowanie w formie niezmienionej siedlisk, poprzez utworzenie na obszarze województwa mazowieckiego strefy wolnej od GMO;
 - szerzenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców, jako czynnika zwiększającego skuteczność podejmowanych działań w zakresie ochrony przyrody;
 - zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym wód geotermalnych;
 - ochronę powietrza i ochronę przed hałasem.
 - *Wykorzystanie potencjału endogenicznego OMW do stymulowania rozwoju całego regionu;*
 - *Rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz kształtowanie wizerunku regionu - kierunki działań:*
 - *Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i integracji regionalnej;*
 - *Poprawa i promocja atrakcyjności inwestycyjnej w regionie;*
 - *Promocja i zwiększanie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej regionu w oparciu o walory środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego;*
- działania:*
- wzmocnienie dotychczasowych kierunków działań samorządu, propagujących zasoby dziedzictwa kulturowego oraz rozwój kultury w regionie;
 - rewitalizacja zespołów zabytkowych i wykorzystanie ich do rozwoju funkcji turystycznych;
 - wsparcie tworzenia lokalnych parków kulturowo-historycznych wokół istniejących zabytków architektury umożliwiających rozwój funkcji turystycznych;
 - rozwój sieci szlaków turystycznych w obrębie województwa mazowieckiego, w tym sieci dróg o znaczeniu turystycznym, szlaków i ścieżek rowerowych oraz włączenie ich do sieci w sąsiednich województwach;
 - wykreowanie pasm geograficzno-kulturowych na rzecz rozwoju usług turystyczno-rekreacyjnych, przy jednoczesnym upowszechnianiu wiedzy o historii regionu i jego bogactwach;

- rozwijanie zintegrowanego systemu promocji i informacji turystycznej;
 - utworzenie we współpracy z samorządami lokalnymi, regionalnej sieci obsługi ruchu turystycznego, dostarczającej autoryzowanej oferty turystyczno-wypoczynkowej dla różnych segmentów rynku turystyki i wypoczynku w regionie;
 - tworzenie dogodnych warunków do rozwoju kompleksów wypoczynkowych, rekreacyjnych i balneologicznych wraz z zakładami geotermalnymi oraz ich promocja;
 - promocja wartości turystycznych regionu przy użyciu reklamy i upowszechniania wiedzy we współpracy z organizatorami turystyki;
 - promowanie unikalnych tradycji: kurpiowskich, łowickich, podlaskich, kołbielskich oraz innych, czemu służyć będą organizowane wystawy twórczości regionalnej;
 - wspieranie inicjatyw mających na celu promocję działalności sprzyjającej integracji Mazowsza, jako regionu o bogatej historii, wartościach przyrodniczych i wyrazistej tożsamości;
 - zorganizowanie Regionalnej Organizacji Turystycznej oraz lokalnych organizacji turystycznych;
 - powołanie Centrum Folklorystycznego skupiającego najciekawsze i unikalne wytwory kultur regionalnych;
- Kształtowanie tożsamości regionu oraz kreowanie i promocja jego produktu;*

działania:

- utworzeniu instytucjonalnych ram (np. za pomocą regionalnego systemu certyfikacji) dla wspierania rozwoju marek regionalnych (np. tradycyjnych produktów żywnościowych czy produktów turystycznych);
- wspieraniu organizacji i stowarzyszeń regionalnych i lokalnych, które nie tylko kultywują wartości tradycyjne, ale również kreują aktywne postawy społeczne, lokalny patriotyzm, a także integrują społeczności lokalne w dostosowywaniu się do nowych warunków społeczno-gospodarczych;
- ochronie i promocji, którymi powinny zostać objęte zespoły urbanistyczne i dziedzictwo drewniane (w tym miejscowości o charakterystycznej unikalnej drewnianej zabudowie letniskowej położonej wzdłuż tzw. linii otwockiej), cenne krajobrazy kulturowe wsi i małych miast;
- promocji unikalnych zabytków architektury, miejsc pamięci narodowej oraz zamieszkania i pobytu wielkich twórców identyfikujących się z regionem;
- kreowaniu regionalnych ośrodków tożsamości kulturowej;

- pielęgnowaniu i kultywowaniu lokalnych tradycji i zwyczajów, znajomości historii regionu;
- wprowadzeniu zintegrowanego systemu informacji kulturalnej, promującego dziedzictwo kulturowe i tradycję, funkcjonującego jako portal internetowy, dzięki któremu podawane będą informacje o wydarzeniach kulturalnych, wystawach, targach regionalnych, krajowych i zagranicznych promujących Mazowsze;
- promocji odrębności historyczno-kulturowej Mazowsza, nurtów kultury ludowej i wysokiej, dążąc do zahamowania pogłębiającej się dysproporcji między nimi poprzez aktywne wsparcie ośrodków i środowisk lokalnych, a także poprawę dostępu do kultury skupionej w Warszawie dla ludności spoza stolicy;
- organizowaniu okolicznościowych i stałych imprez lokalnych (targów, festiwali, konkursów);
- prezentowaniu szerokiej oferty związanej z kulturą regionu (obrzędy, rękodzieło, tradycje, kapele i zespoły folklorystyczne) oraz opracowanie katalogu ofert produktów regionalnych;
- ekspozycji regionalnych produktów ekologicznych i turystycznych, uwzględniających lokalne tradycje (przykładowo palmy kurpiowskie), związanych z krajobrazem (wierzba, bocian) lub kulturą;
- upowszechnianiu wiedzy o regionie poprzez organizowanie seminariów, debat, dyskusji oraz imprez.

- *Współpraca międzyregionalna i międzynarodowa;* ²

1.2. Wnioski zgłoszone przez organy i instytucje do "Studium..."

Wójt Gminy Czerwonka w pierwszej fazie opracowania zawiadomił na piśmie o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania Studium instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania projektu Studium.

Zawiadomione zostały następujące instytucje:

1. Wojewoda Mazowiecki
2. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
3. Zarząd Województwa Mazowieckiego
4. Starosta Powiatowy w Makowie Mazowieckim
5. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Ostrołęce
6. Wojewódzki Sztab Wojskowy
7. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego - Delegatura w Radomiu
8. Urząd Ochrony Państwa

9. Komenda Powiatowa Straży Pożarnej
10. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Makowie Mazowieckim
11. PGE Dystrybucja Warszawa – Teren Sp. z o.o.
12. GDDKiA
13. Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Makowie Maz.
14. Nadleśnictwo Pułtusk
15. Nadleśnictwo Parciaki
16. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie
17. Europol-Gaz Warszawa
18. Zarząd Dróg Powiatowych
19. Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej - Delegatura UKE w Warszawie
20. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie
21. Gminy sąsiednie
22. Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich
23. Komendant Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej
24. Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego
25. Komendant Wojewódzki Policji zs. w Radomiu

Do zmiany Studium wpłynęło pięć wniosków:

1. Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie Oddział w Ostrołęce wnioskuje o:
 - Wszystkie plany zabudowy i zagospodarowania terenów przyległych do rzek i cieków podstawowych, będących własnością Skarbu Państwa, a administrowanych przez WZMiUW w Warszawie, Oddział w Ostrołęce, powinny być uzgadniane z administratorem.
 - W celu umożliwienia prowadzenia prac konserwacyjnych i renowacyjnych na rzekach należy uwzględnić pas o szerokości 5m od skarpy.
 - Nakazuje się ochronę istniejących rowów melioracyjnych i terenów zdrenowanych na obszarze objętym zmianą studium. Zakazuje się zasypywania i samowolnej przebudowy rowów melioracyjnych lub zmiany ich przebiegu.
 - Nakazuje się uzgodnienie inwestycji projektowanych na terenach zdrenowanych i zlokalizowanych w sąsiedztwie rowów melioracyjnych.

- Nakazuje się uwzględnienie przy realizacji obiektów zmian warunków gruntowo-wodnych wynikających z naruszenia systemów drenarskich i zastosowanie zabezpieczeń dla uniknięcia zakłócenia stosunków wodnych na działkach sąsiednich.
- Zabrania się grodzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5m od linii brzegu, a także zakazywania lub uniemożliwiania przechodzenia przez ten teren. (PW z dn. 18.07.2001r. roz.3, art.27, p.l)

2. PGE Dystrybucja S.A. Oddział Warszawa wnioskuje o:

- stosowanie zasad określonych w Ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz.U. nr. 80 z 10.05.2003r) oraz uwzględnienie:
- rozbudowy sieci energetycznej napowietrznej i kablowej średniego i niskiego napięcia oraz budowę nowych stacji transformatorowych SN/nN;
- pasy dla linii średniego i niskiego napięcia oraz oświetlenia ulicznego w ciągach drogowych;
- konieczności prowadzenia linii SN i nN po oddzielnych trasach;
- projektowania w istniejących liniach napowietrznych SN, stacji transformatorowych słupowych, natomiast stacji wewnętrznych, tylko w przypadku dużych mocy i braku napowietrznych linii SN;
- zapisów ogólnych dotyczących tras linii SN i nN, które umożliwiałyby ewentualne wykonanie zasilania liniami napowietrznymi jak i kablowymi. Uwaga ta dotyczy również stacji wewnętrznych i słupowych;
- rezerw terenu pod budowę nowych stacji, jeśli takie będą niezbędne do zasilenia danego terenu;
- dopuszczania, na terenie obszarów chronionych, skracania wysokości lub usuwania drzew i krzewów pod napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi;
- zakaz nasadzeń pod napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi drzew i krzewów tych gatunków, których naturalna wysokość może przekraczać 3m;
- nakaz przycinania drzew i krzewów rosnących pod liniami elektroenergetycznymi;
- zachowania istniejących linii elektroenergetycznych wysokich napięć (WN) 220 i 110 kV, średnich napięć (SN) 15kV i niskich napięć (nN) 0,4 kV oraz istniejących stacji rozdzielczych, transformatorowych i transformatorowo-rozdzielczych WN/SN i SN/nN.

Szczegółowe plany zagospodarowania poszczególnych terenów powinny przewidywać rezerwację miejsc i terenu dla lokalizacji linii, stacji i przyłączy oraz innych elementów

infrastruktury elektroenergetycznej niezbędnych dla zaopatrzenia lokowanych na tych terenach budynków i budowli w energię elektryczną, a także oświetlenia terenu wokół obiektów. Rozwój systemu zaopatrzenia w energię elektryczną ma polegać na odbudowie, przebudowie i modernizacji istniejących linii elektroenergetycznych oraz budowie nowych linii elektroenergetycznych a także na odbudowie, przebudowie, modernizacji i wymianie istniejących stacji rozdzielczych, transformatorowych i transformatorowo-rozdzielczych oraz budowie nowych stacji. Przyłączanie obiektów do sieci elektroenergetycznej oraz przebudowa urządzeń elektroenergetycznych, powstała w wyniku wystąpienia kolizji planu zagospodarowania działki (w tym również wynikającego ze zmiany przeznaczenia terenu) z istniejącymi urządzeniami elektroenergetycznymi będzie się odbywać w uzgodnieniu i na warunkach określonych przez właściwe przedsiębiorstwo energetyczne według zasad określonych w przepisach prawa energetycznego. Dla istniejących i projektowanych linii nN, SN i WN należy pozostawić odpowiednie korytarze uwzględniające wymagane przepisami odległości od innych obiektów. Ponadto prosilibyśmy o przesłanie w/w dokumentu przed jego upublicznieniem bądź przysłanie pisma informującego o terminie i miejscu publicznego wyłożenia.

3. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie Zarząd Zlewni Narwi w Dębem wnioskuje o:

– uwzględnienie w opracowaniu obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi – etap I opracowanego przez MGGP S.A. Tarnów.

4. Zarząd Województwa Mazowieckiego wnioskuje o:

– uwzględnienie ustaleń zawartych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego uchwalonego 7 czerwca 2004r. (Dz.U.W.M. Nr 217 z dnia 28.08.2004 poz. 5811)a w szczególności dotyczących przebudowy drogi wojewódzkiej nr 626.

5. System Gazociągów Tranzytowych – EuRoPol GAZ s.a. wnioskuje o:

– *uzgodnienie z EuRoPol GAZ s.a. wszelkich inwestycji oraz zmian sposobu zagospodarowania w pasie po 100m na stronę od istniejącego gazociągu DN1400.* ³

1.3. Uwarunkowania wynikające z położenia gminy

Gmina Czerwonka położona jest w środkowo-północnej części województwa mazowieckiego, w zlewni dopływów Narwi: Orzyca i Różanicy, wchodzących w skład obszaru Zielonych Płuc Polski, w odległości ok. 93km od centrum Warszawy, 40 km od Ostrołęki, 35 km od Przasnysza oraz ok. 10km od Makowa Mazowieckiego. Gmina jest jedną z 8 gmin wiejskich powiatu makowskiego. Graniczy od zachodu z gminą Karniewo, od południowego - zachodu z miastem Maków Mazowiecki, od północy z gminą Płońiawy-Bramura i Sypniewo, od wschodu z gminą Różan i Rzewnie oraz od południa z gminą Szelków. Powierzchnia gminy a zarazem przedmiotu opracowania wynosi 110.59 km² co stanowi 10.39% powierzchni powiatu. Centrum usługowe, handlowe i administracyjne znajduje się w Czerwonce oraz w Makowie Mazowieckim. Sieć osadniczą gminy tworzy 26 miejscowości z czego 23 ma statut sołectw. Gminę zamieszkuje 2672 mieszkańców (dane GUS – 2010r.).

Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 60, biegnąca z Płocka przez Ciechanów, Maków Mazowiecki, Ostrów Mazowiecką do Białegostoku. Oprócz drogi krajowej teren gminy przecina droga wojewódzka nr 626 oraz siedem dróg powiatowych o łącznej długości 40,7 km. ⁴

Powiązania w systemie przyrodniczych obszarów chronionych

Na terenie gminy nie występują formy ochrony przyrody w tym obszary NATURA 2000 oraz inne wymienione w Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004r. „O ochronie przyrody” jak również obszary węzłowe i biocentra o znaczeniu krajowym i międzynarodowym wyznaczone w sieci ECONET oraz obszary CORINE Biotops. Należy w tym miejscu zaznaczyć iż ⁵ dolina Orzyca reprezentująca wysokie wartości przyrodnicze i krajobrazowe, stanowiąca miejsce wypoczynku mieszkańców miast i gmin położonych nad rzeką i zgodnie z ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego ⁶ predysponowana jest do objęcia ochroną prawną w postaci obszaru chronionego krajobrazu. W przyszłości wymagać to będzie prowadzenia spójnej polityki gmin w zakresie szeroko rozumianej ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego oraz gospodarki przestrzennej.

Powiązania ekosystemów leśnych

W powiązaniach przyrodniczych z sąsiednimi gminami należy uwzględnić zwarte kompleksy leśne należące do Nadleśnictwa Pułtusk i użytkownikom prywatnych, zwłaszcza w północno-zachodniej, południowej i wschodniej części gminy Czerwonka. Lasy stanowią korytarze

migracyjne dla występujących tutaj populacji zwierząt.

Powiązania hydrograficzne

Gmina leży w dorzeczu Narwi i jest odwadniana poprzez jej prawobrzeżne dopływy Orzyc i Różanicy. W zlewniach rzek znajdują się obszary sąsiadujących gmin: Maków Mazowiecki, Płoniawy-Bramura, Szejków, Sypniewo, Różan, Rzewnie. Powiązania hydrograficzne mają istotne znaczenie w zakresie wspólnej dla wszystkich gmin i powiatów ochrony wód przed zanieczyszczeniami i gospodarowaniem zasobami wodnymi.

Powiązania geologiczne

Na terenie gmin Czerwonka i gminy Sypniewo stwierdzono występowanie i wstępnie rozpoznano złoża piasków kwarcowych „Krzyżewo Marki” oraz złoża piasków „Cieciorki Szlacheckie”, które wymagają wspólnej polityki obu gmin w zakresie podjęcia ich ewentualnej eksploatacji.

Powiązania gospodarcze

Najsilniejsze powiązania gospodarcze występują z miastem Maków Mazowiecki. Ze zlokalizowanych w nim usług takich jak: lecznictwo zamknięte, szkolnictwo średnie, obiekty kulturalne korzystają mieszkańcy Czerwonki. Z drugiej strony w minionym okresie zaczęła kształtować się strefa żywniowa dla Makowa Mazowieckiego. W rejonach wsi Ulaski, Guty Małe, Mariampole, Sewerynowo, Perzanowo i Budzyno występował znaczny udział zasiewów warzyw gruntowych. Obecnie zainteresowanie tą sferą produkcji ogranicza się do rejonu wsi Budzyno Bolki położonej w bezpośrednim sąsiedztwie miasta powiatowego Makowa Maz.. Jednocześnie miasto jest bardziej atrakcyjnym miejscem lokalizacji dla podmiotów gospodarczych stąd na terenie gminy w słabym stopniu rozwijają się różnego rodzaju usługi oraz zakłady produkcyjne.

Powiązania komunikacyjne

Zewnętrzne powiązania komunikacyjne stanowią:

- przebiegająca równoleżnikowo przez duży kompleks leśny w południowej części gminy droga krajowa nr 60 relacji Ciechanów - Maków Mazowiecki — Różan — Ostrów

Mazowiecka — droga nr 8. Droga ta stanowi fragment „wielkiej obwodnicy Mazowsza” i zaliczona została do drogi głównej ruchu przyspieszonego (Gp). Według „Prognoz ruchu na zamiejskiej sieci dróg krajowych do roku 2015” (opracowanie: Transprojekt Warszawa 1997 rok) średnio dobowy ruch na odcinku Maków Maz. — Różan wzrośnie z 2350 pojazdów średnio na dobę w 1995 roku do 6609 w 2005 roku i 5512 w 2015 roku. Wzrastający ruch na drodze stanowić będzie barierę w lokalizowaniu działalności gospodarczej na terenach położonych bezpośrednio przy drodze. Zgodnie z przepisami prawnymi dostępność tej drogi dla ruchu lokalnego jest ograniczona i może odbywać się tylko w miejscach uzgodnionych z zarządcą drogi. Drugim istotnym ograniczeniem w swobodnym lokalizowaniu działalności gospodarczej „przy trasie” są duże kompleksy leśne i dobre grunty położone po obu stronach drogi, które winny być chronione przed zmianą użytkowania rolnego lub leśnego.

- droga wojewódzka nr 626 relacji Maków Maz. — Nowa Wieś przebiegająca w zachodniej części gminy. Tereny rolne i leśne ⁷ położone wzdłuż tej trasy, ⁸ powinny pozostać w [dotychczasowym](#) ⁹ użytkowaniu ¹⁰.

Powiązania infrastrukturalne

Przez teren gminy przebiegają:

- linia energetyczna 110 kV relacji Ostrołęka — Maków Maz.
- gazociąg tranzytowy wysokiego ciśnienia stanowiący fragment gazociągu Jamalskiego.

2. Uwarunkowania wewnętrzne

2.1 Uwarunkowania prawne

2.1.1. Strategia rozwoju gminy Czerwonka

Przyjęta przez Radę Gminy w Czerwoncu Uchwałą Nr XXIII/100/2001 z dnia 23 marca 2001 roku. Strategia ta formułuje cele rozwoju gminy możliwe do osiągnięcia oraz określa metody i środki jakie są niezbędne do osiągnięcia tych celów. Opracowywana była równolegle przez ten sam zespół autorki, ze strategiami wszystkich gmin położonych w powiecie makowskim. Część zadań wskazanych do realizacji będzie wykonywana wspólnie z innymi gminami z wiodącą rolą pełnioną przez miasto Maków Mazowiecki.

Dla opracowywanego „Studium” istotne znaczenie mają następujące zadania:

- poprawa infrastruktury technicznej obsługi rolnictwa w celu podniesienia jakości przygotowania produktów rolnych do obrotu towarowego - budowa przechowalni lub chłodni na terenach o największej koncentracji produkcji ogrodniczej i zwierzęcej na terenie gminy, przesunięcie ciężaru działań ludności z obszarów wiejskich z rolnictwa na rzecz rozwoju agroturystyki jako alternatywnego źródła dochodu dla osób związanych tylko z produkcją rolną: inwentaryzacja gospodarstw rolnych pod kątem ich zaadoptowania na gospodarstwa agroturystyczne,
- wdrożenie systemu oznakowań „czytelna gmina” —oznakowania kierunkowe, informacje, reklamy,
- rozwój usług towarzyszących agroturystyce oraz infrastruktury technicznej turystyki gastronomia, obiekty sportowe do wypoczynku aktywnego, baza noclegowa, parkingi, ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne, punkty informacyjne),
- tworzenie warunków do inwestowania i przyciągania inwestorów z zewnątrz — przygotowanie uzbrojonych terenów pod inwestycje,
- 11
- poprawa warunków bytowych ludności na terenach nie posiadających systemów kanalizacji centralnej — opracowanie programu wspierania budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, poprawa zewnętrznych powiązań transportowych miejscowości położonych w gminie Czerwonka:
 - modernizacja dróg powiatowych na odcinkach:
 - Czerwonka — Janopole — Jankowo — Maków Maz. — 8 km,
 - Czerwonka — Ponikiew Wielka — 6 km,
 - Guty Duże — Ponikiewka — ok. 1 km,
 - Od drogi krajowe nr 60 przez Tłuszcz — 4 km,
 - Modernizacja dróg gminnych:
 - Ulaski — Jankowo — Budzyno Wałędzięta — Dąbrowka - Guty Małe,
 - Czerwonka Włosciańska — ok. 1 km,
 - Janopole — ok. 1,3 km.
- 12
- Zaadoptowanie nie w pełni wykorzystanych obiektów szkolnych na cele socjalne — Domy Spokojnej Starości, świetlice, mieszkania dla osób w trudnych sytuacjach

życiowych.

2.1.2. Prawo miejscowe

Gmina Czerwonka posiada obowiązujący MPZP, który został przyjęty przez Radę Gminy w Czerwonce Uchwałą Nr XX/78/2004 z dnia 12 listopada 2004r. Plan zawiera ustalenia dotyczące m.in. przeznaczenia terenów, zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasad ochrony środowiska, krajobrazu kulturowego, zabytków i dóbr kultury, wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości oraz zasad budowy, rozbudowy i modernizacji systemów infrastruktury technicznej i komunikacji.

Plan został opracowany dla całego terenu gminy Czerwonka z podziałem na poszczególne sołectwa. Plan wyznaczył obszary funkcjonalne przeznaczone pod zabudowę, usługi, przemysł, tereny rolne, lasy i zalesienia, drogi publiczne i wewnętrzne oraz infrastrukturę techniczną.

W 2007 roku wprowadzono zmiany do obowiązującego MPZP uchwałą Nr XII/45/07 Rady Gminy Czerwonka z dnia 26 listopada 2007r., które dotyczyły zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z funkcją usług na działkach 522, 540 oraz 543 w sołectwie Ulaski. ¹³

2.2. Uwarunkowania wynikające z sieci osadniczej

Według danych Urzędu Gminy w Czerwonce w gminie jest 26 miejscowości, z czego 23 ¹⁴ ma status sołectwa. Średnia wielkość wsi wynosi 104 ¹⁵ osób. Struktura zasiedlenia miejscowości w gminie wg stanu zaludnienia na rok 2012 ¹⁶ przedstawia się następująco:

- do 50 osób jest 12 ¹⁷ miejscowości, co stanowi 17¹⁸ % ogółu miejscowości,
- 51 -100 osób 4 ¹⁹ miejscowości, / 11²⁰ %/,
- 101 —200 osób jest 6 ²¹ miejscowości/33²² %/,
- 201 —300 osób jest 3 miejscowości/28²³ %/,
- pow. 300 osób jest 1 miejscowość/11²⁴ %/.

W strukturze zasiedlenia dominują wsie o małym skupieniu zaludnienia do 100 mieszkańców, z dużym udziałem zabudowy przestrzennie rozproszonej oraz wsie o zabudowie skupionej liniowej, z bezpośrednim powiązaniem zagrody z polem. Stanowią one 62²⁵ % ogółu miejscowości gminy. Układ ten determinuje stan i możliwości wyposażenia w urządzenia

scentralizowanego systemu infrastruktury technicznej oraz urządzenia infrastruktury społecznej. Rzutuje na stan i możliwości zapewnienia wszystkim mieszkańcom tych jednostek w równym stopniu łatwości dojazdu do usług publicznych świadczonych przez samorząd gminy i miasto powiatowe Maków. Tylko trzy wsie na obszarze gminy ma wykształcony układ powierzchniowy, wieś Dąbrówka na układzie wielodrożnicowym z różnego typu nawarstwieniami zwartej zabudowy a dwie wsie Czerwonka i Guty Duże w oparciu o węzłowy układ dróg powiatowych. Wieś Czerwonka ma w układzie węzłowym dróg plac z szczególnie wyeksponowanym kościołem w strukturze przestrzennej. Z wymienionych wyżej wsi największą koncentracją zaludnienia i zabudowy charakteryzuje się wieś [Jankowo](#) /311²⁶ mieszkańców wg stanu zaludnienia w 2012²⁷ roku.

Ponadto w strukturze przestrzennej gminy występują takie wsie jak Ulaski, Budzyno [Walędzieta](#)²⁸ położone wzdłuż odgałęzień od dróg przejazdowych, których układy przestrzenne przekształcają się w typowe układy dla osiedli podmiejskich charakteryzujące się zwartym układem zabudowy z dużym udziałem zabudowy ludności nierolniczej.

Zabudowa wsi na obszarze gminy pochodzi z różnych okresów, z różnych materiałów, o różnych standardach użytkowych i technologicznych. Najważniejszym ośrodkiem gminy jest wieś gminna Czerwonka. Ośrodek ten pełni funkcje obsługi ludności i rolnictwa o zasięgu gminnym oraz funkcje mieszkaniowe dla ludności nierolniczej.²⁹

Stan ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony.

Stan ładu przestrzennego na terenie gminy w chwili obecnej nie budzi większych zastrzeżeń. Należy jednak zwrócić uwagę iż na terenie gminy nasila się presja urbanizacji terenów rolnych zwłaszcza terenów znajdujących się w strefie podmiejskiej miasta Makowa Mazowieckiego /dotyczy to głównie sołectw Budzyno Bolki oraz Budzyno Walędzieta/. Należy w tym wypadku zwrócić szczególną uwagę na ograniczenie zabudowy na terenach otwartych zwłaszcza tworzenia tzw. sięgaczy zabudowy w głąb terenów rolnych /prostopadle do głównej drogi/, gdyż może to prowadzić do powstania wąskich i wydłużonych pasm zabudowy długości nawet kilkuset metrów dzielących duże kompleksy rolne.

Należy przyjąć generalną zasadę rozwoju i kształtowania zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie centrów wsi. Natomiast ewentualne zmiany w MPZP powinny być opracowywane dla całej jednostki osadniczej, gdyż przypadkowa parcelacja oraz chaotyczne zabudowywanie terenów

otwartych, położonych peryferyjnie i nie wyposażonych w infrastrukturę techniczną będzie prowadzić do coraz większego rozproszenia zabudowy. Wpłyne to negatywnie na ład przestrzenny oraz będzie generowało dodatkowe koszty budowy i eksploatacji infrastruktury technicznej.³⁰

2.3. Uwarunkowania wynikające ze sfery przyrodniczej

Surowce mineralne

Na terenie gminy prowadzono prace poszukiwawcze surowców mineralnych w północnej części w okolicach wsi Cieciorki Włociańskie, Cieciorki Szlacheckie, Guty Duże, Krzyżewo Marki, Zacisze Nowe i Dąbrówka. Wyniki badań geologicznych potwierdziły występowanie tutaj surowców okruchowych: piasków, żwirów i pospółki zalegających w postaci czap o niebilansowych zasobach. Świadectwem dotychczasowej eksploatacji i potwierdzeniem występowania kopalin są liczne wyrobiska.

Świadectwem dotychczasowej eksploatacji są liczne wyrobiska. Obecnie w gminie Czerwonka w eksploatacji znajdują się dwa udokumentowane w kategorii C1 złoża kruszywa naturalnego:

- złożo „Kałużyn I” o zasobach bilansowych 1274,1 tys. ton, 6 złożo „Guty Duże ” o zasobach bilansowych 426 tys. ton (piaski średnie i drobnoziarniste z domieszką frakcji żwirowej),
- złożo „Guty Pole S” o zasobach bilansowych 426 tys. ton (piaski średnie i drobnoziarniste z domieszką frakcji żwirowej - działki ewid. nr 195, 196 w miejscowości Guty Duże)²¹

Ponadto stwierdzono występowanie i wstępnie rozpoznano następujące złoża kopalin:

- złożo 'Zacisze Kolonia' - o zasobach szacunkowych 4,5 mln 1113 (piaski drobne i średnioziarniste o miąższości 1,9-5,8 m., przydatność surowca do produkcji cegły wapienno-piaskowej, część złóż znajduje się w granicach gminy Płoniawy-Bramura).
- Złożo 'Krzyżewo Marki' — piaski drobne, średnie i różnoziarniste o miąższościach 6,0-11,6m, przydatne do produkcji piasków budowlanych.
- Złożo 'Cieciorki Szlacheckie' — piaski drobno i średnioziarniste o miąższości 10,0-15,8 m., przydatne do produkcji piasków budowlanych.
- Złożo 'Ulaski' — torf o średniej miąższości 0,9 m. i zasobach szacunkowych 87 tys. m³, występuje na powierzchni 64 ha.

- złożę 'Budzyno Lipniki' --- z zasobami piasków ze żwirem i piasków.

Ponadto rejonami perspektywicznego występowania surowców mineralnych stałych dla potrzeb lokalnych są:

- surowce ilaste ceramiki budowlanej w Kałużynie i Perzanowie,
- piaski budowlane w Cieciorkach Szlacheckich i Dąbrówce,
- piaski ze żwirem i piaski w Dąbrówce i Gurtach Dużych.

Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym gmina położona jest w zlewni Narwi. Przeważająca część obszaru gminy odwadniana jest w kierunku południowo- wschodnim przez rzekę Różanicę, a mniejszy zachodni fragment gminy w kierunku południowym, przez rzekę Orzyc i jej bezimienny dopływ. Dział wodny pomiędzy Orzycem i Różanicą przebiega górnymi partiami wzgórz moren czołowych, począwszy od wsi Krzyżewo poprzez Cieciorki Włociańskie, Dąbrówkę, Czerwonkę Szlachecką, Lipnik, po Kolonię Perzanowo.

Obie rzeki płyną wyraźnie zarysowanymi dolinami lekko wcinając się w ich dna. W okresie roztopów wiosennych Orzyc i Różanica wylewają na tereny terasy zalewowej nie powodując zazwyczaj strat gospodarczych.

Pozostałe tereny odwadniane są przez bezimienne ciek i rowy włączone w systemy melioracyjne.

Gmina pozbawiona jest większych naturalnych bądź sztucznych zbiorników wodnych.

W kilku wsiach spotyka się stawy i zbiorniki przeciwpożarowe, jak np. w Dąbrówce i Tłuszczu.

Jakość wód powierzchniowych na terenie gminy.

Badania jakości wód rzeki, wykonywane w 2009 r, prowadzone w sieci monitoringu wykazują iż wody Orzyca badane w punkcie pomiarowo-kontrolnym w Budziskach w zakresie wyłącznie ich stanu fizycznego kwalifikują się do II klasy elementów fizyko-chemicznych, przy czym wskaźniki: temperatury, tlenu rozpuszczonego, węgla organicznego, przewodności, substancji rozpuszczonych, odczynu oraz azotu amonowego, azotanowego i ogólnego, kwalifikują się do I klasy (w klasie II znalazły się: BZT₅, azot ogólny i fosfor ogólny).³²

Wody podziemne

Pod względem warunków hydrogeologicznych obszar gminy zróżnicowany jest na dwa rejony o odmiennych warunkach występowania wód gruntowych. Pierwszy rejon obejmuje strefę koncentracji wód powierzchniowych i gruntowych w obrębie części wysoczyznowej zbudowanej z utworów wodnolodowcowych, dolin rzecznych, dolin denudacyjnych oraz obniżenia wytopiskowego. Wody gruntowe tworzą ciągły i swobodny poziom utrzymujący się w łatwo przepuszczalnych torfach i namulach, piaskach i żwirach, zasilany wodami opadowymi, infiltracyjnymi oraz spływem powierzchniowym i podziemnym z sąsiednich obszarów. Wody tego poziomu powiązane są ze stanami wód rzecznych, a wahania zwierciadła wód gruntowych uzależnione są od intensywności opadów atmosferycznych. W obrębie dolin i obniżeń wody gruntowe występują najpłycej, poniżej 2m, stanowiąc tam ograniczenia przy posadowieniu fundamentów. W dolinkach denudacyjnych w okresie intensywnych opadów i wiosennych roztopów pojawiają się podmokłości. W części wysoczyzny poziom wód gruntowych zalega głębiej, poniżej 3-4 m.

Odmienne warunki hydrogeologiczne występują na części wysoczyzny w okolicach wsi: Dąbrówka, Czerwonka Szlachecka, Lipnik, Perzanowo, na obszarach występowania utworów słabo przepuszczalnych glin i iłów, gdzie ciągłość poziomu wód może ulegać zakłóceniom i tworzyć zwierciadło o napiętym charakterze. W strefie wysoczyznowej pierwszy poziom wód występuje zwykle poniżej 3-4 m p.p.t., ale w okresie wysokich stanów mogą w przypowierzchniowych warstwach gruntu tworzyć się tzw. „wierzchówki”. Mają one niekorzystny wpływ na zmianę konsystencji glin i iłów oraz powodują ograniczenia budowlane. Na obszarze wysoczyzny wody podziemne zalegają na różnych głębokościach w trzech poziomach:

- w nieckowatych zagłębieniach zbudowanych z glin przykrytych piaskami (poziom mało wydajny, a wody narażone są na wpływy zanieczyszczeń powierzchniowych);
- w soczewkach lub przewarstwieniach piaszczystych w glinach (wody śródglinowe dość zasobne, ale uzależnione od miąższości warstwy piasków);
- w piaskach międzymorenowych pod dużej miąższości warstwą glin (wody pozostające pod ciśnieniem hydrostatycznym).

Gmina leży na obszarze występowania nieudokumentowanego GZWP nr 215 'Subniecka Warszawska', który stanowi strategiczne znaczenie w gospodarce wodnej kraju. Ochrona GZWP

wynika na tym obszarze z przepisów prawa wodnego (Dz.U. 2012 poz. 145).³³

Na terenie gminy Czerwonka znajdują się trzy ujęcia wód podziemnych: w Jankowie, Gutach Dużych i Czerwonce. Studnie czerpią wodę z Międzymorenowych warstw wodonośnych. Przykładowo w profilu hydrogeologicznym ujęcia wody w Jankowie I użytkowa warstwa wodonośna występuje na głębokości 20-23 m., II warstwa na głębokości 36-44m., a III warstwa na głębokości 65-94 m.

Wszystkie studnie w gminie posiadają wyznaczone i ogrodzone strefy ochrony bezpośredniej o promieniu 8-10 m, w obrębie których zakazana jest wszelka działalność nie związana z poborem wody.

Ze względu na budowę geologiczną oraz warunki zalegania warstw wodonośnych (gliny i mułki o miąższości 15 m.) dla ujęcia w Gutach Dużych nie zachodzi potrzeba ustanowienia stref ochrony pośredniej. Na pozostałych ujęciach nie podjęto badań hydrogeologicznych celem określenia, bądź odstąpienia od ustanowienia, stref ochrony pośredniej.

W gminie funkcjonują ponadto dwa punkty czerpalne wody: w Perzanowie w Tłuszczu.

Szata leśna

Pod względem lesistości gmina należy do obszarów znacznie zalesionych. Lasy zajmują powierzchnię 4 460 ha, co stanowi około 42 % ogólnej jej powierzchni. Pod względem przyrodniczym należą one do IV Krainy Przyrodniczo-Leśnej Mazowiecko-Podlaskiej.

W strukturze własności przeważają lasy prywatne zajmujące powierzchnię 56,9 %. Pozostały areal znajduje się w administrowaniu Nadleśnictwa Pułtusk (1846 ha) i Parciaki (96 ha). Większość lasów należy do grupy produkcyjnej zajmując 4 392 ha. Produkcja leśna to przede wszystkim iglaste drewno tartaczne.

Tereny leśne rozmieszczone są w miarę równomiernie. Największe kompleksy występują na południu w rejonie wsi Sewerynowo, Tłuszcz, Janopole, Ulaski, Budzyno Lipniki, Mariampole. Mało lasów występuje w pasie od wsi Krzyżewo Marki poprzez Krzyżewo Jurki, Cieciorzki Szlacheckie, Dąbrówkę, Czerwonkę, po Perzanowo i Tłuszcz.

Lasy państwowe znajdują się w rozproszeniu. Największy kompleks leśny Nadleśnictwa Pułtusk położony jest na południe od Sewerynowa oraz pomiędzy wsią Ulaski i Janopole, a mniejsze znajdują się w pobliżu wsi Zacisze Nowe i Janopole-Sewerynowo.

Na terenie gminy dominuje typ siedliskowy boru świeżego ze zdecydowaną przewagą w

drzewostanie sosny oraz niewielkim udziałem innych gatunków, przede wszystkim brzozy i dębu. Sosna występuje najczęściej w grupie wiekowej II (40-80) lat, chociaż często spotyka się sosnę starszą powyżej 80 lat. Nieliczny gatunkowo podszyt tworzą: jałowce, jarząb, brzoza, dąb czerwony i osika. Runo również jest ubogie, a reprezentowane jest przez borówki, pszeniec, rokiet, gajnik, widłoząb. Bór świeży rozmieszczony jest równomiernie na terenie całej gminy.

Drugim typem siedliskowym jest bór mieszany świeży występujący w kompleksach lasów państwowych na południu i północnym-zachodzie gminy. W drzewostanach obok sosny w domieszce pojawia się brzoza, dąb, osika i świerk. Podszyt i runo są bogatsze gatunkowo w stosunku do poprzedniego typu siedliskowego. Występuje tutaj jarząb, jałowiec, kruszyna, leszczyna, podrosty sosny, brzozy, dębu świerka i grabu. Runo tworzą: borówka czernica, rokiet, konwalia, orlica, poziomka i inne.

Mniejsze powierzchnie zajmuje bór suchy porastający bardzo ubogie i suche gleby piaszczyste. W składzie gatunkowym występuje monokultura sosny z podszytem jałowca, podrostów brzozy, sosny i wierzby. W runie spotyka się przede wszystkim mchy, porosty, wrzos i borówkę.

W dnach dolin Orzyca i Różanicy, dolinkach bocznych oraz lokalnych obniżeniach, na małych powierzchniach występują siedliska wilgotne w typie boru mieszanego wilgotnego i olsu.

W borze mieszanym wilgotnym drzewostan tworzy sosna, brzoza, olcha i świerk. W runie występuje kruszyna, leszczyna, bez czarny, czeremcha.

W olsach w drzewostanie przeważa olsza i jesion z domieszką brzozy, czasami świerka. Podszyt i runo jest bogate w różne gatunki krzewów i krzewinek (m.in. łoża, kruszyna, czeremcha, szakłak, bez czarny).

Pod względem przydatności turystycznej najkorzystniejsze są siedliska boru mieszanego świeżego i boru świeżego. Siedliska te cechuje duża odporność na antropopresję, korzystny dla organizmu ludzkiego mikroklimat, a starsze drzewostany umożliwiają swobodną penetrację. Warunki te pozwalają na rozwój turystyki i wypoczynku bez szczególnych ograniczeń w zakresie dopuszczalnych form, przy uwzględnieniu naturalnej chłonności lasów. Bór suchy z uwagi na małą odporność na czynniki antropogenne nie przedstawia większej wartości dla turystyki i wypoczynku. Penetracja kompleksu możliwa jest jedynie po wyznaczonych szlakach. Pozostałe typy siedliskowe obejmujące siedliska wilgotne są turystycznie

nieprzydatne. Wynika to z małych powierzchni, ograniczonej dostępności, mało korzystnych warunków klimatycznych. Lasy te pełnią ważną funkcję ekologiczną w zakresie retencjonowania i stabilizacji stosunków wodnych oraz powiązań przyrodniczych w gminie.

Walory krajobrazowe

Krajobraz naturalny stanowi zasób środowiska przyrodniczego, na który składają się: ukształtowanie terenu, wody powierzchniowe, pokrycie terenu. Biorąc pod uwagę te uwarunkowania należy stwierdzić, że gmina Czerwonka charakteryzuje się zróżnicowanymi walorami krajobrazowymi.

Najlepszymi walorami krajobrazu odznaczają się tereny leśne porastające najbardziej wyniesione partie wysoczyzny morenowej w okolicach wsi Cieciorki Szlacheckie, Krzyżewo Marki, Ponikiew Wielka (dominanty krajobrazowe).

Rzeźba terenu uwarunkowana jest różnicami wzniesień w obrębie utworów akumulacji lodowcowej (wysoczyzna) a formami dolinowymi (dolina Orzyca i Różanicy). Wysokości względne pomiędzy poszczególnymi formami morfologicznymi dochodzą do 20 — 30 metrów. Duże jest również zróżnicowanie nachylenia terenu, miejscami sięga ono ponad 15%. Dzięki tak ukształtowanej rzeźbie w krajobrazie naturalnym zaznaczają się punkty widokowe.

2.4. Uwarunkowania wynikające ze sfery społecznej

2.4.1. Procesy demograficzne

Liczba ludności gminy Czerwonka wykazywała do 2007 tendencję malejącą. W 2007 roku liczba ludności zmniejszyła się do poziomu 2646 osób. Jednak od tamtego roku można zaobserwować powolny wzrost ilości mieszkańców. I tak w 2008 roku stałe miejsce zameldowania posiadało 2660 osób, w 2009 roku było to już 2668 osób natomiast obecnie gminę zamieszkuje 2672 osoby.³⁴ Zmiany w liczbie ludności poszczególnych wsi są zróżnicowane. Największy wzrost ludności nastąpił we wsi Ulaski. W 19 wsiach gminy odnotowano spadek liczby ludności, w pozostałych 6 wsiach nieznaczny wzrost. Do wsi o największej depopulacji należą Dąbrówka i Perzanowo, nieco mniejszej Budzyno Walędzięta i Guty Duże.

Liczba ludności zameldowanej na stały pobyt oraz liczba urodzeń i zgonów na terenie poszczególnych wsi gminy Czerwonka (wg danych Urzędu Gminy stan w dniu 31.12.2012³⁵)

przedstawia się następująco:

l.p.	Nazwa miejscowości	1990			1995			2000			2002			2012		
		Ogółem	Urodzenia	Zgony	Ogółem	Urodzenia	Zgony	Ogółem	Urodzenia	Zgony	Ogółem	Urodzenia	Zgony	Ogółem	Urodzenia	Zgony
1	Adamowo	29	-	1	29	-	-	28	-	1	27	-	-	20	1	1
2	Budzyno Bolki	110	2	-	122	1	1	120	1	2	123	1	-	127	-	3
3	Budzyno Lipniki	43	-	-	43	1	-	45	-	1	41	-	-	47	-	1
4	Budzyno Walędzięża	227	4	-	221	2	-	210	1	3	194	-	1	190	3	4
5	Cieciórki Szlacheckie	88	-	2	82	-	-	80	1	-	75	-	1	64	2	2
6	Cieciórki Włoszczańskie	41	4	1	35	3	-	40	-	1	38	-	-	31	-	2
7	Czerwonka Szlachecka	162	-	2	141	1	1	153	5	2	137	-	-	124	1	2
8	Czerwonka Włosciańska	162	3	-	158	4	2	169	1	3	157	1	2	184	2	1
9	Ciemińewo	39	-	-	42	-	-	36	1	1	33	-	-	33	-	-
10	Dąbrówka	365	5	4	335	3	6	323	1	4	302	1	3	278	7	1
11	Guty Duże	157	3	2	167	4	-	129	1	1	127	-	3	117	1	4
12	Guty Małe	75	1	-	87	3	2	81	-	-	83	1	-	70	-	-
13	Jankowo	270	7	1	275	5	5	290	4	2	283	-	1	311	4	1
14	Janopole	137	5	1	135	2	-	132	3	4	140	4	2	161	2	2
15	Kałęczyn	46	1	-	47	1	1	52	2	1	50	1	-	48	-	-
16	Krzyżewo Jurki	71	1	1	64	-	-	63	-	1	61	-	1	49	-	1
17	Krzyżewo Marki	44	1	-	37	-	-	34	-	-	34	1	1	29	-	-
18	Lipniki	69	-	1	72	2	1	77	-	-	76	-	1	66	-	1
19	Mariampole	46	2	2	40	2	-	42	-	2	40	1	-	38	-	2
20	Perzanowo	272	9	-	243	3	6	242	-	4	224	1	2	224	4	8
21	Ponikiew Wielka	66	-	1	65	1	2	68	1	1	64	1	1	48	-	1
22	Sewerynowo	72	1	1	68	-	-	65	1	-	60	1	-	50	-	1
23	Soje	44	1	-	42	-	1	39	-	-	40	1	-	35	2	-
24	Thuszcz	126	2	4	126	5	4	118	1	2	110	1	1	94	2	3
25	Ulaski	199	6	1	218	4	1	234	2	1	237	2	2	255	1	1
26	Zacisze Nowe	34	-	-	30	-	-	31	-	-	26	-	-	21	-	-
	ogółem	2994	58	25	2924	47	33	2901	26	37	2782	18	22	2714	32	42

Na 100 mężczyzn przypada w gminie 96 kobiet. Jest to wskaźnik niższy niż średni dla powiatu makowskiego i obszarów wiejskich województwa mazowieckiego.

Z danych statystycznych można wywnioskować, iż do 2007 roku współczynnik przyrostu naturalnego systematycznie spadał, natomiast od 2008 roku współczynnik ten powoli rośnie, i tak: w 2008r. wynosił +28, w 2009r. -8, w 2010r. +29, w 2011r. -20 natomiast w 2012r. +26. Gmina posiada korzystną strukturę wiekową. W 2012r. udział ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosił w gminie 21,20% (odpowiednio: w powiecie 20,39%, w województwie 18,55%), ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 60,90% (odpowiednio: w powiecie 62,18%, w województwie 62,88%), natomiast ludność w wieku poprodukcyjnym stanowiła 17,79% (odpowiednio: w powiecie 17,43%, w województwie 18,56%).

Porównując do średnich powiatowych i wojewódzkich w gminie Czerwonka mniej jest osób w wieku produkcyjnym natomiast więcej ludności w wieku przedprodukcyjnym, co w połączeniu z ogólnym wzrostem liczby ludności dobrze rokuje na przyszłość.

Wśród osób w wieku produkcyjnym dominują mężczyźni, natomiast w grupie wieku przed i poprodukcyjnego kobiety.

Wśród mieszkańców gminy osoby z wykształceniem wyższym stanowią zaledwie 1,24% ogółu mieszkańców, najliczniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem średnim 20,48% i podstawowym 20,02%, z wykształceniem zawodowym jest 14,83%, natomiast z niepełnym podstawowym jest 18,50% osób.

W opracowaniu pt. „Obszar problemowy – koncepcja i typologia” wydanego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego z 2010 roku prof. dr hab. Jerzy Bański zaliczył obszar gminy Czerwonka do grupy C jako „Obszar przejściowy”.

Podsumowując pomimo dużego spadku liczby ludności w latach 1995-2007, od 2008 roku można zaobserwować powolny jej wzrost. Jednak jest on na tyle mały, iż w dalszym ciągu istnieje zagrożenie dla przyrostu naturalnego w kolejnych latach. ³⁷

Rynek pracy

Na terenie gminy poza rolnictwem pracuje ponad 48% ogółu mieszkańców.

W 2012 roku na podstawie danych GUS w gminie Czerwonka zarejestrowanych było 261 bezrobotnych, w tym 122 kobiet. Stopa bezrobocia w gminie jest wysoka i wynosi 15,9% ludności w wieku produkcyjnym. Jest to i tak niższy odsetek niż w powiecie makowskim, w którym w 2012 roku stopa bezrobocia wynosiła 16,8%. Jednak cały czas jest ona prawie

dwukrotnie wyższa niż w województwie w którym w 2012 roku wynosiła 8,2%.³⁸

Najwięcej bezrobotnych posiada wykształcenie zawodowe oraz podstawowe.

2.4.2. Infrastruktura społeczna

Gmina Czerwonka charakteryzuje się niskimi wskaźnikami zagospodarowania infrastrukturalnego, czyli niskim stopniem nasycenia obiektami infrastruktury społecznej.

Oświata i wychowanie

Na terenie gminy zlokalizowana jest jedna szkoła podstawowa oraz jedno gimnazjum. Znajduje się w nich 19 pomieszczeń lekcyjnych. Do gimnazjum w 2012 roku uczęszczało 70 uczniów, natomiast do szkoły podstawowej 112 uczniów. Na terenie gminy znajduje się jeden oddział przedszkolny przy szkole podstawowej do którego uczęszczało w 2012 roku 45 dzieci. Aktualnie ilość placówek na terenie gminy jest wystarczająca. Brak jest potrzeb w zakresie rozbudowy lub tworzenia nowych obiektów.³⁹

Ochrona zdrowia

Gmina Czerwonka w zakresie leczenia zamkniętego i specjalistycznego obsługiwana jest przez szpital i przychodnie specjalistyczne w Makowie Maz. Na terenie gminy znajduje się jeden niepubliczny zakład opieki zdrowotnej.⁴⁰ Opiekę lekarską świadczy Gminny Ośrodek Zdrowia, gdzie zatrudniony jest jeden lekarz i jeden stomatolog⁴¹ oraz trzy pielęgniarki. Na 1 lekarza przypada więc w gminie ok. 2700⁴² mieszkańców (w powiecie makowskim średnio 670, a w województwie 371), na 1 stomatologa również 2700⁴³ mieszkańców (w powiecie 6194, w województwie 2963). Na terenie gminy znajduje się jedna apteka.

Dostęp do placówek oraz jakość świadczonych usług jest wystarczająca. Podobnie jak w przypadku szkół i przedszkoli brak jest potrzeb w zakresie rozbudowy lub tworzenia nowych obiektów.⁴⁴

Opieka i pomoc społeczna

Na terenie gminy można zauważyć od 2010 roku wzrost ilości osób bezrobotnych. Od roku 2003 do 2010 roku ilość zarejestrowanych osób bezrobotnych zmniejszyła się o 64 i wynosiła 234 osoby jednak obecnie znowu wzrosła i wynosi 261 osób. Z czego bezrobotnych mężczyzn jest

139 natomiast kobiet 122, co stanowi 15,9% udział w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym. (odpowiednio 15,3% mężczyźni i 16,6% kobiety). Znamienne jest to, iż wzrost bezrobocia dotyczy wyłącznie kobiet. ⁴⁵

Kultura

Na terenie gminy obecnie funkcjonuje tylko jedna biblioteka i **pięć świetlic wiejskich**, co na chwilę obecną wyczerpuje zapotrzebowanie na tego typu placówki ⁴⁶

Handel i gastronomia

W ostatnich latach następuje ciągła poprawa obsługi handlowej gminy, ponad dwukrotnie w porównaniu do roku 1990 wzrosła ilość sklepów. Poszerza się też asortyment towarów i poprawia jakość obsługi. Znacznie zmieniła się struktura własności placówek handlowych, prawie wszystkie są własnością prywatną. Na terenie gminy nie ma placówek gastronomicznych.

Administracja, obsługa finansowa

Jest to grupa placówek pełniących funkcje administracyjne w zakresie samorządu lokalnego, urzędów państwowych oraz innych organizacji. Najważniejsze z nich na terenie gminy to:

- Urząd Gminy
- Bank Spółdzielczy - filia
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Poczta i telekomunikacja

Na terenie gminy funkcjonuje 1 Urząd Pocztowy w Czerwonce. **Wszystkie miejscowości podłączone są do sieci telefonicznej.** ⁴⁷

2.5. Uwarunkowania wynikające ze sfery kulturowej

Gmina Czerwonka nie posiada wielu obiektów objętych ochroną konserwatorską.

Do rejestru zabytków wpisany jest murowany kościół parafialny z 1901-1905 p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Czerwonce nr rej. A-471 oraz trzy zabytki ruchome znajdujące się w kościele parafialnym w Czerwonce / nr rej. 28 B/5 /:

- nagrobek Jana Prawdzie Ciemnowskiego 1845 roku - klasycyzm, 1845 r., piaskowiec

rzeźbiony i ryty

- Ornat biały, klasycyzm, poł. XIX w., ryps jedwabny, haft płaski, kwiaty żółte i czerwone
- Ornat biały, klasycyzm, kon. XIX w., adamaszek, haft płaski, kwiaty złocisto-żółte

W ewidencji zabytków znajdują się następujące zabytki ruchome:

Wyposażenie kościoła p. w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Czerwonce / 9 obiektów / oraz kapliczka murowana z cegły w miejscowości Budzyno-Wałędzięta powstała ok. 1929 r. (przy posesji nr 26)

W wyniku weryfikacji obiektów w terenie oraz badań archiwalnych w gminnej ewidencji zabytków umieszczono dwanaście obiektów:

L.p.	MIEJSCOWOŚĆ	ADRES	OBIEKT	OZNACZENIE NA MAPIE	REJESTR ZABYTKÓW	WOJEWÓDZKA EWID. ZAB.
1.	Budzyno-Wałędzięta	Nr 12	budynek mieszkalny – chałupa drewniana	12		TAK
2.	Czerwonka		kościół parafialny p.w. MB Nieustającej Pomocy	Kościół	A-471 z 07.07.1981 r.	
3.	Czerwonka		cmntarz przykościelny	Kościół		TAK
4.	Czerwonka		cmntarz parafialny rzymskokatolicki	Cm		TAK
5.	Czerwonka	Nr 11	budynek mieszkalny – chałupa drewniana	11		TAK
6.	Guty Duże	Nr 29	budynek mieszkalny – chałupa drewniana	29		TAK
7.	Mariampole	Nr 11	budynek mieszkalny – chałupa drewniana	11		TAK
8.	Ponikiew Wielka	Nr 2	budynek mieszkalny – chałupa drewniana	2		TAK
9.	Sewerynowo (Wąski Las)		mogiła zbiorowa pacjentów szpitala pomordowanych podczas II wojny światowej	Mogiła		TAK
10.	Soje		mogiła wojenna z okresu II wojny światowej	Mogiła		TAK
11.	Ulaski	Nr 28	budynek mieszkalny – chałupa drewniana	28		TAK
12.	Ulaski	Nr 29	budynek mieszkalny – chałupa drewniana	29		TAK

oraz cztery kapliczki i figury :

- kapliczka z ok. 1929r. przy budynku nr 26 w miejscowości Budzyno – Wałędzięta
- kapliczka z 1902r. 200 m. na południe przy drodze wiodącej z Budzyna-Wałędzięta do

Budzyna-Bolki

- kapliczka z 1914r. usytuowana przy wiejskiej drodze na zachód od domu nr 1w miejscowości Soje

- figura św. Franciszka z i poł. XIXw. przy kościele parafialnym w Czerwonce

Ponadto opieką konserwatorską objętych jest 81 stanowisk archeologicznych, w tym:

Miejscowość	nr obszaru / nr stanowiska na obszarze/nr stanowiska w miejscowości	funkcja obiektu	kultura	chronologia
Adamowo	42-69/1/1	1. ślad osadnictwa 2. osada	Nieokreślona Średniowiecze	Nieokreślona Średniowiecze
Adamowo	42-69/26/2	1. ślad osadnictwa		Nowożytny
Adamowo	42-69/27/3	1. ślad osadnictwa		Nowożytny
Adamowo	42-69/28/4	1. ślad osadnictwa		Nowożytny
Adamowo	42-69/32/5	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa	Kultura pucharów lejkowatych (?)	Neolit Okres nowożytny
Adamowo	42-69/33/6	1. ślad osadnictwa		Epoka kamienia – epoka żelaza
Adamowo	42-69/34/7	1. osada		Okres nowożytny
Budzyno	43-67/34/1	1. osada	Późne średn. i nowożytność	XV – XVIII w.
Budzyno	43-67/35/2	1. osada	Późne średn. i nowożytność	XIV-XV w.
Budzyno	43-67/36/3	1. osada	Późne średn. i nowożytność	XIV-XVI w.
Budzyno	43-67/37/4	1. osada	Późne średn. i nowożytność	XIV-XV w.
Budzyno-Bolki	43-67/7/1	1. osada 2. osada	Łużycka Wczesne średniowiecze	VEB/Ha – okres wpływów rzym. XI-XIII w.
Budzyno-Bolki	43-67/8/1	1. osada 2. osada	Łużycka Wczesne średniowiecze	XI-XIII w.
Budzyno- Nowiny	43-67/38/1			
Budzyno- Wąłędziąta	42-67/18/1	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa		Epoka brązu? Wczesne średn.
Cieciórki Szlacheckie	42-68/11/1	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa		Późne średn. Nowożytność
Cieciórki Szlacheckie	42-68/12/2	1. osada 2. ślad osadnictwa		XIV-XV w. XVIII w.
Cieciórki Szlacheckie	42-68/13/3	1. ślad osadnictwa		Nowożytność

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZERWONKA

Cieciórki Szlacheckie	42-68/14/4	1. ślad osadnictwa		XV w.
Cieciórki Szlacheckie	42-68/15/5	1. osada		XIV-XVI w.
Cieciórki Szlacheckie	42-68/16/6	1. osada		Nowożytność
Cieciórki Szlacheckie	42-68/17/7	1. ślad osadnictwa		XV w.
Cieciórki Szlacheckie	42-68/18/8	1. ślad osadnictwa		k. starożytna
Ciemniewo	43-68/23/1	1. osada	polska	Nowożytność
Czerwonka	43-68/1/1	1. ślad osadnictwa	polska	średniowiecze
Czerwonka	43-68/10/6	1. osada 2. osada	polska polska	Późne średn. Nowożytność
Czerwonka	43-68/11/7	1. ślad osadnictwa 2. osada	polska polska	Późne średn. Nowożytność
Czerwonka	43-68/12/8	1. osada 2. osada	polska polska	Późne średn. Nowożytność
Czerwonka Włociańska	43-68/13/9	1. osada 2. osada	polska polska	Średniowiecze Nowożytność
Czerwonka	43-68/20/10	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa	polska polska	Średniowiecze Nowożytność
Czerwonka	43-68/21/11	1. osada 2. osada	polska polska	Późne średn. Nowożytność
Czerwonka Szlachecka Kolonia	43-68/4/1	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa	polska polska	Średniowiecze Nowożytność
Czerwonka Szlachecka Kolonia	43-68/5/2	1. osada 2. ślad osadnictwa	polska polska	Średniowiecze Nowożytność
Czerwonka Szlachecka Kolonia	43-68/6/3	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa	polska polska	Średniowiecze Nowożytność
Czerwonka Szlachecka Kolonia	43-68/7/4	1. osada 2. osada	polska polska	Średniowiecze Nowożytność
Czerwonka Szlachecka Kolonia	43-68/8/5	1. osada 2. osada	polska polska	Średniowiecze Nowożytność
Dąbrówka	42-68/21/1	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa		Późne średn. Nowożytność
Dąbrówka	42-68/22/2	1. ślad osadnictwa		XV-XVIII w.
Dąbrówka	42-68/23/3	1. ślad osadnictwa	nieokr.	Nieokr.
Guty Duże	42-69/2/1	ślad osadnictwa		średniowiecze/nowożytność
Guty Duże	42-69/9/1	1. osada		XV-XVIII w.
Guty Duże	42-69/10/2	1. osada 2. osada		XIV/XV-XV w. XVI-XIX w.
Guty Duże	42-69/11/3	1. osada		XV-XIX w.
Guty Małe	42-68/1/1			
Guty Małe	42-68/20/2	1. osada		Nowożytność
Jankowo	43-67/6/1			Okres wpływów rzymskich

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZERWONKA

Jankowo	43-67/39/2	1. osada	Późne średn.	XIV-XV w.
Jankowo	43-67/40/3	1. osada	Późne średn. i Nowożytność	XIV-XVIII w.
Jankowo	43-67/41/4	1. osada	Późne średn. i Nowożytność	XIV-XVII w.
Jankowo	43-67/42/5	1. osada	Wczesne średn.	X-XIII-XIV w.
Jankowo	43-67/43/6		Łużycka	
Janopole	43-68/14/1	1. ślad osadnictwa 2. osada	polska polska	Wczesne średn. Nowożytność
Janopole	43-68/22/2	1. ślad osadnictwa	?	EK – EB ?
Kałęczyn	42-68/9/1	1. ślad osadnictwa		Nowożytność
Krzyżewo- Jurki	42-68/2/1	1. osada		XVI-XVIII w.
Krzyżewo- Jurki	42-68/3/2	1. osada		XV-XVI w.
Krzyżewo- Marki	42-68/4/1	1. osada		Nowożytność
Krzyżewo- Marki	42-68/5/2	1. osada 2. ślad osadnictwa		XIV w. Nowożytność
Lipniki	43-69/2/1	1. osada		Średniowiecze
Lipniki	43-69/3/2	1. ślad osadnictwa		Późne średniowiecze
Lipniki	43-69/4/3	1. osada		Wczesne średn.
Mariampole	42-69/29/1	1. osada		Późne średniowiecze
Perzanowo	43-68/2/1	1. osada 2. osada	polska polska	Średniowiecze Nowożytność
Perzanowo	43-68/3/2	1. osada 2. ślad osadnictwa	polska polska	Późne średn. Nowożytność
Perzanowo	43-68/9/3	1. osada 2. osada	polska polska	Średniowiecze Nowożytność
Perzanowo	43-68/16/4	1. osada 2. osada	polska polska	Średniowiecze Nowożytność
Perzanowo	43-68/17/5	1. ślad osadnictwa 2. osada	polska polska	Średniowiecze Nowożytność
Perzanowo	43-68/18/6	1. osada 2. ślad osadnictwa	polska polska	Nowożytność Średniowiecze
Perzanowo	43-68/19/7	1. ślad osadnictwa	polska	Nowożytność
Perzanowo Kolonja	43-68/8/1	1. osada		Średniowiecze/ Późne średn.
Ponikiew Wielka	42-69/3/1	1. osada		Wczesne średn.
Ponikiew Wielka	42-69/23/2	1. osada 2. osada		XI-XIII w. Późne średniowiecze/Nowożytność
Ponikiew Wielka	42-69/24/3	1. osada 2. osada		Późne średniowiecze/Nowożytność Nowożytność
Ponikiew Wielka	42-69/25/4	1. ślad osadnictwa 2. osada 3. osada	łużycka	EB XII w. Późne średniowiecze/Nowożytność
Ponikiew Wielka	42-69/35/5	1. ślad osadnictwa		XI-XII w.

Ponikiew Wielka	42-69/36/6	1. ślad osadnictwa		Nowożytność
Sewerynowo	43-68/15/1	1. osada	polska	Nowożytność
Soje	42-69/30/1	1. ślad osadnictwa		Nowożytność
Soje	42-69/31/2	1. ślad osadnictwa		Nowożytność
Święta Trójca	42-69/4/1	1. ślad osadnictwa 2. osada 3. osada		Późne średniowiecze Późne średniowiecze/Nowożytność Nowożytność
Tłuszcz	43-69/5/1	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa	?	EK Średniowiecze

48

Wszelka działalność związana z wyżej wymienionymi zasobami powinna być prowadzona w porozumieniu z konserwatorem zabytków. Ochronie powinny również podlegać obiekty stanowiące dziedzictwo kulturowe, w tym:

- obiekty architektury regionalnej zarówno obiekty mieszkalne, usługowe jak i gospodarcze z XIX wieku oraz z początku XX wieku zarówno drewniane jak i murowane,
- przydrożne krzyże drewniane i żelazne.

Ponadto proponuje się:

- wprowadzenie stref ochrony archeologicznej i obserwacji dla zabezpieczenia stanowisk szczególnie cennych dla badań wykopaliskowych,
- wprowadzenie strefy ochrony krajobrazu obejmującej fragment doliny Różanicy wraz z integralnie z nim związanym osadnictwem.

Postuluje się do uporządkowania i rewaloryzacji obszar centrum wsi Czerwonka z istniejącymi obiektami architektury regionalnej i dominantą kościoła, gdzie program działań powinien obejmować zarówno przekształcenia jak uzupełnienia istniejącej struktury zabudowy i przestrzeni centrum ośrodka gminnego.

W związku z pojawiającym się zjawiskiem opuszczania siedlisk rolniczych a mogącym w dalszej perspektywie czasowej wystąpić w większym nasileniu w celu ochrony budownictwa etnograficznego drewnianego proponuje się zachowanie tych obiektów w miejscu ich występowania lub przeniesienia na inne miejsce w gminie z zachowaniem pierwotnych funkcji lub adaptacji na inne cele / np. związanej z funkcją usługową, wypoczynku pobytowego — jak budownictwo letniskowe, motel lub camping itp./.

2.6. Uwarunkowania wynikające ze sfery produkcyjnej

2.6.1 Stan prawny gruntów

W strukturze własności gruntów dominuje własność prywatna, wśród gruntów Skarbu Państwa największą powierzchnię stanowią lasy oraz droga krajowa nr 60, natomiast do samorządu terytorialnego należą droga wojewódzka nr 626, drogi gminne i powiatowe.

Trwałe formy użytkowania gruntów w granicach administracyjnych gminy Czerwonka wg stanu na koniec 2012 roku (wg danych geodezji w Makowie Maz.) przedstawiało się następująco:

Wyszczególnienie	Powierzchnia /ha/	Struktura %
Użytki rolne:		
1. Grunty orne	4933	0,45
2. Sady	6	0,0005
3. Łąki trwałe	742	0,07
4. Pastwiska trwałe	253	0,02
5. Grunty rolne zabudowane	169	0,01
6. grunty pod rowami	24	0,002
Razem:	6127	0,56
Grunty leśne oraz zadrz. i zakrz.		
1. Lasy	4596	0,42
2. Grunty zadrz. i zakrz.	39	0,004
Razem:	4635	0,42
Grunty zab. i zurbanizowane		
2. inne tereny zabudowane	12	0,001
5. drogi	232	0,02
Razem:	244	0,02
Grunty pod wodami		
1. powierzchniowymi płynącymi	3	0,0003
Nie użytki	22	0,002
Tereny różne	3	0,0003
Powierzchnia ogółem	11034	100

2.6.2.⁵⁰ Rolnictwo

Struktura użytkowania gruntów

51

Gmina Czerwonka odznacza się stosunkowo niskim udziałem użytków rolnych — 55,53%⁵² oraz wysokim udziałem lasów — 41,65%⁵³ (przy średniej wojewódzkiej wynoszącej 22,7%⁵⁴). Takie użytkowanie gruntów wskazuje, że gospodarka rolna jest prawie równorzędna z gospodarką leśną. W poszczególnych miejscowościach udział gruntów rolnych jest zróżnicowany - od ponad 80% powierzchni ogólnej wsi (Budzyno Bolki, Jankowo, Kałęczyn) do 13,6% w miejscowości Sewerynowo, co jest konsekwencją rozmieszczenia lasów i terenów zadrzewionych.

55

W strukturze użytkowania gruntów rolnych zdecydowanie dominują grunty orne stanowiące aż 83,13% powierzchni wszystkich gruntów rolnych. W poszczególnych miejscowościach udział gruntów ornyc jest silnie zróżnicowany od prawie 100% we wsi Nowe Zacisze (99,2%) i ponad 90% w miejscowościach Budzyno Lipniki (98,53%, Lipniki (98,8%), Ciecioriki Włościańskie (97,21%), Czerwonka Szlachecka (94,18%), Czerwonka Włościana (92,43%), Ciecioriki Szlacheckie (91,85%), Perzanowo (91,16%) do 53,13% w miejscowości Mariampole. Łąki i pastwiska stanowią tylko 16,35% wszystkich gruntów rolnych, natomiast sady 0,51% . Są to sady przydomowe i nie mają większego znaczenia dla gospodarki rolnej gminy.

Bonitacja gruntów rolnych

Struktura jakości gleb wg bonitacji gruntów przedstawia się następująco:

Grunty orne		U
Klasy bonitacyjne	Udział %	Klasy bonitacyjne
I	-	
II	-	I-II
IIIa	0,38	III
IIIb	4,81	
IVa	13,78	IV
IVb	13,03	
V	25,99	V
VI	34,44	VI
VIz	7,61	

Jakość użytków rolnych

Jakość użytków rolnych określana jest przez zintegrowany wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej obliczony przez LUNG Puławy uwzględnia ocenę punktową gleb, rzeźbę terenu, klimat i warunki wodne. Dla gminy Czerwonka wskaźnik ten wynosi 49,1, podczas gdy dla powiatu makowskiego – 57,0, dla województwa mazowieckiego — 59,4.

Warunki glebowe

Najwyższe walory użytkowe posiadają gleby brunatne właściwe i czarne ziemie wykształcone z glin zalegających na łałach oraz z pyłów. Reprezentują 2 kompleks pszenno-dobry i 4 kompleks żytni bardzo dobry w IIIa-IIIb klasie bonitacyjnej. Występują głównie w środkowej i zachodniej części gminy w okolicach wsi Dąbrówka, Perzanowo, Budzyno [Walędzieta](#) ⁵⁶, Jankowo, Czerwonka Szlachecka. Charakteryzują się właściwymi stosunkami wodno-powietrznymi i są odpowiednie dla wymagających upraw polowych, warzywnictwa i ogrodnictwa.

Niewielki areał pokrywają gleby brunatne wylugowane wytworzone z glin średnich na piasku luźnym. Występują w 3 kompleksie pszenno-wadliwym w klasach bonitacyjnych IIIa-IIIb gruntów ornych (okolice wsi Tuszcz). Drenujący charakter podłoża sprawia, że są to gleby okresowo zbyt wilgotne.

Średnio korzystne warunki do uprawy stwarzają gleby brunatne wytworzone z piasków gliniastych lekkich, niekiedy pylastych podścielonych gliną lekką lub wytworzone z glin lekkich, średnich, a nawet ciężkich. Gleby te należą w IVa i IVb klasie bonitacyjnej. Zaklasyfikowane są do 4 kompleksu żytnio-ziemniaczanego dobrego oraz 5 kompleksu żytniego dobrego w IVa - IVb klasie bonitacyjnej. Gleby te są mniej zasobne w składniki pokarmowe i bardziej wrażliwe na przesuszenie. Nadają się głównie pod uprawy żyta, ziemniaków, jęczmienia i owsa, koniczyny, saradeli oraz warzyw. Najczęściej występują w sąsiedztwie wcześniej omówionych kompleksów w pasie od wsi Dąbrówka, Czerwonka Szlachecka po Lipniki, a ponadto w okolicach wsi: Guty Małe i Perzanowo.

Do gleb słabych klasyfikują się gleby brunatne murszowe i czarne ziemie zdegradowane o składzie mechanicznym piasków słabo gliniastych i piasków gliniastych zalegających na piaskach luźnych reprezentujące 6 kompleks żytni słaby oraz 9 kompleks (mursze) w V klasie bonitacyjnej. Są kategorią gleb przewiewnych i przepuszczalnych, okresowo podmokłych, przez co nadają się dla mniej wymagających upraw. Nadają się jedynie pod uprawę żyta, ziemniaków i łubinu żółtego oraz kapusty i brukwi. W rozkładzie przestrzennym

kategorie tych gleb zalegają w obrębie wsi: Budzyno, Jankowo, Tłuszcz, Perzanowo, Czerwonka Szlachecka, Ponikiew Wielka, Guty Duże, Cieciorcki Szlacheckie, Krzyzewo Jurki, Kałużyn.

Najuboższe kategorie stanowią gleby wykształcone z piasków luźnych w 6 kompleksie żytnim słabym i 7 kompleksie żytnio-łubinowym w VI klasie bonitacyjnej. Gleby te są bardzo przepuszczalne i ubogie pokarmowo. Brak jest tutaj praktycznych możliwości podniesienia ich wartości rolniczej. Nadają się głównie pod uprawę żyta i łubinu. W warunkach gospodarki drobnotowarowej uprawa tych gleb jest nieopłacalna i w pierwszej kolejności winny być przeznaczane na cele nierolnicze. Największe powierzchnie zajmują w północno-wschodniej części gminy w okolicach wsi Guty Małe, Guty Duże, Mariampole, Lipniki, Zacisze Nowe, Cieciorcki Włociańskie, Kałużyn oraz w pasie południowym (Janopole, Sewerynowo).

W dolinie Różanicy, Orzyca i mniejszych cieków wodnych oraz obniżeniach terenowych występują gleby hydromorficzne w typie czarnych ziem, murszów mineralnych i gleb torfowych. Najkorzystniejsze z nich czarne ziemie właściwe wytworzone z utworów pylastych w III-IV klasie bonitacyjnej zalegają w dolinie Różanicy, Orzyca i obniżenia wytopiskowego w okolicach wsi Budzyno [Walędzięta](#) ⁵⁷. Zaliczane są do 2 kompleksu użytków zielonych średnich. Mniej korzystne warunki agrotechniczne posiadają gleby murszowe pokrywające dna małych dolinek denudacyjnych. Stanowią grupę użytków zielonych słabych w V i VI klasie bonitacyjnej.

2.6.3. ⁵⁸ Działalność produkcyjna

Liczba podmiotów gospodarczych w gminie utrzymuje się od paru lat na prawie niezmiennym poziomie. Drobne zmiany wynikają z ogólnej niekorzystnej sytuacji na rynkach co widoczne jest w ilości podmiotów gospodarczych w gminie. I tak w 2007 roku czyli jeszcze przed 'kryzysem' zarejestrowanych podmiotów posiadających numer REGON było 147, w 2008 roku było ich 152 natomiast w 2009 roku nastąpił spadek do 123 podmiotów. W 2012 można zauważyć dalszy spadek ilości podmiotów co przedkładało się na 119 podmiotów, z czego 96 to firmy jednoosobowe, 3 stanowią spółki handlowe, jedna spółka z udziałem kapitału zagranicznego oraz jedna spółdzielnia. Wśród podmiotów dominuje działalność usługowa (70), pozostałe podmioty prowadzą działalność w zakresie rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (18) oraz przemysłu i budownictwa (31). ⁵⁹

2.6.4. ⁶⁰Turystyka

Dla gminy z ekonomicznego punktu widzenia znaczenie ma przede wszystkim ruch przyjezdny. Obecnie funkcja turystyczno - wypoczynkowa dla ludności przyjezdnej nie odgrywa żadnej roli w strukturze funkcjonalno - przestrzennej gminy. Wynika to z położenia gminy poza głównymi szlakami ruchu turystycznego pomiędzy obszarem Nadnarwiańskim /gmina Różan i Krasnosielc - Maków Mazowiecki /gmina Płoniawy - Bramura/, obszarami konkurencyjnymi dla wypoczynku i turystyki nad Narwią i Orzycem, o dużej podaży terenów pod zabudowę domów letniskowych.

Na terenie gminy występują pojedyncze obiekty zabudowy letniskowej we wsiach Sewerynowo i Soja a jedno gospodarstwo rolne ze wsi Perzanowo świadczy usługi agroturystyczne.

Niewykorzystane są też możliwości inwestowania w obiekty i urządzenia obsługi ruchu tranzytowego gospodarczego wzdłuż drogi krajowej nr 60 Kutno — Płock — Ciechanów - Maków Mazowiecki — Różan — Ostrów Mazowiecka. We wsi Sewerynowo po stronie północnej drogi nr 60 są tereny przeznaczone w obowiązującym planie zagospodarowania pod zabudowę mieszkaniowo usługową z możliwością lokalizacji obiektu gastronomicznego z parkingiem a po stronie południowej w/w drogi pod stacją benzynową we wsi Perzanowo. Wzrost znaczenia dla ruchu tranzytowego „Dużej Obwodnicy Mazowsza" wraz z postulowanym obejściem drogi nr 60 po północnej stronie miasta Makowa Mazowieckiego będzie stymulował potrzebę prywatnego inwestowania w urządzenia obsługi dla ruchu zmotoryzowanego tj utrzymania w/w lokalizacji.

Obszar gminy jest ubogi w zasoby przyrodnicze i kulturowe o walorach wypoczynkowych i krajoznawczych dla wypoczynku pobytowego oraz dla turystyki krajoznawczej indywidualnej i grupowej.

Podstawowym walorem gminy są lasy. Wśród lasów dominuje bór świeży z drzewostanem sosnowym w wieku do 40 lat, miejscami w części południowej gminy dochodzący do 110 lat.

Tylko na południu od wsi Sewerynowo oraz na południe od wsi Ulaski występują znaczne obszary boru mieszanego w powierzchni leśnej. Są to lasy, gdzie dopuszcza się możliwość swobodnej penetracji i zbieranie grzybów. Pozostałe lasy gminy są przydatne dla indywidualnej penetracji po wyznaczonych szlakach pieszych.

Obiekty architektury regionalnej drewnianej i murowanej ze względu na ich niewielką ilość, przy cechach powszechnych dla regionu, w większości w złym stanie technicznym oraz występowaniu w dużym rozproszeniu wśród istniejącej zabudowy - nie odgrywają znaczącej roli w turystyce krajoznawczej.⁶¹

Na terenie gminy istnieją⁶² możliwości wykorzystania układu istniejących dróg dla prowadzenia szlaku turystyki zmotoryzowanej i rowerowej, udostępniającego walory krajobrazowe gminy jak porośnięte lasem wzgórza morenowe, dolinę Różanicy a łączącego obszary wypoczynkowe nad rzeką Narwią (gmina Różan) z obszarami wypoczynkowymi nad rzeką Orzyc (gmina Płoniawy —Bramura).

Ważnym elementem dla rozwoju turystyki i wypoczynku czynnego jest zagospodarowanie rejonów dolin rzek Orzyca i Różanicy, z wykorzystaniem wód powierzchniowych.

Gmina posiada⁶³ korzystne warunki dla uprawiania wędkarstwa, urządzania małych kąpielisk w oparciu o istniejące zbiorniki naturalne i sztuczne mogących służyć zarówno mieszkańcom gminy jak i ludności przyjezdnej.

Wykorzystanie płynących lub stojących wód powierzchniowych dla wypoczynku nadwodnego wymaga ze względu na obecny stan czystości wód uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej w zlewniach rzek poza i na terenie gminy (tj. uzyskanie II kl. czystości wód).

Gmina posiada potencjalne możliwości rozwoju dla wypoczynku pobytowego (kwatery prywatne w zabudowie jednorodzinnej lub w zabudowie zagrodowej, opuszczone siedliska). Formy te powinny być rozwijane przede wszystkim we wsiach Janopole, Sewerynowo, Tłuszcz, południowej części wsi Perzanowo, Soje, Adamowo, Ponikiew Wielka.⁶⁴

2.7. Uwarunkowania wynikające z infrastruktury technicznej

2.7.1. Komunikacja

Obszar gminy posiada dość dobrze rozwiniętą sieć dróg zapewniającą powiązanie miejscowości z siedzibą gminy. Gorsze natomiast są możliwości przemieszczeń ludności pomiędzy poszczególnymi wsiami wewnątrz obszaru gminy. Większość dróg posiada niedostateczne parametry techniczne. Przeważnie są to drogi żwirowe (głównie powiatowe i część gminnych) oraz o nawierzchni gruntowej (drogi gminne).

Główny układ komunikacyjny gminy stanowią drogi:

- krajowa nr 60 relacji Płock — Ciechanów — Maków Mazowiecki — Ostrów Mazowiecka — droga krajowa Nr 8 tworząca tzw. Wielką Obwodnicę Mazowsza,
- wojewódzka nr 626— relacji Maków Mazowiecki — Nowa Wieś,
- powiatowe: nr [2103W](#), [2105W](#), [2111W](#), [2116W](#), [2120W](#), [2129W](#), [2131W](#), ⁶⁵

Układ ten uzupełnia gęsta sieć dróg gminnych.

Przewozy pasażerskie prowadzone są przez trzech przewoźników — PKS Ostrołęka., PKS Przasnysz i PKS Maków Mazowiecki. Z uwagi na zły stan techniczny dróg kursy autobusów odbywają się po głównych drogach nie zapewniając mieszkańcom dobrego dostępu komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej.

2.7.2. Infrastruktura komunalna

Zaopatrzenie w wodę

W ostatnich latach zdecydowanie zmieniła się sytuacja gminy w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę do celów bytowych —[prawie⁶⁶](#) wszystkie miejscowości ([za wyjątkiem Adamowa, Ciemniewa, Ponikwi Wielkiej oraz Sewerynowa](#)) ⁶⁷ mają już doprowadzoną wodę . Stacje ujęcia wody z uzdatnianiem zlokalizowane są w Czerwonce, Jankowie i Gutach Dużych. Studnie czerpią wodę z międzymorenowych warstw wodonośnych zalegających na różnych głębokościach, od 29 m. do 94 m.

Wszystkie studnie posiadają wyznaczone i ogrodzone strefy ochrony bezpośredniej o promieniu 8-10 m, w obrębie których zakazana jest wszelka działalność nie związana z poborem wody.

Ze względu na budowę geologiczną oraz warunki zalegania warstw wodonośnych (gliny i mułki o miąższości 15 m.) dla ujęcia w Gutach Dużych nie zachodzi potrzeba ustanowienia stref ochrony pośredniej. Na pozostałych ujęciach nie podjęto badań hydrogeologicznych celem określenia, bądź odstąpienia od ustanowienia, stref ochrony pośredniej.

Ponadto w gminie funkcjonują dwa punkty czerpalne wody: w Perzanowie i w Tłuszczu.

Odprowadzanie ścieków

W zakresie oczyszczania ścieków bytowych sytuacja jest jeszcze nie rozwiązana. Istnieją dwie ⁶⁸ oczyszczalnie ścieków przy obiektach — ośrodku zdrowia i urzędzie gminy. Ścieki bytowo-gospodarcze powstające w gospodarstwach domowych [trafiają do przydomowych](#)

oczyszczalni ścieków lub ⁶⁹ gromadzone są w osadnikach bezodpływowych. ⁷⁰

Na chwilę obecną gmina nie ma opracowanego oraz nie jest w trakcie opracowywania programu utworzenia systemu kanalizacji zbiorczej. Program Gospodarki Wodno-Ściekowej na lata 2007-2013 zakłada ze względu na duże koszty inwestycyjne budowę wyłącznie indywidualnych oczyszczalni ścieków dla wszystkich gospodarstw na terenie gminy. Gmina zakłada jednak docelowo budowę systemu gospodarki ściekowej na terenach wiejskich. Na terenie gminy nie istnieje sieć kanalizacji deszczowej. ⁷¹

Gospodarka odpadami

Na terenie gminy w miejscowości Dąbrówka do roku 2009 funkcjonowało wysypisko śmieci. Decyzją Starosty Makowskiego nr ROŚ.7643-1/1/05 z dnia 28 grudnia 2005 roku wysypisko zostało zamknięte i przeznaczone do rekultywacji w kierunku leśnym do dnia 31.12.2009r. Obecnie gospodarka odpadami na terenie gminy oparta jest na usługach świadczonych przez firmy usługowe, które na podstawie indywidualnych umów z mieszkańcami i jednostkami wywożą odpady poza teren gminy. Na podstawie znowelizowanej ustawy z dnia 1 stycznia 2012 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 391 z późn. zm.) gospodarka odpadami na terenie gminy od 01 lipca 2013 roku oparta będzie na usługach świadczonych przez firmy, które na podstawie umów z gminą będą wywozić odpady poza teren gminy. ⁷²

Zaopatrzenie w gaz

W chwili obecnej gmina nie posiada gazu sieciowego natomiast mieszkańcy korzystają z butli gazowych propan - butan.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przez teren gminy przebiega tranzytowa linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV oraz sieć rozdzielcza zasilająca bezpośrednio gminę. Tworzą ją linie średniego napięcia 15 kV i linie niskiego napięcia 0,4 kV. Do sieci elektrycznej podłączone są wszystkie gospodarstwa domowe. Parametry sieci energetycznej są wystarczające w stosunku do potrzeb mieszkańców.

3. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

3.1. Zagrożenia spowodowane siłami natury.

Gmina położona jest nad nieobwałowanym odcinkiem rzeki Orzyc, która okresowo - średnio raz na 10lat - stwarza zagrożenie powodziowe w sołectwach Budzyno Wałędzięta oraz Budzyno Bolki, jednak na obszarze zalewowym brak jest obiektów, które mogą być podtapiane. Znajdują się natomiast wyznaczone w aktualnym MPZP /w sołectwie Budzyno Wałędzięta/ obszary przeznaczone pod zabudowę letniskową. W tym wypadku należy opracować zmianę MPZP dla tego obszaru i wyłączyć go spod zabudowy tym bardziej iż grodzi on w poprzek dolinę Orzyca biegnąc pasem szerokości ok. 30m prostopadle od drogi gminnej nr 210104W aż do samej rzeki. Rozpoczęcie inwestycji na tym terenie może prowadzić do stworzenia bariery dla wód powodziowych i tym samym może doprowadzić do zwiększenia zagrożenia powodziowego.

Na chwilę obecną zagrożenie powodziowe występuje jedynie w okresach wiosennych podczas spływu wód roztopowych, które w różnym stopniu nasilenia występują corocznie i mogą stanowić zagrożenie dla budynków i ludności zamieszkałej wzdłuż drogi gminnej 2100104W

Na terenie gminy mogą pojawić się inne nieprzewidziane zagrożenia takie jak: silne wiatry, podtopienia spowodowane silnymi opadami deszczu oraz gwałtownym topnieniem śniegu, zawije i zamiecie śnieżne, długotrwałe upały i susze, wyładowania atmosferyczne oraz gradobicia. Tereny gminy nie są jednak bardziej predysponowane do występowania tego typu zagrożeń od innych obszarów na terenie kraju.

3.2. Pozostałe zagrożenia.

Zagrożenie chemiczne

Na terenie gminy oraz w jej bezpośrednim sąsiedztwie nie znajdują się zakłady przemysłowe mogące stwarzać zagrożenie skażeniami toksycznymi jak również składy substancji toksycznych. Jednak ewentualna awaria zbiorników lub urządzeń technicznych z toksycznymi środkami przemysłowymi /TSP/ może spowodować uwalnianie się środka toksycznego do atmosfery i skażić ludność w strefie przemieszczania się obłoku toksycznego w tym również na terenie gminy. Oprócz zagrożeń ze strony zakładów przemysłowych istnieje realne niebezpieczeństwo skażenia w wyniku awarii cystern z TSP i NSCh, przewożonych transportem drogowym.

Awarie

Elementami stwarzającymi zagrożenie pożarowe będące skutkiem awarii obiektów i sieci technicznych w gminie są: stacja benzynowa, lokalne punkty dystrybucji gazu jak również gazociąg Jamał DN1400, który ze względu na wymóg bezpieczeństwa posiada w aktualnym MPZP po obu stronach nitki gazociągu 100 metrową strefę ochronną z zakazem zabudowy w strefie. Ewentualna awaria i pożar zwłaszcza w przypadku gazociągu może doprowadzić do eksplozji i rozprzestrzeniania się ognia na okoliczne budynki oraz tereny leśne.

Požary

Największe niebezpieczeństwo w tym zakresie może dotyczyć głównie starej zabudowy o niewielkim stopniu odporności ogniowej. Jednak ze względu na rozmieszczenie zabudowy w układzie rozproszonym rozprzestrzenianie ewentualnego pożaru na inne zabudowania powinno być ograniczone. Zagrożenie pożarowe w tym wypadku może być spowodowane głównie wylądowaniami atmosferycznymi oraz zwarciami w instalacji elektrycznej, jednak nie powinno nosić znamion kryzysu.

Zagrożenia związane z infrastrukturą komunikacyjną i transportową

Główne zagrożenia dla mieszkańców gminy związane są z lokalizacją dróg krajowych nr 60 oraz drogi wojewódzkiej nr 626. Generują one nie tylko zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego, ponadnormatywny hałas, niebezpieczeństwo wypadków drogowych oraz możliwość wystąpienia katastrof związanych z przewożonymi dużymi ilościami substancji chemicznych i paliw. Zły stan nawierzchni dróg i środków transportu przeznaczonych do przewozu substancji niebezpiecznych i paliw nie zawsze odpowiadający obowiązującym normom, może być przyczyną kolizji stwarzających duże zagrożenie dla zdrowia i życia ludności oraz dla środowiska naturalnego.

4. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

Gmina leży na obszarze występowania nieudokumentowanego GZWP nr 215 'Subniecka Warszawska', który stanowi strategiczne znaczenie w gospodarce wodnej kraju. Ochrona GZWP wynika na tym obszarze z przepisów prawa wodnego (Dz.U. 2012 poz. 145). W północnej części gminy znajdują się dwa kompleksy leśne szczególnie chronione tzw. lasy ochronne pełniące funkcje pozaprodukcyjne związane z ochroną drzewostanów nasiennych oraz ostoi zwierząt i utworzone na podstawie art.16 Ustawy o lasach. Ustawa Prawo wodne (Dz.U. 2012 poz. 145)

wprowadza obszarowe formy ochrony wód tzw. strefy ochrony ujęć wody, gdzie obowiązują określone nakazy, zakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów i korzystania z wody. Na terenie gminy obowiązują strefy ochrony bezpośredniej wokół ujęć wód pitnych w Czerwonce, Jankowie i Gutach Dużych.

Na terenie opracowania nie występują inne formy ochrony przyrody w tym obszary NATURA 2000 oraz inne wymienione w Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004r. „O ochronie przyrody”, jak również obszary węzłowe oraz biocentra o znaczeniu krajowym i międzynarodowym wyznaczone w sieci ECONET oraz obszary CORINE Biotops.

5. OBSZARY NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na terenie gminy występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych. Są one zlokalizowane wzdłuż rzeki Orzyc i stanowią je obszary skarp zagrożone ich osuwaniem. Na terenie gminy stwierdzono występowanie takich zjawisk praktycznie wzdłuż całej granicy terenu zalewowego. Obszary podatne na ww. zjawiska osuwiskowe nie zostały zarejestrowane w zbiorach Krajowego Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej. Zasięg osuwisk występujących na terenie gminy przedstawiono na załącznikach graficznych do Studium. Został on określony na podstawie: „Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej” dla rzeki Orzyc opracowanego na zlecenie Dyrektora RZGW w Warszawie.

Na terenie gminy znajdują się dwa tereny górnicze; Guty Pole S (działki ewid. nr 195, 196 w miejscowości Guty Duże) i Kałęczyn I (działka ewid. nr 37 w miejscowości Kałęczyn - Kolonia) które również stanowią potencjalne obszary naturalnych zagrożeń geologicznych. Do zagrożeń naturalnych będą należeć w tym wypadku głównie zagrożenia osuwiskowe i zagrożenia wodne związane z budową geologiczną tj. występowaniem warstw trudnourabialnych, dużą zmiennością zalegania urabianych warstw oraz w przypadku zagrożeń wodnych gdy eksploatacja prowadzona jest w nowoudostępnionych poziomach poniżej zwierciadła wody gruntowej.

6. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Za inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym na terenie gminy, zgodnie m.in. z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego można uznać:

1. Objęcie prawnymi formami ochrony doliny rzeki Orzyc poprzez utworzenie obszaru chronionego krajobrazu,
2. Rozbudowę drogi krajowych nr 60 w tym dostosowanie jej do standardów klasy GP,
3. Przebudowę drogi wojewódzkiej nr 626 w tym dostosowanie jej parametrów technicznych do wymogów ruchu, zwiększenie nośności, odnowy nawierzchni oraz budowę chodników i ścieżek rowerowych.

7. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ.

Zasięg obszarów bezpośredniego zagrożenia powodziowego /szczególnego zagrożenia powodzią/ dla rzeki Orzyc określony został w „Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej” sporządzonym na zlecenie dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Na obszarach tych obowiązują zakazy określone w art. 88 Prawa Wodnego (Dz.U. 2012 poz. 145) gdzie zabrania się wykonywania robót oraz czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią, a w szczególności:

- wykonywania urządzeń wodnych oraz wznoszenia innych obiektów budowlanych;
- sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk;
- zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, a także utrzymywaniem lub odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z ich infrastrukturą.⁷³

8. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO - POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY ORAZ WPLYW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ⁷⁴

1. *Gminę cechują następujące walory, związane z istniejącymi uwarunkowaniami zagospodarowania przestrzennego:*

- Położenie w sąsiedztwie Makowa Mazowieckiego – co powinno wpłynąć na rozwój funkcji pozarolniczych w tym zwłaszcza na „*ruch budowlany*” oraz utratę cech osadnictwa rolniczego na rzecz tworzenia zabudowy typu podmiejskiego o funkcji sypialnianej – dotyczy to zwłaszcza miejscowości Ulaski, Jankowo, Janopole, Budzyno Bolki i Budzyno Wałędzia, położonych w bezpośrednim sąsiedztwie Makowa.

- Duże obszary zwartych kompleksów leśnych, w tym porastające najbardziej wyniesione partie wysoczyzny morenowej w okolicach wsi Cieciorki Szlacheckie, Krzyżewo Marki, Ponikiew Wielka (dominanty krajobrazowe). Widoczne różnice wzniesień dochodzących nawet do 20-30 metrów, przy nachyleniu terenu miejscami sięgającemu ponad 15% predysponują je do rozwoju turystyki pieszej oraz rowerowej.

- Naturalne obszary dolin rzeki Orzyc oraz Różanicy, predysponowane do zrównoważonego rozwoju turystyki i rekreacji.

- Bardzo dobre powiązanie poprzez sieć dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych z miejscowościami powiatowymi oraz wojewódzkimi.

2. *W obszarze gminy istnieją także problemy, wymagające rozwiązania:* ⁷⁵

A. Pogodzenie interesów pomiędzy koniecznością ochrony zasobów przyrodniczych gminy a ich gospodarczym wykorzystaniem, w tym:

- pogodzenie rozwoju na obszarze gminy funkcji **mieszkaniowej** ⁷⁶, turystycznej i wypoczynkowej z ochroną zasobów gleb chronionych, ochroną ekologiczną lasów, ochroną zasobów archeologicznych. Obliguje to do szczególnego podejścia do spraw ochrony środowiska w kształtowaniu wielkości, struktury i koncentracji obiektów kubaturowych⁷⁷ mogących wpłynąć na wzrost penetracji terenów o szczególnych

walorach w skali gminy.⁷⁸

B. Zatrzymanie zanieczyszczeń lasów odpadami bytowymi⁷⁹

C. Rozwiązanie sprawy czystości wód powierzchniowych nie odpowiadających normatywowi jakościowym w zlewniach rzek Orzyc i Różanicy.

D. Zapewnienie mieszkańcom możliwości korzystania z systemu zbiorczego oczyszczania ścieków⁸⁰.

E. Zapewnienie dostępu do usług świadczonych przez samorząd dla wszystkich mieszkańców gminy w równym stopniu, co będzie wymagało poprawy nawierzchni wielu dróg w gminie.

F. Uporządkowanie zabudowy i pierzei wokół placu w punkcie węzłowym układu komunikacyjnego ośrodka gminnego. Wykształcenie czytelnego centrum ośrodka gminnego.

⁸¹

H. Poprawa bilansu wodnego na obszarach deficytowych wód powierzchniowych.

I. Zachowanie wartości wizualnych środowiska przyrodniczego i kulturowego a mające znaczenie dla tożsamości kulturowej społeczności lokalnej.

Część II ⁸² – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów ⁸³

Uwzględniając istniejące uwarunkowania wewnętrzne gminy wpływające na możliwości rozwoju wynikające z uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych, infrastrukturalnych, gospodarczych a także zewnętrzne, w tym wpływ miasta Makowa Mazowieckiego w strukturze gminy przyjmuje się następujące kierunki zagospodarowania:

- **zabudowy jednorodzinnej z usługami towarzyszącymi, zabudowy zagrodowej, ⁸⁴ usług publicznych i komercyjnych - wymagające uporządkowania i rewaloryzacji** - na obszarze zespołu wsi Czerwonka Włociańska i Czerwonka Szlachecka,
- **zabudowy jednorodzinnej z usługami towarzyszącymi, sporadycznej zabudowy zagrodowej oraz zabudowy jednorodzinnej na działkach leśnych ⁸⁵ - w rejonie oddziaływania miasta Maków Mazowiecki** — miejscowości Ulaski, Jankowo, Janopole, Budzyno Bolki i Budzyno **Walędzięta**. ⁸⁶ **Miejscowości te są najbardziej urbanizującymi się wsiami ⁸⁷** w skali gminy i w strefie podmiejskiej Makowa. Występuje tutaj największe w skali gminy zagęszczenie usług prywatnych jak i pozarolniczej działalności gospodarczej typu miejskiego. Rozwojowi funkcji pozarolniczych towarzyszy proces podnoszenia jakości poziomu życia, charakterystyczny dla obszarów zurbanizowanych strefy podmiejskiej, czego wyrazem jest między innymi duża dbałość o strefę półpubliczną stanowiącą część otoczenia budynku mieszkalnego widzianego z drogi, w tym dbałość o etnograficzne drewniane domy mieszkalne. Miejscowości Budzyno **Walędzięta** ⁸⁸ i Budzyno Bolki leżące na północ od Makowa Mazowieckiego już dzisiaj charakteryzują się wzrostem ludności utrzymującej się z zawodów pozarolniczych, dużym udziałem zabudowy skupionej typu miejskiego, największym ruchem budowlanym w skali gminy. Są to zjawiska świadczące o trwałych zmianach utraty cech osadnictwa rolniczego na rzecz osiedla typu podmiejskiego o funkcji sypialnianej. Obszary wsi Budzyno **Walędzięta** ⁸⁹ i Budzyno Bolki stanowią już dziś tereny wzrostu terytorialnego miasta Makowa.
- **zabudowy jednorodzinnej z usługami towarzyszącymi - zwarte obszary zabudowy miejscowości gminnych na których w różnym nasileniu występują procesy urbanizacji**

związane z rozwojem funkcji mieszkaniowej, gdzie ⁹⁰ zabudowa zagrodowa w sposób ewolucyjny przekształca się w zabudowę ludności nierolniczej,

- **rozproszonej zabudowy zagrodowej** ⁹¹ - dotyczy pozostałych terenów ⁹² w gminie,
 - **rozwoju przemysłu i usług** – dotyczy terenów oznaczonych na rysunku Kierunków
 - **działalności górniczej** – dotyczy terenów i obszarów górniczych, terenów dla których prowadzona jest procedura uzyskania koncesji na odkrywkową eksploatację złóż. Dopuszcza się również na terenach rolnych i leśnych eksploatację złóż mineralnych po uprzednim uzyskaniu koncesji na ich eksploatację. ⁹³
- **dla realizacji działalności gospodarczej określonej w Strategii rozwoju gminy z 2001 roku** — rejon wsi Czerwonka

wylączone z zabudowy:

- ⁹⁴

- wynikające z przepisów prawnych, w tym m.in.: ⁹⁵
 - 20-metrowa strefa wzdłuż linii energetycznej 110 kV,
 - 100-metrowa strefa po obu stronach istniejącego i projektowanego przebiegu dla drugiej nitki gazociągu wysokiego ciśnienia Jamał — Europa Zachodnia,
 - 50-metrowa strefa wokół cmentarza,

2. Wskaźniki urbanistyczne

W obrębie stref rozwoju zabudowy mieszkalnej i produkcyjno-usługowej zakłada się następujące wskaźniki:

- 1) wyznaczanie działek pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz zabudowę zagrodową o powierzchni minimalnej 1000 m², (do szczegółowego ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego),
- 2) wyznaczanie działek pod zabudowę mieszkaniową na działkach leśnych o powierzchni minimalnej 1500 m², (do szczegółowego ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego),
- 3) wyznaczanie powierzchni działek dla innych terenów funkcjonalnych wg indywidualnych ustaleń, określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- 4) utrzymanie wskaźników intensywności zabudowy w granicach od 0,2– 2,0 (liczonych

jako proporcja powierzchni zabudowy do powierzchni ogólnej terenu), w przypadku zabudowy jednorodzinnej wskaźnik nie powinien przekraczać wartości 0,6 natomiast przy zabudowie mieszkaniowej na działkach leśnych – 0,3.

5) wyznaczenie minimalnej powierzchnia biologicznie czynnej na każdej działce pod zabudowę mieszkaniową – 40%,

6) wyznaczenie minimalnej powierzchnia biologicznie czynnej na terenach pozostałych wg indywidualnych ustaleń, określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,

7) dopuszczenie wyłączenia z produkcji leśnej maksymalnie 500 m² na jednej działce leśnej przeznaczonej pod zabudowę mieszkaniową na działkach leśnych jednak nie więcej niż 25% powierzchni działki,

8) ustalenie maksymalnej wysokości zabudowy – do 2 kondygnacji pełnych i 1 kondygnacji tzw. poddaszowej jednak nie więcej niż 12m liczone od poziomu terenu do kalenicy dachu. (do szczegółowego ustalenia dla poszczególnych terenów funkcjonalnych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego)

3. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Zakłada się dalszy rozwój rolnictwa na całym obszarze przestrzeni rolniczej gminy. Należy kontynuować proces restrukturyzacji rolnictwa, zarówno związanego bezpośrednio z produkcją rolniczą jak i przetwórstwem rolniczym.

Następować będzie powolne wycofywanie się działalności rolniczej z pasma przewidzianego pod intensyfikację zabudowy w poszczególnych miejscowościach gminnych.

W odniesieniu do przestrzeni rolniczej gminy zakłada się utrzymanie dominującej funkcji produkcji rolnej na terenie wszystkich miejscowości gminy.

Na terenach, które obecnie są wykorzystywane rolniczo, o udokumentowanych złożach lub na terenach gdzie złoża zostaną udokumentowane dopuszcza się podjęcie ich eksploatacji po uprzednim uzyskaniu koncesji na wydobycie kopalin.

Dopuszczalne są również wszystkie inwestycje mające na celu utrzymanie dobrego stanu technicznego i modernizację istniejących siedlisk rolniczych i obiektów mieszkalnych oraz zmniejszenie ich oddziaływania na środowisko naturalne. Przewiduje się koncentrację zabudowy obsługującej rolnictwo w strefie dominującej funkcji mieszkaniowej. Zakłada się rozwój działalności towarzyszących rolnictwu (w tym również agroturystyki - szczególnie w

rejonie rzeki Orzyc i Różanicy). Dopuszcza się hodowlę ryb w istniejących i noworealizowanych zbiornikach wodnych oraz wykorzystanie tych zbiorników w celach rekreacyjnych.

W odniesieniu do przestrzeni leśnej istniejąca funkcja lasów zostanie utrzymana. Z uwagi na walory rekreacyjne lasów dopuszcza się ich rekreacyjne wykorzystanie poprzez urządzenie i rozbudowę szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych i miejsc wypoczynku. W celu zwiększenia lesistości gminy, grunty o niskich klasach bonitacyjnych (V i VI) dopuszcza się przeznaczać pod zalesienie. Dodatkowo pod zalesienie przeznaczone powinny być tereny stoków o średnich spadkach powyżej 15%. Dopuszcza się tworzenie zabudowy jednorodzinnej na działkach leśnych w rejonie oddziaływania miasta Maków Mazowiecki tj. w miejscowościach Ulaski, Jankowo, Janopole, Budzyno Bolki i Budzyno Walędzięta po uprzednim uzyskaniu zgody na etapie sporządzania planów miejscowych na zmianę przeznaczenia tych gruntów na cele nieleśne.⁹⁶

4.⁹⁷ Kierunki ochrony wartości i zasobów środowiska przyrodniczego

Gmina Czerwonka leży na obszarze występowania nieudokumentowanego GZWP nr 215 'Subniecka Warszawska'. Ochrona GZWP wynika na tym obszarze z przepisów prawa wodnego (Dz.U. 2012 nr 0 poz. 145). W północnej części gminy znajdują się dwa kompleksy leśne szczególnie chronione tzw. lasy ochronne pełniące funkcje pozaprodukcyjne związane z ochroną drzewostanów nasiennych oraz ostoi zwierząt i utworzone na podstawie art.16 Ustawy o lasach (Dz.U. 1991 nr 101 poz. 444 z późn. zm.) Ustawa Prawo wodne (Dz.U. 2012 nr 0 poz. 145) wprowadza obszarowe formy ochrony wód tzw. strefy ochrony ujęć wody, gdzie obowiązują określone nakazy, zakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów i korzystania z wody. Na terenie gminy obowiązują strefy ochrony bezpośredniej wokół ujęć wód pitnych w Czerwonce, Jankowie i Gutach Dużych.

Na terenie gminy nie występują inne formy ochrony przyrody w tym obszary NATURA 2000 oraz inne wymienione w Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004r. „O ochronie przyrody”, jak również obszary węzłowe oraz biocentra o znaczeniu krajowym i międzynarodowym wyznaczone w sieci ECONET oraz obszary CORINE Biotops.

Należy w tym miejscu zaznaczyć, iż zgodnie z ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, dolina rzeki Orzyc na jej całej długości

predysponowana jest do objęcia ochroną w formie obszaru chronionego krajobrazu, gdyż reprezentuje wysokie wartości przyrodnicze i krajobrazowe oraz stanowi miejsce wypoczynku mieszkańców miast i gmin położonych nad rzeką przez co predysponowana jest do objęcia ochroną prawną w postaci obszaru chronionego krajobrazu. W przyszłości wymagać to będzie prowadzenia spójnej polityki gmin w zakresie szeroko rozumianej ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego oraz gospodarki przestrzennej.⁹⁸

Z przyrodniczego punktu widzenia najbardziej cennym elementem środowiska są tereny dolin rzek Orzyc i Różanicy oraz⁹⁹ lasy, zwłaszcza duże, ze znacznym udziałem starodrzewów, kompleks leśny Nadleśnictwa Pułtusk występujący w południowej części gminy. Mniejsze lasy położone wśród pól i łąk spełniają bardzo ważną rolę dla podniesienia bioróżnorodności środowiska.

Znaczącą powierzchnię zajmują otwarte tereny użytków rolnych z przewagą gruntów ornych, szczególnie w centralnej części gminy. Tereny polne są mało urozmaicone, rzadko można tutaj spotkać zadrzewienia śródpolne i niewielkie oczka wodne.

Przyjmuje się następujące kierunki zagospodarowania zapewniające utrzymanie wysokich wartości zasobów środowiska przyrodniczego:

- rekultywowanie terenów zdegradowanych w wyniku powierzchniowej eksploatacji surowców, oraz w wyniku przygodnego składowania odpadów,
- zapobieganie degradacji i dewastacji terenów poprzez likwidację nielegalnych punktów eksploatacji oraz wzmożoną kontrolę środowiska,¹⁰⁰
- poprawa stanu sanitarnego rzek i cieków do zakładanych klas czystości poprzez porządkowanie gospodarki ściekowej (budowa oczyszczalni ścieków i systemów kanalizacyjnych) we współpracy z gminami położonymi wzdłuż tych wód,
- eliminacja źródeł zagrożeń wód podziemnych systematyczna likwidacja szamb i rozwój sieci kanalizacji sanitarnej,
- wyłączenie z zabiegów melioracyjnych fragmentów dolin rzecznych, które ze względów na walory środowiska powinny pozostać niezmienione,
- ograniczanie zmiany przeznaczenia istniejących powierzchni leśnych na inne cele z możliwością lokalizowania zabudowy jednorodzinnej na działkach leśnych /przy możliwie jak największym ograniczeniu wycinki drzewostanu/ w rejonie oddziaływania miasta Makowa

Mazowieckiego zgodnie z ustaleniami zawartymi w części II pkt.1, ¹⁰¹

- prowadzenie działań mających na celu zwiększenie stopnia lesistości poprzez zagospodarowanie nieużytków, słabych gleb i gruntów marginalnych, w szczególności w strefach wododziałowych i na terenach objętych ochroną przyrody,
- ochrona zadrzewień dolinowych i zadrzewień na terenach bagiennych oraz wprowadzanie i wzbogacanie otwartego krajobrazu rolniczego zadrzewieniami śródpolnymi, wzdłuż cieków wodnych i dróg,
- ochronę naturalnych ekosystemów łąkowych oraz zadrzewień i zakrzewień śródpolnych w dolinach rzek Orzyca oraz Różanicy, ¹⁰²

Biorąc pod uwagę powyższe wyznacza się:

- **obszary proponowane do utrzymania obecnej formy ochrony prawnej** — są to dwa małe obszary leśne /lasy ochronne pełniące funkcje pozaprodukcyjne związane z ochroną drzewostanów nasiennych oraz ostoi zwierząt i utworzone na podstawie art.16 Ustawy o lasach (Dz.U. 2011 nr 12 poz. 59)/¹⁰³ w zachodniej części gminy,
- **obszary proponowane do objęcia ochroną** - dolina rzeki Orzyc oraz ¹⁰⁴ Różanicy
- **zasoby chronione przed zmianą użytkowania /z możliwością zmiany użytkowania dopiero po uzyskaniu zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne/, ¹⁰⁵**
 - lasy na całym obszarze gminy,
 - kompleksy gruntów rolnych klas bonitacyjnych I-III, ¹⁰⁶
- **obszary proponowane do zalesień i zadrzewień** - zgodnie z ustaleniami obowiązującego MPZP oraz grunty rolne niskich klas bonitacyjnych (V, VI). ^{107, 108}

5. ¹⁰⁹ Kierunki ochrony środowiska kulturowego

Na obszarze gminy Czerwonka występują jedynie nieliczne obiekty o znaczących wartościach kulturowych. Ochrona tych wartości w gminie tym bardziej nabiera znaczenia, że są one nadzwyczaj skromne. Natomiast z racji „dawności” mają one szansę przyjęcia funkcji symboli gminy, ze względu na ich znaczenie dla zachowania tożsamości kulturowej społeczności lokalnej.

Realizacja ochrony wartości kulturowych to nie tylko zapobieganie ale i dodawanie

nowych wartości. Przyjęto, że odbywać się ona powinna poprzez zmiany jakościowe w wewnętrznej strukturze objętych i wskazanych do objęcia ochroną konserwatorską obiektów.

Za główne kierunki działań w sferze kulturowej przyjęto:

- utrzymanie obecnej formy ochrony prawnej dla obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków, gminnej ewidencji zabytków oraz dla stanowisk archeologicznych.¹¹⁰

Należy zaznaczyć, iż¹¹¹ wszelkie projektowane i realizowane przedsięwzięcia inwestycyjne prowadzone w granicach administracyjnych gminy a związane z pracami ziemnymi w obrębie zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych oraz na obiektach i obszarach wpisanych do rejestru zabytków, gminnej ewidencji zabytków¹¹² należy uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków;

¹¹³

Obowiązuje ochrona obiektów wpisanych do rejestru zabytków znajdujących się w ewidencji konserwatorskiej oraz w gminnej ewidencji zabytków, jak również zabytków niezewidencjonowanych i nieodkrytych dla których ustala się obowiązek niezwłocznego zawiadomienia o miejscach przypadkowych odkryć zabytków archeologicznych lub przedmiotów posiadających cechy zabytku właściwego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, jak również obowiązek zabezpieczenia miejsc przypadkowych odkryć i odkrytych przedmiotów oraz wstrzymania wszelkich robót mogących je uszkodzić lub zniszczyć do czasu wydania przez Konserwatora Zabytków odpowiednich zarządzeń.¹¹⁴

6.¹¹⁵ Kierunki i zasady rozwoju turystyki

Na terenie gminy wyznacza się następujące **przestrzenne jednostki strukturalne - rejony wypoczynkowe** o zróżnicowanym potencjale oraz możliwościach ich zagospodarowania na cele wypoczynku i turystyki.

- **rejonu Tłuszcza — Perzanowo** z dominującą formą rozwoju funkcji związanej z wypoczynkiem pobytowym a uzupełniającą — obsługi zmotoryzowanego ruchu turystycznego i gospodarczego,¹¹⁶ jednodniowego weekendowego wypoczynku związanego z zbieractwem runa leśnego i grzybów oraz rozwój agroturystyki,
- **rejonu doliny Orzyca**, z dominującą funkcją wypoczynku nadwodnego cotygodniowego i codziennego dla mieszkańców miasta i mieszkańców z przyległych do granic miasta

miejsowości gminy, ¹¹⁷

- **rejonu Janopole**, z rozwojem agroturystyki (konie), wypoczynku pobytowego oraz wypoczynku weekendowego związanego z zbieractwem runa leśnego i grzybów,
- **rejonu doliny Różanicy** (Adamowo-Soje-Ponikiew Wielka), z dominującą formą rozwoju agroturystyki oraz uzupełniającą - wypoczynek pobytowy, turystykę pieszą i rowerową ¹¹⁸.

Pozostały obszar Gminy pełni funkcję obsługi lokalnego ruchu turystycznego przejezdnego zmotoryzowanego, pieszego i rowerowego z niewielką bazą noclegową opartą o miejscowości Krzyzewo Jurki — Marki, Czerwonka, Guty Duże.

¹¹⁹

Szlaki turystyczne

- wyznacza się szlak lokalny dla zmotoryzowanego ruchu turystycznego w oparciu o drogi nr [2131W](#), [2116W](#) ¹²⁰ oraz modernizację drogi nr [2131W](#), ¹²¹ w istniejącym przebiegu. Utrzymuje się istniejące zadrzewienia przydrożne.
- trasa rowerowa poprowadzona jako wydzielony pas wzdłuż pobocza dróg nr [2131W](#), [2116W](#) ¹²² lokalnego szlaku turystyki zmotoryzowanej o charakterze krajobrazowym, z lokalizacją miejsc zatrzymania w punktach widokowych we wsi Krzyzewo-Marki oraz przy moście na rzece Różanicy.
- wyznacza się dla wędrowek pieszych „Szlak kulturowy” po istniejącym przebiegu dróg gminnych i dróg nr [2129W](#) ¹²³

Ośrodki obsługi ruchu turystycznego

- ośrodki rozwoju agroturystyki miejscowości: Adamowo, Soje, Ponikiew Wielka Perzanowo, Mariampole,
- ośrodki obsługi agroturystyki i zorganizowanego wypoczynku pobytowego w miejscowościach: Tłuszcz, Jankowo oraz Krzyzewo-Marki, Guty Duże, Czerwonka,
- miejscowości wypoczynku indywidualnego Sewerynowo, Janopole,

7. ¹²⁴ Kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej

Komunikacja

- droga krajowa nr 60 stanowiąca Wielką Obwodnicę Mazowsza zakwalifikowana do klasy Gp (główna ruchu przyspieszonego)
- przyjmuje się szerokość pasa zgodnie z przepisami odrębnymi,¹²⁵
 - jednocześnie utrzymuje się dotychczasowe główne włączenia ruchu lokalnego do tej drogi,
 - dla nowych lokalizacji miejsca włączenia będą każdorazowo uzgadniane z Zarządcą drogi,
- droga wojewódzka nr 626 — zakwalifikowana do klasy Z¹²⁶
- przyjmuje się szerokość pasa zgodnie z przepisami odrębnymi,¹²⁷
 - jednocześnie utrzymuje się dotychczasowe główne włączenia ruchu lokalnego do tej drogi,
 - dla nowych lokalizacji miejsca włączenia będą każdorazowo uzgadniane z Zarządcą drogi,
- drogi powiatowe - przyjmuje się szerokość pasa zgodnie z przepisami odrębnymi,¹²⁸
- drogi gminne - przyjmuje się szerokość pasa zgodnie z przepisami odrębnymi,¹²⁹

Wszystkie drogi przebiegające przez tereny zurbanizowane realizowane będą jako ulice wiejskie z chodnikami i miejscami postojowymi w rejonie obiektów usługowych.

Zakłada się utrzymanie i rozbudowę istniejącego układu dróg publicznych na terenie gminy dla poprawy jego funkcjonowania i dobrego skomunikowania.

Dla kształtowania podstawowego układu dróg przyjmuje się w szczególności następujące zasady:

- 1) dla dróg powiatowych i gminnych przyjmowanie dla odcinków projektowanych i modernizowanych parametrów technicznych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2.03.1999r. w/s warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie;
- 2) planowanie szlaków turystycznych oraz ścieżek rowerowych z pasami zieleni oddzielającymi je od jezdni dróg: krajowej, powiatowej oraz gminnych.¹³⁰

Gospodarka ściekowa

Zakłada się docelowo budowę systemu gospodarki ściekowej na terenach wiejskich. Priorytetowym zadaniem inwestycyjnym powinna być budowa sieci kanalizacyjnych na terenach wiejskich.¹³¹

Zorganizowany system odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków obejmie miejscowości:

- Czerwonka z rejonem Czerwonka Szlachecka, Czerwonka Włóściańska, Dąbrówka,
- Guty Duże z rejonem Guty Duże, Guty Małe, Jankowo z rejonem Jankowo, Janopole, Ulaski, Budzyno [Walędzięta](#).¹³²

Obiekty zlokalizowane w pozostałych miejscowościach i poza obszarami zwartej zabudowy wsi będą posiadały indywidualne urządzenia do oczyszczania ścieków lub ścieki z tych terenów gromadzone będą w indywidualnych bezodpływowych zbiornikach ścieków i wywożone do najbliższej oczyszczalni.

Dla terenu gminy ustala się ponadto następujące zasady prowadzenia gospodarki ściekowej:

- 1) zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód i gruntu,
- 2) stosowanie indywidualnych lub grupowych oczyszczalni ścieków wyłącznie na terenach, gdzie nie istnieje możliwość włączenia w planowany do realizacji system kanalizacji,
- 3) odprowadzenie wód opadowych z instalowaniem urządzeń ochrony ekologicznej, z terenów parkingów, obsługi motoryzacji i większych zakładów produkcyjno- usługowych.
- 4) instalowanie urządzeń ochrony ekologicznej w przypadku odprowadzania wód opadowych z terenów dróg w przypadku ich budowy i modernizacji.¹³³

Gospodarka odpadami

Na podstawie znowelizowanej ustawy z dnia 1 stycznia 2012 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 391 z późn. zm.), gminy zostały zobowiązane do wprowadzenia nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Gospodarka odpadami na terenie gminy od 01 lipca 2013 roku oparta będzie na usługach świadczonych przez firmy usługowe, które na podstawie umów z gminą będą wywozić odpady poza teren gminy.

Zasady gospodarowania odpadami, obowiązki posiadaczy odpadów oraz gromadzenie odpadów winny być zgodne z obowiązującymi przepisami szczególnymi i odrębnymi oraz podporządkowane aktualnie obowiązującemu gminnemu Planowi Gospodarki Odpadami.¹³⁴

Zaopatrzenie w wodę

Gmina zaopatruje się w wodę z trzech stacji uzdatniania wody zlokalizowanych w miejscowościach Jankowo, Czerwonka, Guty Duże.

Gmina ma wybudowaną sieć wodociągowa o łącznej długości 67,096 km, przyłącza

wodociągowe posiada 668 budynków mieszkalnych, teren gminy zwodociągowany jest w 93 %. Pozostałe miejscowości położone na terenie gminy Czerwonka zaopatrują się w wodę z przydomowych studni. Na terenie gminy realizowane są inwestycje pn. budowa i modernizacja infrastruktury wodociągowej, modernizacja stacji uzdatniania wody.

Obecnie wymaga budowie sieć wodociągowa dla miejscowości Adamowo, Ciemniewo, Ponikiew Wielka oraz Sewerynowo.

Zakłada się utrzymanie oraz modernizację i rozbudowę istniejącego systemu zaopatrzenia gminy w wodę, wykorzystującego istniejące ujęcia. Zezwala się na realizację indywidualnych ujęć wody na terenach niezwodociągowanych.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Zakłada się utrzymanie oraz rozbudowę i modernizację istniejącego systemu zaopatrzenia w energię elektryczną. Rozbudowa istniejących sieci prowadzona będzie sukcesywnie zarówno na terenie istniejącej zabudowy w celu poprawy warunków dostawy energii, jak również w obszarach rozwojowych o funkcjach mieszkaniowych, usługowych oraz produkcyjnych.

Zakłada się również rozwój energii odnawialnych, w tym zwłaszcza produkcji biomasy i jej gospodarczego wykorzystania dla celów energetycznych.

System ciepłowniczy

Na obszarze gminy ogrzewanie jest oparte na indywidualnych źródłach ciepła: węgla, koksie, drewnie, gazie płynnym, oleju opałowym, energii elektrycznej oraz w nowym budownictwie również na pompach ciepła. Preferuje się zastosowanie przy nowej zabudowie jednorodzinnej niskoemisyjnych nośników energii.

System telekomunikacyjny i teletechniczny

Na obszarze gminy istnieje sieć telekomunikacyjna w postaci linii kablowych podziemnych i napowietrznych oraz linii kablowych w kanalizacji teletechnicznej

W zakresie telekomunikacji przewiduje się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej jak i wykorzystując nowe technologie, postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej oraz objęcie całej gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej z zachowaniem w lokalizacji wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

Ustala się rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych przewodowych i bezprzewodowych stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i regionie.

W zakresie telekomunikacji zakłada się pełną dostępność do łączy telekomunikacyjnych, rozwój sieci teleinformatycznych. Dla zwiększenia dostępności sieci internetowej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu, urządzenie ogólnodostępnych kawiarenek internetowych, rozwój sieci bezprzewodowych - budowę systemu nieodpłatnego dostępu do Internetu - np. za pomocą sieci Hotspotów.¹³⁵

8.¹³⁶ Obszary przewidziane do realizacji zadań zawartych w planie ¹³⁷ zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego w tym obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ¹³⁸

Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego cała dolina rzeki Orzyc w tym również cały obszar gminy Czerwonka predysponowany jest do objęcia ochroną w formie obszaru chronionego krajobrazu. Dla realizacji tego zadania utrzymuje się dolinę rzeki Orzyc w stanie naturalnym.

W Planie postulowana jest również rozbudowa i utworzenie „Wielkiej Obwodnicy Mazowsza” w ciągu m.in. drogi nr 60 oraz dostosowanie jej do standardów klasy GP jak również usprawnienie sieci dróg wojewódzkich (w tym drogi nr 626) poprzez budowę, przebudowę, remonty i utrzymanie istniejących dróg obejmujących głównie dostosowanie parametrów technicznych do wymogów ruchu, zwiększenie nośności, odnowy nawierzchni, budowy chodników i ścieżek rowerowych.

W ramach polityki przeciwdziałania nadmiernym dysproporcjom rozwojowym, których celem ma być złagodzenie narastających dysproporcji w poziomie rozwoju społecznego i gospodarczego województwa, obszar ostrołęcki w tym teren gminy proponowany jest do wdrożenia programów rolno-środowiskowych (I strefa Bugu, Liwa, Narwi i Omulwi), rozwoju turystyki z wykorzystaniem walorów przyrodniczych doliny rzeki Orzyc, zachowanie ochrony obszarów cennych przyrodniczo, wartości środowiska kulturowego oraz podnoszenia poziomu produkcji rolnej.

Zgodnie z ww. ustaleniami Planu za inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym można uznać:

1. Objęcie prawnymi formami ochrony doliny rzeki Orzyc poprzez utworzenie obszaru chronionego krajobrazu,
2. Rozbudowę drogi krajowych nr 60 w tym dostosowanie jej do standardów klasy GP
3. Przebudowę drogi wojewódzkiej nr 626 w tym dostosowanie jej parametrów technicznych do wymogów ruchu oraz budowę chodników i ścieżek rowerowych. ¹³⁹

9. Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Za inwestycje celu publicznego uznaje się inwestycje wymienione w art.6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. 1997 nr 115 poz. 741 z późn. zm.). Na terenie gminy Czerwonka przewiduje się następujące obszary, gdzie rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego. Są to:

- tereny związane z utrzymaniem oraz realizacją dróg publicznych o znaczeniu lokalnym /dróg zbiorczych, lokalnych oraz dojazdowych/ - w tym tereny przeznaczone pod budowę, przebudowę, modernizację tych dróg oraz innych obiektów i urządzeń transportu publicznego, łączności publicznej i sygnalizacji;
- ciągi drenażowe;
- tereny związane z utrzymaniem oraz realizacją obiektów, urządzeń i sieci: wodociągowych, a także urządzeń i sieci elektroenergetycznych i telekomunikacyjnych,;
- tereny związane z utrzymaniem oraz realizacją publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania;
- tereny związane z utrzymaniem oraz realizacją, w tym budową, przebudową i modernizacją obiektów użyteczności publicznej służących obsłudze mieszkańców w zakresie m.in. ochrony zdrowia, opieki społecznej, oświaty i administracji;
- nieruchomości stanowiące zabytki w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2003 nr 162 poz. 1568 z późn. zm.);
- teren cmentarza

Studium nie wyklucza realizacji innych inwestycji celu publicznego nie rozpoznanych w toku opracowywania jego zmiany.

10. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m² oraz obszary przestrzeni publicznej

Obowiązkowe sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczy:

1. Obszarów na których przewiduje się utworzenie Obszaru chronionego krajobrazu /może to dotyczyć terenów doliny rzeki Orzyc/
2. Obszarów na których utworzono park kulturowy /może to dotyczyć terenów doliny rzeki Rożanicy/

W gminie Czerwonka nie wyznacza się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów. W przypadku wyznaczenia nowych tras komunikacyjnych scalenia i podziały należy przeprowadzić i realizować na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Na terenie gminy zakazuje się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m². Obszarami przestrzeni publicznej na terenie gminy są obszary: komunikacji publicznej, placów, skwerów, parków publicznych, terenów usług publicznych. Postuluje się organizację i uporządkowanie przestrzeni publicznych w poszczególnych wsiach.

11. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Gmina Czerwonka posiada pełne pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Analiza złożonych wniosków do zmiany planu miejscowego przeprowadzona na potrzeby Studium pozwoliła stwierdzić, iż część obszarów, które wg obowiązującego MPZP określone zostały jako tereny upraw rolnych i leśnych będzie wymagało opracowania nowym planów miejscowych.

W tym wypadku jeżeli zmiana zagospodarowania będzie dotyczyła terenów rolnych klas I-III oraz gruntów leśnych nastąpi konieczność w trakcie opracowywania zmiany MPZP uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia tych gruntów na cele nierolnicze i nieleśne zgodnie z art. 7 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. 1995 nr 16 poz. 78 z późn. zm.).

Również na obszarach występowania złóż kruszyw naturalnych dla których przedsiębiorca uzyska koncesję na ich wydobycie może nastąpić konieczność sporządzenia miejscowych

planów gdyż zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. 2011 nr 163 poz. 981 z późn. zm.) jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji przewiduje się istotne skutki dla środowiska, dla terenu górniczego bądź jego fragmentu można sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Opracowanie nowych planów może być konieczne również w przypadku nowych inwestycji nie ujętych w aktualnym MPZP, których realizacja jest niezbędna dla prawidłowego funkcjonowania gminy — w tym inwestycji z zakresu lokalnej i ponadlokalnej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz ponadlokalnej infrastruktury społecznej.

12. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

Na terenie gminy Czerwonka obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują w dolinie rzeki Orzyc i wyznaczone są przez zasięg zalewu wody 1%. Przedstawiono je na załącznikach graficznych. Ustala się ochronę przed powodzią zgodnie z planami ochrony przeciwpowodziowej na obszarze kraju, a także zgodnie z planem ochrony przeciwpowodziowej dla rzeki Orzyc, w tym uwzględnienie w projektach MPZP obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi zgodnie z opracowaniem MGGP S.A. Tarnów.

Dla poprawy istniejącego systemu małej retencji i ochrony przeciwpowodziowej zakłada się:

- 1) Uzgadnianie w WZMiUW wszystkich planów zabudowy i zagospodarowania terenów przyległych do rzek i cieków podstawowych będących własnością Skarbu Państwa, a administrowanych przez WZMiUW w Warszawie, Oddział w Ostrołęce,
- 2) Wprowadzenie zakazu grodzenia oraz zabudowy w MPZP w pasie o szerokości 5m od skarpy w celu umożliwienia prowadzenia prac konserwacyjnych i renowacyjnych na rzekach,
- 3) Wprowadzenie nakazu ochrony istniejących rowów melioracyjnych i terenów zdrenowanych na całym obszarze gminy oraz zakaz zasypywania i samowolnej przebudowy rowów melioracyjnych lub zmiany ich przebiegu,
- 4) Wprowadzenie nakazu uzgodnienia inwestycji projektowanych na terenach zdrenowanych i zlokalizowanych w sąsiedztwie rowów melioracyjnych,
- 5) Wprowadzenie nakazu uwzględnienia przy realizacji obiektów, zmian warunków gruntowo- wodnych wynikających z naruszenia systemów drenarskich i zastosowanie zabezpieczeń dla uniknięcia zakłócenia stosunków wodnych na działkach sąsiednich,

- 6) Wprowadzenie zakazu grodzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5m od linii brzegu, a także zakazywania lub uniemożliwiania przechodzenia przez ten teren.

Na terenie gminy występują również obszary naturalnych zagrożeń geologicznych, w tym obszary osuwania się mas ziemnych. Są one zlokalizowane wzdłuż rzeki Orzyc i stanowią je obszary stoków i krawędzi skarp doliny Orzycy. Na terenie gminy stwierdzono występowanie takich zjawisk praktycznie wzdłuż całej granicy terenu zalewowego. Obszary podatne na ww. zjawiska osuwiskowe nie zostały zarejestrowane w zbiorach Krajowego Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej. Zasięg obszarów osuwiskowych występujących na terenie gminy przedstawiono na załącznikach graficznych do Studium. Został on określony na podstawie: „Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej” dla rzeki Orzyc opracowanego na zlecenie Dyrektora RZGW w Warszawie.

Na terenie gminy znajdują się dwa tereny górnicze: Guty Pole S (działki ewid. nr 195, 196 w miejscowości Guty Duże) i Kałęczyn I (działka ewid. nr 37 w miejscowości Kałęczyn - Kolonia) które również stanowią potencjalne obszary naturalnych zagrożeń geologicznych. Do zagrożeń naturalnych będą należeć w tym wypadku głównie zagrożenia osuwiskowe i zagrożenia wodne związane z budową geologiczną tj. występowaniem warstw trudnourabialnych, dużą zmiennością zalegania urabianych warstw oraz w przypadku zagrożeń wodnych gdy eksploatacja prowadzona jest w nowoudostępnionych poziomach poniżej zwierciadła wody gruntowej.

Dla terenów górniczych na etapie poprzedzającym eksploatację należy:

- 1) wyznaczyć pasy ochronne zgodnie z polskimi normami,
- 2) przewidzieć rekultywację w kierunku rolnym, leśnym, rolnym ze zbiornikiem wodnym lub leśnym ze zbiornikiem wodnym,
- 3) wprowadzić zakaz zabudowy w terenie górniczym z dopuszczeniem do realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalni,
- 4) określić warunki zachowania bezpieczeństwa powszechnego oraz filary ochronne dla obiektów wymagających ich ustanowienia,

13. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Ze względu na lokalizację stanowiska archeologiczne nr 42-69/1/2 w miejscowości Guty Duże

na terenie na którym prowadzona jest procedura uzyskania koncesji na odkrywczą eksploatację złóż kopalin może nastąpić konieczność ochrony tego stanowiska. Jego ochrona powinna być realizowana zgodnie z ustaleniami projektu zagospodarowania złoża, który zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących projektów zagospodarowania złóż (Dz.U. 2012 poz. 511) powinien przedstawiać projektowane filary ochronne, ze wskazaniem obiektów objętych ochroną, uzasadnieniem ich granic oraz określeniem warunków ewentualnej eksploatacji złoża objętego filarem ochronnym.

14. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych

Na terenie gminy nie występują obszary pomników zagłady.

15. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji

Na terenie gminy nie występują obszary wymagające przekształceń i rehabilitacji.

Rekultywacji wymagają:

- tereny „dzikich” wysypisk śmieci - postuluje się uporządkowanie i rekultywację w kierunku leśnym,
- tereny wyrobisk poeksploatacyjnych (w tym punktów małej eksploatacji) –w tym wypadku postuluje się tworzenie małych zbiorników wodnych i wykorzystanie wyrobisk w celach turystyczno-rekreacyjnych lub rekultywację w kierunku leśnym.

16. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

Przez tereny zamknięte rozumie się przez tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych. Na terenie gminy Czerwonka nie ma wyznaczonych „terenów zamkniętych”, dla których zagospodarowania stosuje się przepisy odrębne.

17. Inne obszary problemowe

Na obszarze gminy Czerwonka nie występują obszary problemowe inne niż wymienione w powyższych rozdziałach opracowania.

18. Uzasadnienie oraz synteza ustaleń studium

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem planistycznym określającym politykę zagospodarowania przestrzennego gminy. Pełni ono rolę koordynacyjną w planowaniu rozwoju gminy, a zwłaszcza przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studium nie jest przepisem prawa miejscowego, a zatem nie stanowi podstawy do podejmowania decyzji administracyjnych związanych z realizacją inwestycji w gminie. Zmieniane Studium z 2002r. było opracowane według nieaktualnej obecnie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 89, poz. 415 z późn. zm.). Ocena i analiza aktualności obowiązującego Studium, wykazała konieczność wprowadzenia zasadniczych zmian merytorycznych w części tekstowej oraz wykonanie od podstaw załączników graficznych ze względu na bardzo mały ich format i szczegółowość /skala ok. 1:50000/. Opracowując zmianę części tekstowej Studium uznano, że zmiany nie mogą dotyczyć wyłącznie poszczególnych ustaleń. W związku z powyższym wprowadzono nowe rozdziały, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 118, poz. 1233). Wprowadzone zmiany uwzględniają zmieniające się potrzeby i możliwości rozwojowe gminy, jak również obejmują pełny zakres i formę Studium określoną w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. oraz w aktach wykonawczych.

Synteza ustaleń studium

Podstawowe cele rozwoju przestrzennego realizowane będą poprzez politykę przestrzenną Gminy Czerwonka zapisaną w Studium. Zadaniem polityki przestrzennej jest harmonijny rozwój przestrzenny służący poprawie warunków życia społeczności. Realizacja polityki przestrzennej odbywać się będzie poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W miejscowych planach winna być wyrażona polityka przestrzenna zgodnie z podstawowymi zapisami studium, w zakresie:

Ochrony środowiska naturalnego i jego poprawy, a w tym:

- rekultywowanie terenów zdegradowanych w wyniku powierzchniowej eksploatacji surowców, oraz w wyniku przygodnego składowania odpadów,
- zapobieganie degradacji i dewastacji terenów poprzez likwidację nielegalnych punktów eksploatacji oraz wzmożoną kontrolę środowiska,

- poprawa stanu sanitarnego rzek i cieków do zakładanych klas czystości poprzez porządkowanie gospodarki ściekowej (budowa oczyszczalni ścieków i systemów kanalizacyjnych) we współpracy z gminami położonymi wzdłuż tych wód,
- eliminacja źródeł zagrożeń wód podziemnych systematyczna likwidacja szamb i rozwój sieci kanalizacji sanitarnej,
- wyłączenie z zabiegów melioracyjnych fragmentów dolin rzecznych, które ze względów na walory środowiska powinny pozostać niezmienione,
- ograniczanie zmiany przeznaczenia istniejących powierzchni leśnych na inne cele z możliwością lokalizowania zabudowy jednorodzinnej na działkach leśnych /przy możliwie jak największym ograniczeniu wycinki drzewostanu/ w rejonie oddziaływania miasta Makowa Mazowieckiego tj. w miejscowościach: Ulaski, Jankowo, Janopole, Budzyno Bolki i Budzyno Walędzięta,
- prowadzenie działań mających na celu zwiększenie stopnia lesistości poprzez zagospodarowanie nieużytków, słabych gleb i gruntów marginalnych, w szczególności w strefach wododziałowych i na terenach objętych ochroną przyrody,
- ochrona zadrzewień dolinowych i zadrzewień na terenach bagiennych oraz wprowadzanie i wzbogacanie otwartego krajobrazu rolniczego zadrzewieniami śródpolnymi, wzdłuż cieków wodnych i dróg,
- ochronę naturalnych ekosystemów łąkowych oraz zadrzewień i zakrzewień śródpolnych w dolinach rzek Orzyca oraz Różanicy,

Ochrony zasobów kultury materialnej, a w tym:

- utrzymanie obecnej formy ochrony prawnej dla obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków, gminnej ewidencji zabytków oraz dla stanowisk archeologicznych,
- uzgadnianie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków przedsięwzięć inwestycyjnych prowadzonych w granicach administracyjnych gminy a związanych z pracami ziemnymi w obrębie zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych oraz na obiektach i obszarach wpisanych do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków,

Zrównoważonego rozwój, a w tym:

- rehabilitację i przekształcenie istniejącej zabudowy wiejskiej,
- zapewnienie podstaw rozwoju ekonomicznego,
- rozwój funkcji rekreacyjnej,

- wprowadzenie funkcji mieszkaniowych,
- całkowite wyposażenie obszaru gminy w urządzenia komunalne,
- przebudowę i modernizację układu drogowego,
- rozwój oraz koncentrację usług w Czerwonce Włosciańskiej, stanowiącej główny ośrodek administracyjno – funkcjonalny gminy.

Zrównoważony rozwój gminy można osiągnąć poprzez rehabilitacje i przekształcenie oraz rozbudowę jednostek osadniczych. Wprowadzenie funkcji mieszkaniowej z dopuszczeniem usług powinno stworzyć podstawę do poprawy warunków bytowych mieszkańców. Także poprawie warunków zamieszkania ma służyć całkowite wyposażenie obszaru gminy w urządzenia komunalne (zaopatrzenie w wodę, energię elektryczną, budowę systemu w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków), a także przebudowa i modernizacja układu drogowego, w tym budowa ścieżek rowerowych.

Bezpieczeństwa, a w tym:

ochronę przeciwpowodziową, m.i.n. poprzez wprowadzenie na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakazów:

- wykonywania urządzeń wodnych oraz wznoszenia innych obiektów budowlanych,
- sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk,
- zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, a także utrzymywaniem lub odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z ich infrastrukturą. ^{140, 141}

PRZYPISY KOŃCOWE

¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„I. WPROWADZENIE

Jedną z faz prac nad "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy" jest rozpoznanie uwarunkowań rozwoju gminy zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych. Analiza uwarunkowań pozwala na sformułowanie celów rozwoju gminy wynikających ze specyficznych cech obszaru i jego otoczenia.

Na sposób wykorzystania i zagospodarowania przestrzeni mają wpływ nie tylko władze samorządu gminy ale także samorząd województwa mazowieckiego poprzez opracowanie strategii rozwoju województwa mazowieckiego, której ustalenia zawarte winny być w planie zagospodarowania przestrzennego województwa (*art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym*), jak i rząd w trybie prac nad strategią rozwoju kraju i koncepcją polityki przestrzennego zagospodarowania kraju oraz poprzez różne programy sektorowe.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy określa politykę zagospodarowania przestrzennego gminy. Stanowi podstawę do badania spójności projektów planu z tą polityką. Studium nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uchwała rada gminy”

² Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„Uchwalona przez Sejmik Województwa Mazowieckiego w dniu 31 stycznia 2001 roku — uchwałą nr3/01.

Opracowanie to daje szeroki obraz przemian przestrzeni Mazowsza w pierwszych latach transformacji gospodarczej kraju. Zawiera też perspektywną prognozę możliwych zmian w zagospodarowaniu województwa.

Główną misją Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego jest „dążenie do uzyskania odczuwalnej społecznie poprawy jakości życia mieszkańców Mazowsza, rozumianej jako zaspokojenie potrzeb materialnych i bezpieczeństwa socjalnego". Podstawą do opracowania wizji rozwoju Mazowsza nazwanej „Warszawa ku Europie, Mazowsze z Warszawą" jest najkorzystniejszy dla rozwoju całego regionu mazowieckiego scenariusz policentrycznego, zrównoważonego rozwoju województwa, zakładającego poprawę warunków życia mieszkańców całego Mazowsza.

W Strategii wyznaczone zostały następujące cele długookresowe:

- zwiększenie konkurencyjności metropolii warszawskiej i całego regionu w układzie europejskim i globalnym,
- przeciwdziałanie nadmiernym, społecznie nieakceptowanym dysproporcjom w poziomie rozwoju gospodarczego i warunkach życia ludności w województwie (zwłaszcza między metropolią stołeczną a jej otoczeniem),
- poprawa jakości środowiska przyrodniczego Mazowsza,
- wydłużenie trwania życia mieszkańców województwa mazowieckiego, ukształtowanie tożsamości kulturowej regionu,
- bardziej efektywne wykorzystanie przestrzeni.

Dla realizacji Strategii określone zostały również cele średniookresowe i operacyjne. Dla opracowywanego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czerwonka znaczenie mają następujące:

- wzmocnienie mechanizmów dyfuzji procesów rozwojowych z aglomeracji warszawskiej na otoczenie regionalne poprzez:

- określenie obszarów aktywności gospodarczej w kluczowych dla rozwoju Mazowsza sektorach,
- modernizację i rozbudowę sieci dróg w województwie.

- aktywizacja i modernizacja obszarów pozametropolitalnych służąca likwidacji zapóźnień cywilizacyjnych i poprawie dochodów i warunków życia ludności poprzez:

- wspieranie rozwoju lokalnego przetwórstwa rolno — spożywczego,
- restrukturyzacja rozwoju infrastruktury technicznej obszarów wiejskich — remonty i budowa dróg o znaczeniu lokalnym, gazyfikacja, reelektryfikacja, rozbudowa sieci telefonicznej, rozbudowa sieci wodociągowej, a w szczególności kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, modernizacja i rozbudowa urządzeń melioracyjnych,

- stymulowanie tworzenia pozarolniczych miejsc pracy m.in. poprzez wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw — w obsłudze rolnictwa, obsłudze ruchu turystycznego i agroturystyce, konserwacji przyrody,
- przebudowę i modernizację struktur sektora rolnego poprzez komasacje i wymianę gruntów, koncentrację gruntów i produkcji w wysokotowarowych gospodarstwach rozwojowych, wspieranie dzierżawy gruntów, tworzenie grup producenckich, organizacja rynku rolnego, wspieranie ośrodków doradztwa i postępu technicznego,
- ekologizację rolnictwa oraz wprowadzanie zasad rozwoju ekologicznie zrównoważonego poprzez stymulowanie produkcji żywności zgodnie z zasadami ekologii, rozwijanie profesjonalnych usług doradczych w zakresie współczesnych technologii przyjaznych środowisku, rolnictwa zintegrowanego, a na obszarach chronionych — ekologicznego,
- rozwój funkcji turystyczno-wypoczynkowych poprzez wykorzystanie walorów przyrodniczo-krajoobrazowych i historyczno- kulturowych (szlaki turystyczne, edukacyjne, ścieżki rowerowe),
- przeciwdziałanie degradacji i rewaloryzacja środowiska przyrodniczego
 - utworzenie regionalnego systemu obszarów chronionych, zgodnego ze standardami europejskimi — tworzenie regionalnych i ponadregionalnych korytarzy ekologicznych,
 - zwiększenie lesistości regionu i ochrona lasów — wspieranie działań na rzecz zalesiania marginalnych gruntów dla rolnictwa, a zwłaszcza podnoszenie spójności rozczłonkowanych terenów puszczańskich, dolesienia w strefach zasilania wód podziemnych, kształtowanie leśnych korytarzy ekologicznych, ochrona ginących lasów łęgowych,
 - zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska — wdrożenie systemu pełnego monitoringu zanieczyszczeń wód, realizacja inwestycji związanych z oczyszczaniem i odprowadzaniem ścieków, wdrażanie ponadgminnych zakładów utylizacji odpadów, likwidacja wysypisk nie spełniających norm sanitarnych, upowszechnianie sanitacji zagrody wiejskiej, ochrona stref zasilania zbiorników wód podziemnych,
 - rozwijanie proekologicznych form aktywizacji gospodarczej, zwłaszcza na terenach o ustanowionej ochronie obszarowej, m.in. na obszarze wchodzącym w skład „Zielonych Płuc Polski”,
- wzmocnienie regionalnych więzi kulturowo-społecznych mieszkańców województwa mazowieckiego, poprzez m.in.:
 - ochronę dóbr kultury materialnej,
 - ochronę krajobrazu kulturowego wsi mazowieckiej,
- zahamowanie narastania chaosu w przestrzennym zagospodarowaniu Warszawy i województwa poprzez m.in.:
 - uwzględnienie potrzeby racjonalizacji sieci osadniczej w planowaniu inwestycji infrastrukturalnych,
 - kształtowanie ładu przestrzennego ukierunkowanego na ograniczenie pól konfliktów pomiędzy zainwestowaniem technicznym a środowiskiem przyrodniczym,
 - kształtowanie krajobrazu harmonijnie skomponowanego zachowującego tożsamość kulturową i walory krajobrazowe.”

³ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ Zarząd Gminy Czerwonka w pierwszej fazie opracowania wystąpił do 23 różnych jednostek z prośbą o współpracę przy opracowaniu "Studium..." i przekazanie przez każdą z nich swoich zamierzeń inwestycyjnych dotyczących obszaru gminy, które powinny zostać uwzględnione w opracowaniu.

Zgłoszone zostały następujące wnioski:

- *Lomżyńska Kuria Diecezjalna*

Zgłosiła wniosek o powiększenie cmentarza grzebalnego w Czerwoncu na przyległych do cmentarza działkach nr 279 i 280.

- *Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków Województwa Mazowieckiego*
- *Oddział Terenowy w Ostrołęce*

Odpowiedź stanowi elaborat nit problematyki ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych w planowaniu przestrzennym i w zasadzie dotyczy materiału, który powinien być materiałem wejściowym dla autorów niniejszego opracowania a nie przez ten zespół wykonywanym w ramach prac nad Studium.

- *Zakład Energetyczny Warszawa - Teren S.A.*

Zgłoszone wnioski dotyczą szczegółowych lokalizacji sieci elektroenergetycznych i stacji transformatorowych

średniego i niskiego napięcia tj zagadnień ujmowanych w planach zagospodarowania przestrzennego.

- *Zakład Energetyczny Warszawa - Teren S.A. Rejon Energetyczny Przasnysz* Nie przewiduje żadnych inwestycji na terenie gminy Czerwonka.
- *Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie Oddział w Ostrołęce Inspektorat w Makowie Maz.*

Zgłoszone wnioski dotyczą szczegółowych lokalizacji ujmowanych w planach zagospodarowania przestrzennego.

- *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. w Warszawie Oddział Mazowiecki Okręgowy Zakład Gazownictwa*

Na terenie gminy czerwonka planowany jest przebieg H Nitki Systemu Gazociągów Tranzytowych.

- *Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Warszawa*

Droga krajowa nr 60 przebiegająca przez teren gminy Czerwonka zgodnie z Zarządzeniem nr 17 Generalnego Dyrektora Dróg Publicznych z dnia 8 grudnia 2000 roku jest zakwalifikowana do klasy Gp (główna ruchu przyspieszonego). - *Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Warszawie*

Wnosi o zachowanie tranzytowego charakteru i ograniczonej dostępności do drogi wojewódzkiej nr 626 co w szczególności oznacza zachowanie niezabudowanego charakteru obszarów rolnych w sąsiedztwie drogi.

Wnosi również o uwzględnienie możliwości przebiegu obwodnicy miasta. Maków Mazowiecki przez zachodni obszar gminy — jest to zadanie Generalnej Dyrekcji Budowy Dróg i Autostrad, która nie zgłosiła takiego zamierzenia. Ponadto dla rezerwowania pasa terenu pod budowę obwodnicy powinien być odpowiedni projekt techniczny tej drogi.

- *Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Makowie Mazowieckim* Wnosi o rozwiązanie sprawy odbioru i unieszkodliwiania ścieków.
- *Lasy Państwowe Nadleśnictwo Pułtusk*

Prosi o wpisanie gruntów Lasów Państwowych z ukierunkowaniem „gospodarka leśna”.

- *Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie Delegatura — Placówka Zamiejscowa w Ostrołęce*
 - w zakresie zadań rządowych wpisanych do wojewódzkiego rejestru — bez uwag,
 - w zakresie planowania obronnego i obrony cywilnej — bez uwag i wniosków,
 - w zakresie ochrony gruntów rolnych i leśnych — należy ograniczyć do minimum przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.
- *Zarząd Województwa Mazowieckiego*

- w zakresie zadań samorządu województwa - nie wnosi uwag i wniosków, oraz przekazuje poniższe informacje do uwzględnienia w „Studium”:

- teren gminy położony jest w obszarze funkcjonalno-przestrzennym „Zielone Płuca Polski”,
- jakość gleb oraz poziom rolnictwa stwarzają *możliwości do* rozwoju rolnictwa ekologicznego,
- uwarunkowania przyrodnicze obligują do zachowania i wzmacniania ciągłości systemów przyrodniczych i stosowania w gospodarce rozwiązań proekologicznych. ”

⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ Położenie gminy w dużym stopniu determinuje możliwości jej rozwoju, szczególnie w aspekcie zamierzeń i działań rozwojowych najbliższego otoczenia.

Gmina położona jest w rejonie miasta Makowa Mazowieckiego, w zlewni dopływów Narwi: Orzyca i Różanicy wchodzących w skład obszaru Zielonych Płuc Polski. Graniczy od zachodu z gminą Karniewo i od południowego zachodu z miastem Maków Mazowiecki, od północy z gminą Płoniawy-Bramura i Sypniewo oraz od wschodu z gminą Różan i Rzewnie a od południa z gminą Szelków. Powierzchnia gminy w granicach administracyjnych wynosi ok.110 km2, w tym ośrodek gminny 3,6 km2 /363 ha/. Zarządy gmin sąsiadujących z gminą Czerwonka nie zgłosiły żadnych swoich zamierzeń inwestycyjnych ani innych rozwojowych, które wpływać będą na przyszły rozwój gminy Czerwonka. ”

⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ W gminie Czerwonka nie występują wieloprzestrzenne obszary prawnej ochrony przyrody w postaci parków narodowych, krajobrazowych, czy obszarów chronionego krajobrazu. ”

⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst usunięty.
„zgodnie z wnioskiem zarządcy drogi zgłoszonym do „Studium”, „

⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

¹⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst usunięty
„rolnym”

¹¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst usunięty.
„ podjęcie decyzji przez Radę Powiatu i Rady Gmin o przystąpieniu do opracowania budowy powiatowego wysypiska śmieci i powierzeniu realizacji tego zadania Związkowi Gmin Ziemi Makowskiej — wybór lokalizacji nowego powiatowego wysypiska śmieci, likwidacja istniejącego gminnego wysypiska śmieci, „

¹² Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst usunięty.
„ Budowa wodociągów dla miejscowości położonych na terenie gminy:
- Krzyżewo Marki — Krzyżewo Jurki — Kałużczyn - ok. 6,8 km,
- Soje — ok. 2 km.”

¹³ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ - Miejscowy ogólny plan zagospodarowania przestrzennego gminy Czerwonka
Przyjęty przez Radę Gminy w Czerwoncu Uchwałą Nr XXVI/106192 z dnia 27 listopada 1992 roku.
Plan ustala następujące funkcje gminy: rolnictwo i obsługa rolnictwa, mieszkalnictwo, rekreacja.

W strukturze przestrzennej gminy wyznacza ośrodki obsługi:

- wieś Czerwonka dla rejonu obejmującego miejscowości Sewerynowo, Perzanowo, Tłuszcz, Adamowo, Soje, Lipniki, Mariampole, Ciemieniewo, Janopole,
- wieś Dąbrówka dla rejonu miejscowości Cieciorki Szlacheckie i Cieciorki. Włociańskie,
- wieś Guty Duże dla rejonu miejscowości Guty Małe, Ponikiew Wielka, Ponikiew Zawady (obecnie wchodzi w skład gminy Różan),
- wieś Krzyżewo Jurki dla rejonu miejscowości Kałużczyn, Krzyżewo Marki,
- wieś Budzyno dla rejonu miejscowości Budzyno Bolki, Ulaski, Jankowo, Budzyno Lipniki, Budzyno Walendzięta, Zacisze Nowe.

Wyznacza tereny koncentracji zabudowy nierolniczej w dwóch rejonach:
centralnym obejmującym obszar wsi Czerwonka, i

- zachodnim obejmującym tereny o dogodnym połączeniu z miastem Maków Maz.

Dla zabudowy letniskowej wskazuje plan lokalizację w południowo — zachodniej części gminy na gruntach nie przydatnych dla rolnictwa oraz dopuszcza adaptację siedlisk rolniczych na ten cel.

Usługi bytowe dla ludności mogą być realizowane we wszystkich miejscowościach, natomiast działalność produkcyjna na gruntach wsi Jankowo oraz w północnej części wsi Czerwonka.

- Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czerwonka dokonane w:

- 1994 roku — wyznacza przebieg gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Jamał — Europa Zachodnia,

- zmiana ta, zgodnie z obecną ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym, obowiązuje do końca 2003 roku.
- 1999 roku - Uchwała Nr XII/56/99 Rady Gminy Czerwonka z dnia 7 grudnia 1999 roku - zmiana dotyczy fragmentów 19-tu miejscowości. Przedmiotem ustaleń zmian planu są tereny pod: zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo-usługową, letniskową, obsługi komunikacji, eksploatacji kruszywa i zalesień.
 - 2001 roku — Uchwała Nr XXIX/137/2001 Rady Gminy w Czerwonce — zmiana dotyczy wyznaczenia terenu pod eksploatację kruszywa w miejscowości Guty Duże. ”

14 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„22”

15 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„107”

16 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„2002”

17 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„9”

18 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„35”

19 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„6”

20 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„23”

21 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„7”

22 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„27”

23 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„12”

24 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„3”

25 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja

tekstu przed zmianą:

„58”

26 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„Dąbrówka /302”

27 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„2002”

28 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ Walendzięta ”

29 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst usunięty:

„ Ponadto wykształcił się system ośrodków obsługi ludności pełniony przez wsie takie jak Guty Duże, Krzyżewo Marki, Budzyno Walendzięta w oparciu o system szkolnictwa podstawowego oraz Dąbrówka jako ośrodek wspomagający ośrodek gminny.”

30 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

31 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

32 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

33 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

34 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ Liczba ludności gminy Czerwonka wykazuje tendencję malejącą. W latach 1990-2002 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 212 osób. Obecnie gminę zamieszkuje 2782 osoby.”

35 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ 31 06 2002 ”

36 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - zmodyfikowano tabelę z danymi

37 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ Systematycznie obniża się współczynnik przyrostu naturalnego, w 1990 r. wynosił +33, natomiast w roku 2000 wynosił —11.

Gmina posiada niekorzystną strukturę wieku. W 1998 r. udział ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosił w gminie 27,58 % (powiat 28,19%, wojew. 24,02%), ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 52,08% (powiat 55,04%, wojew. 59,70%), natomiast ludność w wieku poprodukcyjnym stanowiła 20,09% (powiat 16,77%, wojew. 16,28%). Porównując do średnich powiatowych i wojewódzkich w gminie Czerwonka jest więcej ludności w wieku poprodukcyjnym, mniej natomiast jest osób w wieku produkcyjnym oraz dzieci i młodzieży.

Wśród osób w wieku produkcyjnym dominują mężczyźni, natomiast w grupie wieku przed i poprodukcyjnego kobiety.

Wskaźnik obciążenia demograficznego jest wysoki, na 100 osób w wieku nieprodukcyjnym przypada w gminie 92 osoby w wieku produkcyjnym, w powiecie wskaźnik ten wynosi 77, a w województwie 65.

Wśród mieszkańców gminy osoby z wykształceniem wyższym stanowią zaledwie 1,24% ogółu mieszkańców, najliczniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem średnim 20,48% i podstawowym 20,02%, z wykształceniem zawodowym jest 14,83%, natomiast z niepełnym podstawowym jest 18,50% osób.

W opracowaniu pt. *Typologia wiejskich obszarów problemowych. Praca zbiorowa pod redakcją Andrzeja Rosnera, IRWIR PAN, Warszawa 1999 r.* pod kątem widzenia sytuacji demograficznej, wg pięciu grup typologicznych gmin, (z których 1 - oznacza sytuację najkorzystniejszą, natomiast 5 - najbardziej niekorzystną) gmina Czerwonka zaliczona została do gmin typu 4 charakteryzujących się niekorzystną sytuacją demograficzną, chociaż mniej niekorzystną niż gminy typu 5.

Reasumuj :

- liczba ludności gminy maleje,
- jest duży odsetek ludzi starszych (co piąty mieszkaniec jest w wieku poprodukcyjnym),
- dużym problemem jest wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego — na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypada prawie taka sama liczba osób w wieku nieprodukcyjnym.

Sytuacja taka stwarza zagrożenie dla przyrostu naturalnego w przyszłości, ponadto wzrośnie zapotrzebowanie na opiekę medyczną i miejsca w domach opieki społecznej. ”

³⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ Na koniec sierpnia br. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Makowie Maz. Zarejestrowanych było 289 bezrobotnych, w tym 128 kobiet. Wzrasta liczba osób trwale bezrobotnych (bez prawa do zasiłku), z prawem do zasiłku jest tylko 34 osoby, w tym 13 kobiet. Stopa bezrobocia w powiecie makowskim jest znacznie wyższa niż w województwie i zwiększa się, w 1998 roku wynosiła 13,4 %, a w 2000 roku wzrosła do 17,9%. ”

³⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ Na terenie gminy są cztery szkoły podstawowe i 1 gimnazjum. Znajduje się w nich 24 sale lekcyjne. W budowie jest gimnazjum i sala gimnastyczna w Czerwoncu. W roku szkolnym 2002/03 do szkół podstawowych uczęszcza 235 uczniów (w tym 50 dzieci jest w oddziałach przedszkolnych), do gimnazjum uczęszcza 93 uczniów. Łącznie w szkołach podstawowych i gimnazjum uczy 35 nauczycieli. Na jednego nauczyciela przypada 9,4 uczniów. Na terenie gminy nie ma przedszkola, są tylko 4 oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. ”

⁴⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

⁴¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ dwóch stomatologów ”

⁴² Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ 2800 ”

⁴³ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ ok. 1400 ”

⁴⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ Na terenie gminy brak jest apteki. ”

⁴⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ Na koniec czerwca 2002 decyzją przyznano świadczenia 268 osobom, co stanowiło 9,6 % wszystkich mieszkańców gminy. Z pomocy społecznej skorzystało 141 rodzin (648 osób). ”

⁴⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ cztery świetlice wiejskie ”

⁴⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ Wszystkie miejscowości, za wyjątkiem wsi Ponikiew podłączone są do sieci telefonicznej. ”

⁴⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ Objęty ścisłą ochroną konserwatorską oraz wpisany do rejestru zabytków jest murowany kościół parafialny z 1901-1905 pod w MB Nieustającej Pomocy w Czerwonce pod pozycją 30/81/135.

Ponadto opieką konserwatorską są objęte obiekty ujęte w ewidencji konserwatorskiej, w tym: cmentarz rzymskokatolicki w Czerwonce, mogiły z II wojny światowej w Sewerynowie, pojedyncze obiekty we wsi Budzyno Bolki, Jankowo oraz stanowiska archeologiczne w tym stanowiska o szczególnej wartości poznawczej i naukowej.”

⁴⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - tekst dodany.

⁵⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ 2.6.1.”

⁵¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tabeli przed zmianą:

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Struktura %
1.Użytki rolne	6128,51	55,54
2. Grunty pod lasami i zadrzewieniami	4452,61	40,35
3.Grunty pod wodami	27,74	0,25
4.Tereny komunikacyjne	258,89	2,35
5.Tereny osiedlowe	143,07	1,30
6.Tereny różne i nieużytki	23,39	0,21
Powierzchnia ogółem	11034,21	100

⁵² Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ 55,54%”

⁵³ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ 40,35%”

⁵⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja

tekstu przed zmianą:

„ 28%”

55 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - tekst i tabela usunięta:

„ Struktura użytkowania gruntów rolnych

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Udział %
1.Grunty orne	5094,89	83,13
2.Laki	743,00	12,12
3.Pastwiska	259,51	4,23
4.Sady	31,11	0,51
Razem	6128,51	100

56 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ Walendzięta ”

57 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ Walendzięta ”

58 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ 2.6.2.”

59 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ Liczba podmiotów gospodarczych w gminie wzrasta, w 1991 roku zarejestrowanych było 44, w 1997 — 60, a w 2002 roku było już 100 podmiotów gospodarczych. Wśród podmiotów zaledwie jeden prowadzi działalność produkcyjną (produkcja materiałów budowlanych), działalność handlową prowadzi 22, pozostałe podmioty prowadzą działalność usługową, wśród których najwięcej osób prowadzi usługi transportowe, usługi remontowo-budowlane oraz przechowywanie płodów rolnych.”

60 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ 2.6.3.”

61 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - tekst usunięty:

„ Istotnym walorem krajoznawczym dla rozwoju turystyki na terenie gminy mogą być wykopaliska archeologiczne odpowiednio zagospodarowane i przystosowane do zwiedzania, dające możliwość ich poznania w krótkiej pieszej wędrówce w połączeniu z niezbędną informacją fachową tzw. szlakiem kulturowym. Inną możliwością ich wykorzystania może być czynne uczestnictwo zainteresowanych tą formą wypoczynku przy badaniach wykopalisk archeologicznych w rejonach występowania stanowisk o szczególnych walorach badawczych i poznawczych (płn.- zachodni rejon wsi Jankowo, rejon wsi Perzanowo — Tłuszcz).”

62 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwonce zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ Są ”

⁶³ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ SĄ ”

⁶⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst usunięty:
„ Ponadto możliwe jest wykorzystanie jako bazy noclegowej szkoły w Krzyżewie Marki, w Gutach Dużych oraz Czerwoncu, Budzyno Walendzięta dla organizacji „Zielonych Szkół” lub „Szkół integracyjnych”. ”

⁶⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ 28358, 28359, 28357, 28349, 28364, 28188, 28189 i 28191.”

⁶⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

⁶⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

⁶⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst usunięty:
„ przydomowe ”

⁶⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

⁷⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst usunięty:
„ bez możliwości ich wywozu do oczyszczalni.”

⁷¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

⁷² Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ Gminne wysypisko odpadów zlokalizowane jest na terenie miejscowości Dąbrówka. Działa od 1991 roku. Jego stan techniczny nie odpowiada wymaganiom i powinno zostać zlikwidowane. Władze gminy podjęły działania w ramach Związku Gmin Ziemia Makowska w celu zbudowania wspólnego wysypiska dla całego powiatu makowskiego.”

⁷³ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

⁷⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ III. GŁÓWNE PROBLEMY WYMAGAJĄCE ROZWIĄZANIA ”

⁷⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

⁷⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

⁷⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst usunięty:
„związanych z funkcją turystyczną i wypoczynkową a”

⁷⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst usunięty:
„ - pogodzenie kolizyjności rozwoju funkcji mieszkaniowej, gospodarczej i przemysłowej oraz wypoczynkowej w rejonie przebiegu obwodnicy na obszarze południowo- zachodnim gminy. Udostępnienie tych terenów do zainwestowania wymagać będzie wyprzedzającego rozwiązania przebiegu obwodnicy i powiązań z drogą wojewódzką nr 626 oraz z układem dróg gminnych występujących w tym rejonie.”

⁷⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst usunięty:
„składowanymi głównie przez osoby fizyczne.”

⁸⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst usunięty:
„ wysypiska odpadów komunalnych, przy czym część miejscowości o rozproszonym układzie zabudowy nie będzie mogła korzystać z systemów zbiorczych”

⁸¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst usunięty:
„ G.Malejąca opłacalność produkcji rolniczej wywołuje konieczność wyznaczenia miejsc aktywizacji gospodarczej na obszarze gminy.”

⁸² Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ IV”

⁸³ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ Kierunki rozwoju obszarów zainwestowanych lub preferowanych do zainwestowania”

⁸⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ zabudowy mieszkaniowej ”

⁸⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ zabudowy mieszkaniowej ”

⁸⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ Walendzieta ”

⁸⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ Miejscowość Ulaski jest najbardziej urbanizująca się wsią „

⁸⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja

tekstu przed zmianą:

„ Walendzięta ”

⁸⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja

tekstu przed zmianą:

„ Walendzięta ”

⁹⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja

tekstu przed zmianą:

„ Zabudowy mieszkaniowej i siedliskowej z usługami towarzyszącymi - zwarte obszary zabudowy miejscowości Dąbrówka, Lipniki, Guty Małe, są to miejscowości na obszarze których w różnym nasileniu występują procesy urbanizacji związane z rozwojem funkcji mieszkaniowej jak we wsi Lipniki /110% stanu 1990 roku, czy wsi Guty Małe/ 110 % stanu z 1990 roku. Na terenach w/w wsi „

⁹¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja

tekstu przed zmianą:

„ siedliskowej ”

⁹² Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja

tekstu przed zmianą:

„ miejscowości ”

⁹³ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja

tekstu przed zmianą:

„ - działalności gospodarczej
- związanej z ruchem tranzytowym — teren wskazany w planie zagospodarowania przestrzennego z 1992 roku położony przy drodze krajowej m 60, oraz we wschodniej części gminy w rejonie wsi Perzanowo. ”

⁹⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst

usunięty:

„ są to tereny dla których powinny być opracowane oceny oddziaływania na środowisko i wyznaczone strefy ograniczonego użytkowania i dotyczą istniejącego wysypiska śmieci, ”

⁹⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst

dodany.

⁹⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst

dodany.

⁹⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja

tekstu przed zmianą:

„ 2 ”

⁹⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja

tekstu przed zmianą:

„ Obszar gminy pod względem przyrodniczym w porównaniu do innych terenów jest mało zróżnicowany. Przeważającą jego część stanowi monotonna wysoczyzna polodowcowa rozcięta na zachodzie przez dolinę Orzyca, a na wschodzie przez Różanicę i nadbudowana na północy wzniesieniami moren czołowych.”

⁹⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst

dodany.

¹⁰⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst

usunięty:

„ - zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu rolniczym lub leśnym terenów udokumentowanych złóż surowców naturalnych,”

101 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

102 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

103 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

104 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ Orzyc oraz ”

105 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

106 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ - kompleksy gruntów rolnych klasy II i IV,
- kompleksy łąk i pastwisk,”

107 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

108 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst usunięty:
- „ dla poprawy warunków wodnych gruntów rolnych — obszar wzdłuż działu wodnego,
- dla zabezpieczenia obszaru źródłiskowego rzeki Różanicy,”

109 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ 3 ”

110 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ wpisano do rejestru zabytków obiektu kościoła parafialnego z 1901-1905 pod w MB Nieustającej Pomocy w Czerwoncu pod pozycją 30/81/135 o wartości architektonicznej i historycznej z rozszerzeniem o terenem przykościelny z figurką św. Franciszka z Asyżu na kamiennym rzeźbionym cokole z 1845 roku przeniesioną z cmentarza,”

111 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
- „ objęcie ochroną prawną i wpisania do rejestru zabytków
- budynku kuźni w Czerwoncu - budynek murowany z wysokim dachem pokrytym dachówką ceramiczną z okresu międzywojennego,
- budynku przedszkola w Czerwoncu — budynek murowany z okresu międzywojennego,
- cmentarza parafialnego w Czerwoncu — z pocz. połowy XIX wieku, ochronie podlega układ przestrzenny cmentarza, pochówki, nagrobki z początku XX wieku, a także zespoły zieleni wysokiej w strefie przyległej

do cmentarza,

- miejsce pamięci narodowej — mogiła zbiorowa ludności cywilnej z II wojny światowej w Sewerynowie - o wartości historycznej.

Opiece konserwatorskiej podlegają niezależnie od w/w wymienionych obiektów wpisanych do rejestru zabytków i proponowanych do wpisu do rejestru (wg wykazu zamieszczonego wyżej) także obiekty znajdujące się w ewidencji konserwatorskiej (pełny wykaz w załączniku do niniejszego Studium).

- wyznaczenie strefy ochrony i obserwacji archeologicznej, obejmującej zewidencjonowane stanowiska archeologiczne w tym objęte szczególną ochroną konserwatorską w miejscowościach Jankowo, Perzanowo, Tłuszcz, Lipniki.

W ramach tej strefy wszelka działalność inwestycyjna musi być poprzedzona wykopaliskami archeologicznymi, a prace ziemne związane z budową infrastruktury technicznej i dróg, muszą być prowadzone pod nadzorem konserwatorskim. W razie stwierdzenia relikwów kultury materialnej dany teren winien być udostępniony do badań archeologicznych.

Wskazania co do sposobu wykorzystania i zagospodarowania tej strefy zawarte są w części dotyczącej kierunków zagospodarowania turystycznego.

Niezależnie od wyodrębnionej strefy ochrony archeologicznej, ”

¹¹² Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

¹¹³ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst usunięty:

„ - wyznaczenie strefy ochrony ekspozycji kościoła parafialnego w Czerwoncu, którą objęto tereny krajobrazu przyrodniczego integralnie związanego z ekspozycją kościoła, stanowiące jednocześnie przedpole widokowe dla ekspozycji i panoramy miejscowości gminnej.

W ramach strefy elementami chronionymi są krajobraz, zespoły zieleni wysokiej, gmach Urzędu Gminy, zespół szkół publicznych, budynek przedszkola wraz z drogą nr 29358 (2131W) do cmentarza parafialnego.

W strefie uznaje się tereny obecnie użytkowane rolniczo jako tereny wolne od zabudowy. Przyjmuje się zasadę pozostawienia wolnych przestrzeni na osiach widokowych bryły kościoła.”

¹¹⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ i proponowanych do wpisu do rejestru /wg wykazu zamieszczonego wyżej/ jak i znajdujących się w ewidencji konserwatorskiej.”

¹¹⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:

„ 4 ”

¹¹⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst usunięty:

„ turystyki kwalifikowanej „archeologicznej””

¹¹⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst usunięty:

„ a uzupełniającą — turystyki kwalifikowanej „archeologicznej” i obsługi zmotoryzowanego ruchu turystycznego w przypadku realizacji obwodnicy dla Makowa.”

¹¹⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst usunięty:

„ proponowanym „Szlakiem kulturowym””

¹¹⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst usunięty:

„Kierunki zagospodarowania przestrzennego turystycznego

Rejon wypoczynkowy Tuszcz - Perzanowo

Rejon Tuszcz-Perzanowo w skali gminy charakteryzuje się największym nagromadzeniem walorów atrakcyjnych dla rozwoju różnorodnych form wypoczynku i turystyki. Obejmuje w swym zasięgu największy zwarty kompleks leśny na terenie gminy, położony na południe od wsi Sewerynowo. 79 Na tym obszarze dla utrzymania istniejących walorów wymagane jest zachowanie struktury użytkowej powierzchni lasów, łąk i wód. Z tego też względu jak też ze względu na występowanie kompleksów gleb chronionych w tym rejonie ograniczone są możliwości kształtowania większych zespołów budownictwa dla ludności nierolniczej o charakterze mieszkaniowym lub wypoczynkowym oraz możliwości lokalizacji dużych zespołów obiektów dla obsługi ruchu turystycznego mogących znacząco wpływać na nadmierny wzrost penetracji tego obszaru.

Utrzymuje się jako tereny budowlane wyznaczone w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniowo- usługową w Sewerynowie oraz pod urządzenia obsługi komunikacji w Perzanowie.

Wprowadza się możliwość realizacji zabudowy lotniskowej, mieszkaniowo-usługowej z wykorzystaniem rezerw terenowych w obrębie istniejącego zainwestowania oraz opuszczonych siedlisk na terenie wsi Tuszcz i po południowej stronie drogi nr 60 na terenie wsi Perzanowo, poza zasięgiem strefy ochrony archeologicznej i obserwacji. W obrębie proponowanej strefy ochrony archeologicznej i obserwacji, wprowadza się możliwość tworzenia obiektów zainteresowań turystycznych jak Centrum Badań Wykopaliisk Archeologicznych, z wykorzystaniem prowadzonych badań archeologicznych dla organizacji specjalistycznych wczasów.

W obrębie wsi Tuszcz wprowadza się możliwość lokalizacji punktu wędkarskiego bądź plaży trawiastej i kąpielisko w oparciu o istniejący zbiornik wodny (przeciwpożarowy), dla potrzeb wypoczywającej ludności przyjezdnej i dla miejscowej ludności. Elementy te z jednej strony wzbogacają ofertę turystyczną gminy a z drugiej strony stanowią punkty odciążające przed nadmierną penetracją przyległego kompleksu leśnego.

Rejon wypoczynkowy „Dolina Orzyca”

Tereny doliny Orzyca leżące w zasięgu codziennego i świątecznego wypoczynku mieszkańców miasta i okolicznych wsi Budzyna Walendzięta, Budzyna Bolki i Jankowo.

W obrębie wsi Jankowo, na obszarze proponowanym do objęcia strefą ochrony archeologicznej i obserwacji, wprowadza się możliwość utworzenia centrum badań wykopalisk lub Rezerwatu Archeologicznego wykorzystującego ekspozycję w terenie istniejących stanowisk archeologicznych z rekonstrukcją pierwotnego wyglądu lub konserwacją zachowanych fragmentów. Ekspozycja stanowisk archeologicznych w powiązaniu z istniejącym zbiornikiem wodnym na Orzycu, na terenie miasta Makowa Mazowieckiego stanowiłaby istotny element wzbogacający walory turystyczne i wypoczynkowe zarówno miasta jak i południowo- zachodniej części gminy Czerwonki.

W rejonie tym może wystąpić kolizyjność interesów pomiędzy ochroną gleb a ochroną obiektów archeologicznych związanych z wyłączeniem okresowym bądź stałym gleb z produkcji rolnej w zależności od atrakcyjności stanowisk archeologicznych i podjętych w ich następstwie decyzji, co do sposobu ich ochrony (zabezpieczenie lub ekspozycja). Podjęty rodzaj sposobu ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych może kolidować z rozwojem funkcji gospodarczych np. z funkcją przemysłową czy innymi funkcjami w przypadku ekspansji terytorialnej miasta. Dla tego terenu wprowadza się obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania. W rejonie mostu na terenie wsi Budzyna Walendzięta wskazane jest urządzenie kąpieliska na rzece Orzyc w powiązaniu ze wsią Obiecanowo.

Rejon wypoczynkowy „Doliny Różanicy”

Obszar o walorach przyrodniczych i krajobrazowych o randze lokalnej. Proponowany do objęcia strefą ochrony krajobrazu kulturowego. W ramach tej ochrony utrzymuje się charakter zabudowy rozproszonej w formie pojedynczych zagród i niewielkich skupień zabudowy zagrodowej. Strefę ochrony krajobrazu przyrodniczego i kulturowego uznaje się jako tereny rolne bez prawa lokalizacji nowej zabudowy, gdzie obowiązuje utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością modernizacji, rozbudowy lub przekształceń zgodnie z funkcją obszaru.

W strefie krawędziowej doliny dopuszcza się w obrębie istniejącego zainwestowania zmianę przeznaczenia na lotniskową lub mieszkaniową pod warunkiem utrzymania siedliskowego charakteru działki. Preferuje się budownictwo drewniane, w tym adaptację starych domów drewnianych z terenu gminy.

Rejon wypoczynkowy „Janopole”

W rejonie tym utrzymuje się zasadę lokalizacji zabudowy letniskowej z obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego - na gruntach nie przydatnych dla rolnictwa, jako uzupełnienie istniejącego zainwestowania wsi lub adaptację opuszczonych siedlisk na ten cel.”

120 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ 28358, 28357 „

121 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ 28350”

122 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ 28350, 28358,28357”

123 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ 28359, 28360”

124 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ 5 ”

125 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ pas szerokości 60 m dla przebiegu tej drogi,”

126 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ G ”

127 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ pas szerokości 25 m dla przebiegu tej drogi,”

128 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ pas szerokości 20m dla przebiegu tych dróg,”

129 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ pasy szerokości od 12m do 15m dla realizacji dróg gminnych”

130 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

131 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

132 Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ Walendzięta ”

¹³³ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

¹³⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„Docelowo gminne wysypisko ścieków zostanie zlikwidowane i cały obszar gminy objęty zostanie selektywną zbiórką odpadów i ich zorganizowanym wywozem na spełniające wymogi powiatowe wysypisko odpadów.”

¹³⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

¹³⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ 6 ”

¹³⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ Strategii rozwoju województwa mazowieckiego zawarte w koncepcji ”

¹³⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

¹³⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - wersja tekstu przed zmianą:
„ Zgodnie z wstępną koncepcją planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego dolina rzeki Orzyc proponowana jest do objęcia prawną formą ochrony — obszar chronionego krajobrazu. Dla realizacji tego zadania utrzymuje się całą dolinę rzeki w stanie naturalnym.
W koncepcji tej postulowana jest również budowa obwodnicy miasta Maków Mazowiecki w ciągu drogi krajowej nr 60. W związku z brakiem koncepcji przebiegu tej obwodnicy w niniejszym Studium nie ma możliwości wskazania obszaru dla jej realizacji. Obwodnica ta powinna zostać wpisana do planu zagospodarowania przestrzennego gminy po opracowaniu przez zarządcę drogi dokładnego jej przebiegu.”

¹⁴⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst dodany.

¹⁴¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Rady Gminy w Czerwoncu zr. - tekst usunięty:

„ V. Tereny wskazane do objęcia sporządzeniem: miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
Dla następujących obszarów i rodzajów inwestycji należy opracować miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

1. Wszystkich terenów przewidzianych do zainwestowania, obecnie użytkowanych jako grunty rolne lub leśne i nie wyłączone z produkcji rolnej zgodnie z wymogami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
2. Wyznaczonych do objęcia ochroną konserwatorską
3. Przyrodniczych wyznaczonych do objęcia prawną formą ochrony.
4. Inwestycji, których realizacja jest niezbędna dla prawidłowego funkcjonowania gminy — inwestycje z zakresu lokalnej i ponadlokalnej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz ponadlokalnej infrastruktury społecznej.
5. Wymagających zainwestowania związanego z rozwojem funkcji rekreacyjnej.

Spis treści	str.
I. Wprowadzenie	1
II. Uwarunkowania rozwoju	2
1. Uwarunkowania zewnętrzne	2
1.1 Strategia rozwoju województwa mazowieckiego	2
1.2 Wnioski zgłoszone do Studium	5

1.3 Uwarunkowania wynikające z położenia gminy	7
2 .Uwarunkowania wewnętrzne	10
2.1.Uwarunkowania prawne	10
2.1.1. Strategia rozwoju gminy Czerwonka	10
2.1.2.Prawo miejscowe	12
2.2.Uwarunkowania wynikające z sieci osadniczej	13
2.3. Uwarunkowania wynikające ze sfery przyrodniczej	15
2.4. Uwarunkowania wynikające ze sfery społecznej	21
2.4.1 .Procesy demograficzne i rynek pracy	21
2.4.2.Infrastruktura społeczna	24
2.5 .Uwarunkowania wynikające ze sfery kulturowej	25
2.6. Uwarunkowania wynikające ze sfery produkcyjnej	27
2.6.1 .Rolnictwo	27
2.6.2.Działalność produkcyjna	30
2.6.3.Turystyka	30
2.7. Uwarunkowania wynikające z infrastruktury technicznej	33
2.7.1 Komunikacja	33
2.7.2.Infrastruktura komunalna	34
III. Główne problemy wymagające rozwiązania	35
IV. Kierunki zagospodarowania przestrzennego	36
1. Kierunki rozwoju obszarów zainwestowanych lub preferowanych do zainwestowania	36
2. Kierunki ochrony wartości i zasobów środowiska przyrodniczego	38
3. Kierunki ochrony środowiska kulturowego	40
4. Kierunki i zasady rozwoju turystyki	42
5. Kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej	46
6.Obszary przewidziane do realizacji zadań zawartych w Strategii rozwoju województwa mazowieckiego zawarte w koncepcji planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego	24
V. Tereny wskazane do objęcia sporządzeniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	24”